

2024

2024 finansinių metų metinė ataskaita
dėl ES bendrųjų įmonių

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklausos: eca.europa.eu/lt/contact

Interneto svetainė: eca.europa.eu

Socialiniai tinklai: @EUauditors

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete. Ji prieinama per portalą Europa (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2025

Turinys

1 skyrius. ES bendrosios įmonės ir Audito Rūmų auditas	5
Įvadas	6
ES bendrosios įmonės	7
BĮ – tai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiančys subjektai, įsteigti parduodamoms inovacijoms skatinti	7
Įgyvendinant paskutines tris DFP padidėjo mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ skaičius	7
Mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ veiklą bendrai finansuoja ES ir kiti nariai	9
BĮ F4E valdo ITER projektui skirtus ES įnašus	12
2024 m. įvyko reikšmingų BĮ biudžeto ir personalo pokyčių	13
Europos Parlamentas ir Taryba atlieka itin svarbų vaidmenį BĮ biudžeto ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrose	15
Mūsų auditas	16
Patikinimo pareiškimas dėl kiekvienos BĮ	16
Pagrindiniai rizikos veiksniai	16
Audito metodas ir naudojimas kitų nepriklausomų auditorių darbu	18
2 skyrius. Audito rezultatų apžvalga	26
Įvadas	27
Audito nuomonės	28
Nuomonės dėl finansinių ataskaitų patikimumo	28
Nuomonės dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo	29
Nuomonės dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo	30
Kitos pastabos	32
Su BĮ 2024 m. biudžeto valdymu susiję klausimai	32

Su žmogiškųjų išteklių valdymu susiję klausimai	34
Su kitų narių įnašais į BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų programas susiję klausimai	35
Valdymo ir kontrolės sistemų trūkumai	39
Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas ir rekomendacijas	42
BĮ atsižvelgė į mažiau nei pusę mūsų ankstesnių metų pastabų	42
BĮ įgyvendino daugumą mūsų rekomendacijų	42
Kitos naujausios su BĮ susijusios specialiosios ataskaitos	50
3 skyrius. ES bendrųjų įmonių patikinimo pareiškimai	53
3.1. Patikinimo pareiškimus patvirtinanti informacija	54
ES bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų programas įgyvendinančios bendrosios įmonės	58
3.2. Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)	59
3.3. Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)	67
3.4. Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BĮ)	76
3.5. Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)	84
3.6. Lustų bendroji įmonė	92
3.7. Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (EŽBE BĮ)	100
3.8. Europos geležinkelių bendroji įmonė (BĮ „EU-Rail“)	108
3.9. Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)	115
3.10. Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė (PTP BĮ)	126
3.11. Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė	132
3.12. Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (ECCC)	140

Pagal Euratomą veikianti bendroji įmonė	146
3.13. Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)	147
Santrumpos	158

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

1 skyrius.

ES bendrosios įmonės ir Audito Rūmų auditas

Įvadas

1.1. Europos Audito Rūmai yra ES finansų išorės auditorius¹. Atlikdami nepriklausomo ES piliečių finansinių interesų sergėtojo vaidmenį, padedame gerinti ES finansų valdymą. Daugiau informacijos apie mūsų darbą galima rasti mūsų veiklos ataskaitose, metinėse ES biudžeto vykdymo ataskaitose, specialiosiose ataskaitose, apžvalgose ir nuomonėse dėl naujų ar atnaujinamų ES teisės aktų arba kitų sprendimų, turinčių poveikį finansų valdymui.

1.2. Dalis mūsų įgaliojimų – tikrinti ES mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrųjų įmonių, Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės (BĮ F4E) ir Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centro (ECCC) (toliau kartu – BĮ) metines finansines ataskaitas ir jose atspindimas operacijas. Tai – dvylika ES įstaigų, įsteigtų pagal [Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo \(SESV\) 187 ir 188 straipsnius](#), o F4E atveju – pagal [Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 45–51 straipsnius](#). ECCC buvo įsteigtas pagal [SESV 173 ir 188 straipsnius](#), daugiausia siekiant skatinti inovacijas kartu su valstybėmis narėmis.

1.3. Šioje ataskaitoje pateikiame savo atlikto BĮ 2024 finansinių metų audito rezultatus. Ataskaitos struktūra yra tokia:

- 1 skyriuje aprašomos BĮ ir nurodomas mūsų audito metodas.
- 2 skyriuje apžvelgiami mūsų 2024 finansinių metų BĮ metinio audito ir kito mūsų tais pačiais metais atlikto su įvairiomis BĮ susijusio darbo rezultatai. Remdamiesi šiais audito rezultatais teikiame rekomendacijas ir nustatome jų įgyvendinimo terminus.
- 3 skyriuje pateiktas kiekvienos iš dvylikos BĮ patikinimo pareiškimas dėl jų metinių finansinių ataskaitų patikimumo ir atspindimų pajamų ir mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo. Taip pat atkreipiame dėmesį į skaitytojui svarbias sritis ir teikiame pastabas, kuriose nurodoma konkreti tobulintina sritis.

1.4. Apskritai, mūsų atlikto 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų BĮ audito rezultatai buvo panašūs į ankstesnių metų rezultatus. Savo patikinimo pareiškimuose pateikėme:

- besąlygines audito nuomones dėl visų BĮ finansinių ataskaitų patikimumo;
- besąlygines audito nuomones dėl visų BĮ finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

---

¹ [Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo \(SESV\) 285–287 straipsniai.](#)

ES bendrosios įmonės

BĮ – tai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantys subjektai, įsteigti parduodamoms inovacijoms skatinti

1.5. BĮ – tai ES, kuriai atstovauja Komisija, ir privačiųjų narių pramonės ir mokslinių tyrimų srityse partnerystės pagrindu veikiantys subjektai (išskyrus ECCC). Bet kuri privačioji ar viešoji organizacija, norinti padėti siekti BĮ tikslų, gali pateikti paraišką tapti asocijuotąja nare arba prisidedančiąja partnere, kuriai nesuteiktas visateisės narystės statusas. Kai kuriais atvejais nariai – tai tarpvyriausybinių organizacijų ir dalyvaujančiosios valstybės. BĮ steigiamos kaip ES įstaigos, turinčios atskirą juridinį subjektiškumą pagal ES daugiametės finansinės programos (DFP) programas.

1.6. Svarbiausia jų užduotis – skatinti mokslo žinių pavertimą paklausiomis proveržio inovacijomis pagal bendrą partnerių viziją. Jos taip pat turėtų spręsti socialines problemas tais atvejais, kai pramonės sektorius jomis vis dar menkai rūpinasi.

1.7. Tai darydamos jos skatina ES, pramonės sektoriaus ir mokslinių tyrimų organizacijų ir (arba) dalyvaujančiųjų valstybių bendradarbiavimą, kad būtų kuriami aukštos kokybės moksliniai tyrimai ir inovacijos ir paspartintas su strateginiais sektoriais susijęs novatoriškų skaitmeninių, žaliųjų ir visuomeninių sprendimų diegimas rinkoje. Kiekviena BĮ priima savo konkrečią mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkę strateginėje srityje, pavyzdžiui, transporto, energetikos, sveikatos, žiedinių biologinių ekosistemų, puslaidininkių, superkompiuterių, tinklų sistemų ar kibernetinio saugumo, ir ją įgyvendina skelbdama kvietimus teikti pasiūlymus ar vykdydama viešuosius pirkimus.

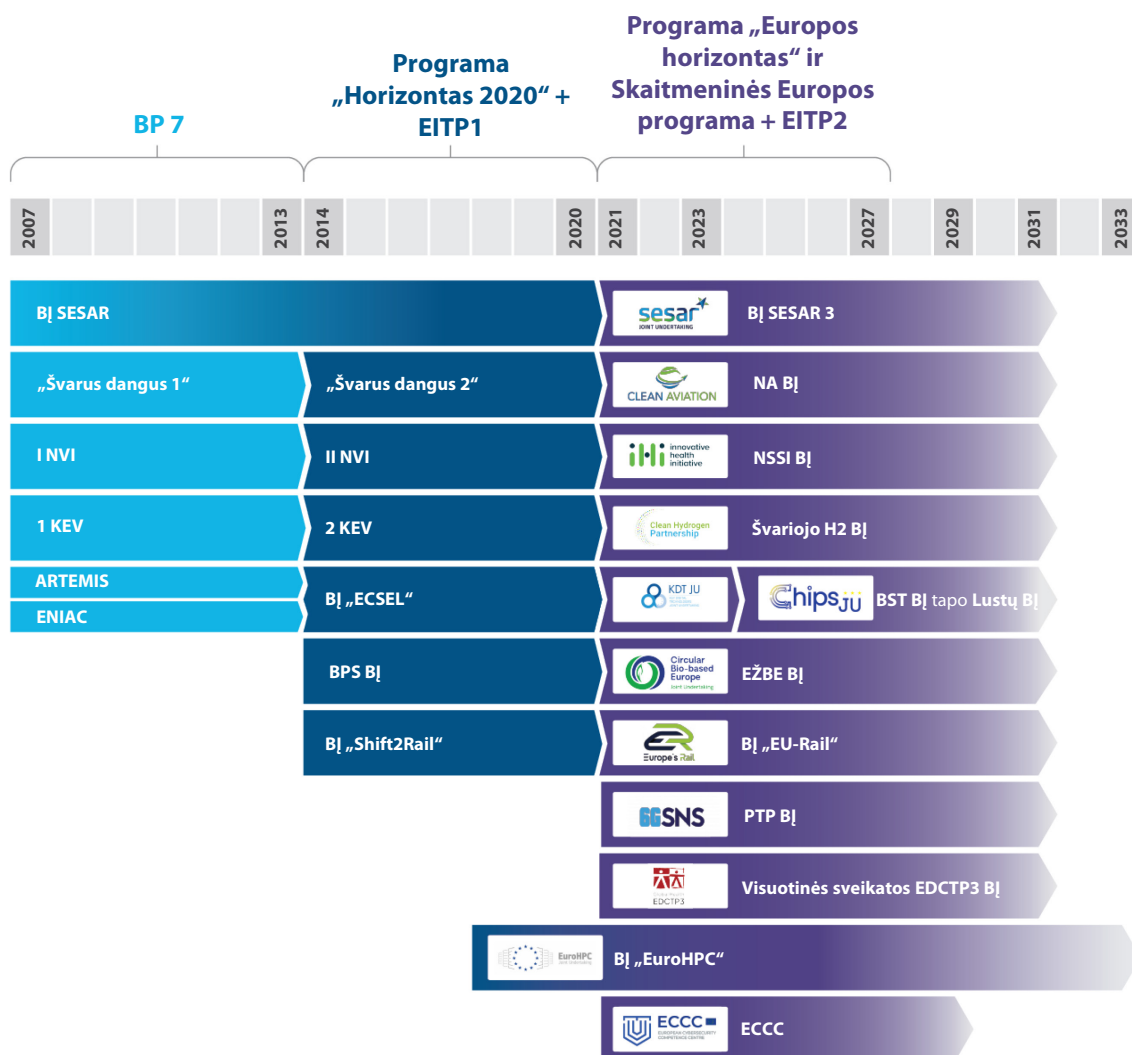
1.8. ECCC buvo įsteigtas siekiant skatinti ES ir valstybių narių bendradarbiavimą, o ne kaip viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės su nevalstybiniais pramonės ir mokslinių tyrimų sektoriaus nariais subjektas. Todėl ECCC atveju sujungiami BĮ ir decentralizuotos agentūros ypatumai. Tai taip pat atsispindi jo valdymo ir biudžeto struktūroje bei veiklos modelyje.

Įgyvendinant paskutines tris DFP padidėjo mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ skaičius

1.9. *1.1 diagramoje* parodyta mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ pažanga pagal paskutines tris daugiametes bendrąsias mokslinių tyrimų programas. Pirmosios šešios BĮ buvo įsteigtos pagal Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (BP7) 2007–2013 m. laikotarpiu. 2014–2020 m. laikotarpiu pagal programas „*Horizontas 2020*“ ir *Europos*

infrastruktūros tinklų priemone (EITP 1) šis skaičius padidėjo iki septynių. Įgyvendinant dabartinę 2021–2027 m. DFP, pagal programas „Europos horizontas“, „Skaitmeninė Europa“ ir EITP 2 veikia 11 mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ.

1.1 diagrama. Mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ pagal paskutines tris bendrąsias programas

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Tarybos reglamentais, kuriais įsteigiamos BĮ.

1.10. Šio skyriaus pabaigoje esančioje **1.1 lentelėje** pateikiama išsamesnė informacija apie kiekvienos iš 11 mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ, veikiančių pagal 2021–2027 m. DFP, teisinį pagrindą, gyvavimo laikotarpį, konkrečius tikslus ir užduotis.

Mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ veiklą bendrai finansuoja ES ir kiti nariai

Mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ skirti narių įnašai

1.11. Visi BĮ nariai prisideda prie jos veiklos finansavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse. Kiekvienu atveju Komisija skiria piniginius įnašus, finansuojamus pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programas, kad bendrai finansuotų konkrečių BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkę. Be to, privatieji pramonės ir nacionalinių mokslinių tyrimų organizacijų nariai privalo užtikrinti minimalų nepiniginį įnašų BĮ pagrindinei veiklai (IKOP) ir nepiniginį įnašų papildomai veiklai (IKAA) lygį. Pati BĮ yra atsakinga už tai, kad būtų pasiektos jos steigimo reglamente nustatytos minimalaus įnašo siektinos reikšmės. IKAA nepatenka į BĮ biudžeto ir kvietimų teikti pasiūlymus procedūras, tačiau padeda siekti su projektais ar programomis susijusių tikslų. Daugiau informacijos pateikta [1.1 langelyje](#).

1.1 langelis

Privačiųjų narių nepiniginiai įnašai, skirti BĮ pagrindinei veiklai (IKOP)

Kaip numatyta BĮ steigimo reglamentuose, visi privatieji nariai turi minimalia suma prisidėti dengiant BĮ vykdomų mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų išlaidas. Pagal programą „Horizontas 2020“, IKOP – tai visos išlaidos, kurias privatieji nariai patyrė įgyvendindami BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmus, atskaičius BĮ kitų narių įnašus (ES bendrąjį finansavimą, dalyvaujančiųjų valstybių ar tarpvyriausybinių organizacijų įnašus) ir bet kuriuos kitus šioms išlaidoms padengti skirtus ES įnašus. Pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą, IKOP sudaro privačiųjų narių tinkamos finansuoti išlaidos, kurias jie patyrė įgyvendindami BĮ veiksmus, atskaičius BĮ ir dalyvaujančiųjų valstybių įnašus ar bet kuriuos kitus šioms išlaidoms padengti skirtus ES įnašus. Visa sertifikuotų ir patvirtintų IKOP suma pripažįstama BĮ metinėse finansinėse ataskaitose.

Privačiųjų narių nepiniginiai įnašai, skirti papildomai veiklai (IKAA)

Pagal programą „Horizontas 2020“, kai kurių BĮ (BĮ „Švarus dangus“, Švariojo H2 BĮ, EŽBE BĮ, BĮ „EU-Rail“) privatieji nariai taip pat privalo skirti minimalią nepiniginį įnašų sumą išlaidoms, patirtoms vykdant papildomą veiklą, kuri neįtraukta į BĮ darbo programą ir biudžetą, tačiau patenka į BĮ bendrųjų tikslų taikymo sritį. Pagal programą „Europos horizontas“, privatieji BĮ nariai pagal Bendrąjį pagrindinį aktą gali prisidėti IKAA. Šie IKAA taip pat apima netinkamas finansuoti šių BĮ tiesiogiai finansuojamos veiklos išlaidas, atskaičius bet kuriuos kitus šioms išlaidoms padengti skirtus ES įnašus. BĮ privatieji nariai, be IKOP, turi pateikti IKAA, kad būtų užtikrinta atitiktis ES įnašams. IKAA sumos nustatytos BĮ metiniame papildomos veiklos plane. Bendra sertifikuotų ir patvirtintų IKAA suma atskleidžiama BĮ metinių finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose. Taigi IKAA į Audito Rūmų audito apimtį nepatenka. Priešingai nei IKOP ir su projektais susiję IKAA, su programomis susiję IKAA nėra saistomi tų pačių konkurencinio vertinimo taisyklių, kurios taikomos per kvietimus. Todėl jie gali būti ne tokios veiksmingi siekiant BĮ programos tikslų.

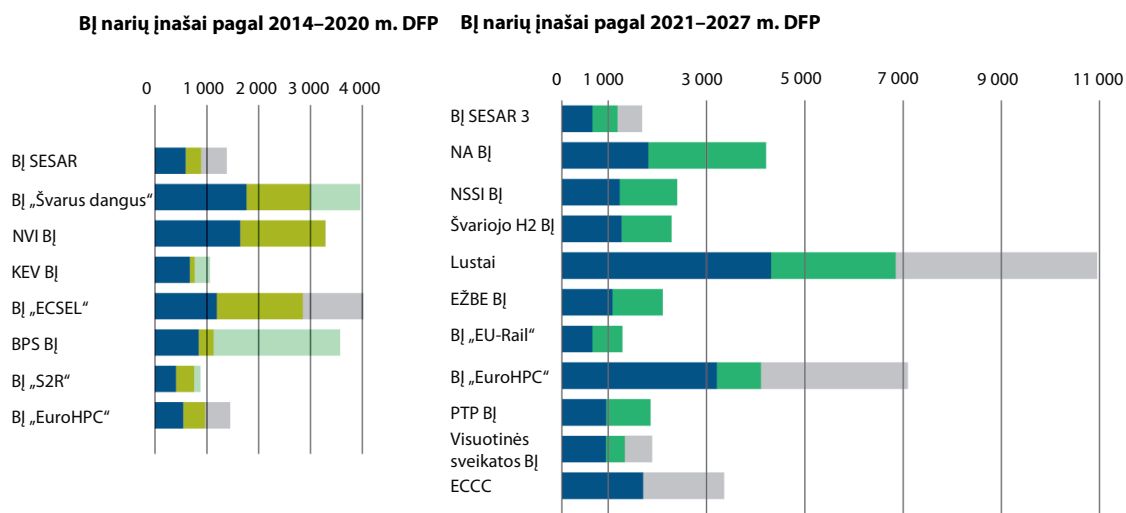
1.12. Keturių BĮ atveju prie veiklos finansiškai arba nepiniginiais įnašais prisideda ir dalyvaujančiosios valstybės (Lustų BĮ, BĮ „EuroHPC“ ir ECCC atveju) arba tarpvyriausybines organizacijos (BĮ SESAR 3 atveju). Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ atveju vienintelė kita narė, be ES, yra Europos ir Afrikos valstybių privati asociacija – EDCTP asociacija, kuri prisideda finansiškai arba nepiniginiais įnašais. ECCC atveju valstybių narių įnašai, skirti jo bendriesiems veiksams, yra savanoriški.

1.13. Galiausiai, ES padengia visas dviejų BĮ (BĮ „EuroHPC“ ir Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ) administracines išlaidas. Visų kitų BĮ atveju ES ir kiti nariai prisideda prie administracinių išlaidų finansavimo.

1.14. 1.2 diagramoje parodytos visos BĮ narių įnašų siektinos reikšmės pagal 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. DFP, kaip nustatyta atitinkamuose steigimo reglamentuose. Didžiausias biudžeto padidėjimas pagal 2021–2027 m. DFP buvo susijęs su BĮ „EuroHPC“ ir BST BĮ (kuri 2024 m. tapo Lustų BĮ).

1.2 diagrama. Mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ skirtos narių įnašų siektinos reikšmės (mln. EUR)

- Didžiausias ES įnašas pagal programą „Horizontas 2020“ + programą „Europos horizontas“ + Skaitmeninės Europos programą + EITP
- Mažiausia privačiųjų narių įnašų suma BĮ veiklai (IKOP)
- Mažiausia privačiųjų narių įnašų suma papildomai veiklai (IKAA)
- Mažiausia privačiųjų narių įnašų suma BĮ veiklai (IKOP ir IKAA)
- Kitų narių įnašai

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Tarybos reglamentais, kuriais įsteigiamos BĮ.

1.15. Kaip parodyta **1.3 diagramoje**, pagal 2021–2027 m. DFP BĮ biudžetas, skirtas jų mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai bendrai finansuoti, sudaro apie 17,2 milijardo eurų. Jis daugiau nei du kartus didesnis už ES įnašus pagal ankstesnę DFP (7,6 milijardo eurų). Visų pirma, BĮ gali panaudoti iki 11,6 milijardo eurų (arba apie 12 %) viso programos „Europos horizontas“ 93,5 milijardo eurų siekiančio biudžeto. Be to, BĮ „EuroHPC“, Lustų BĮ ir ECCC pagal Skaitmeninės Europos programą iš viso gauna 5,1 milijardo eurų (apie 63 % viso 8,1 milijardo eurų biudžeto), kad įgyvendintų didelės apimties gebėjimų stiprinimo, diegimo ir investicinius projektus, susijusius su **Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija** ir **Lustų aktu**.

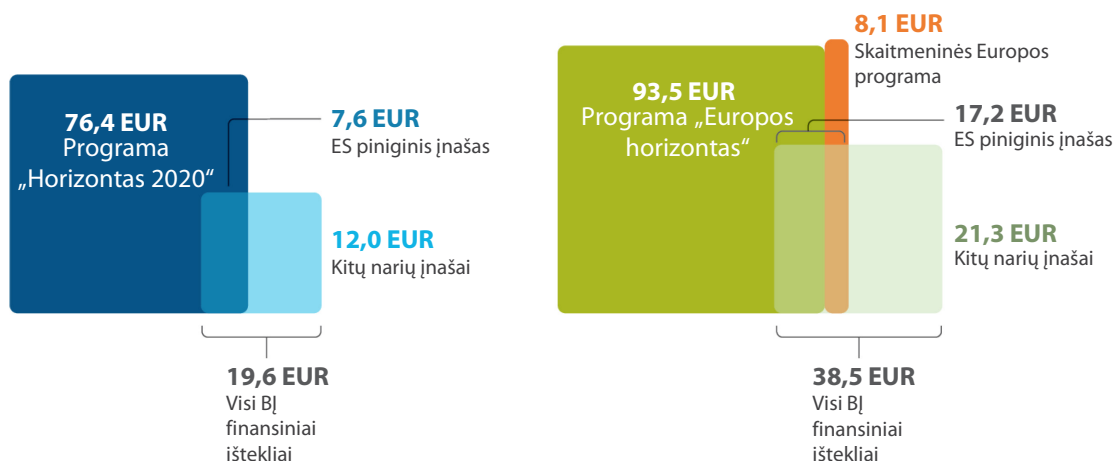
1.16. Pagal 2021–2027 m. DFP, visos 11 mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ turės apie 38,5 milijardo eurų finansinių išteklių (žr. **1.3 diagramą**). Nustatant šią sumą taip pat atsižvelgiama į 0,4 milijardo eurų finansinį poveikį, susijusį su kelioms BĮ skirtais Jungtinės Karalystės įnašais, ir programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio peržiūros sumažinimu. Tai beveik dvigubai didesnė suma, palyginti su suma pagal ankstesnę DFP (apie 19,6 milijardo eurų). Tačiau tai atitinka BĮ skaičiaus padidėjimą nuo aštuonių iki 11 ir reikšmingą kelių BĮ (visų pirma BĮ „EuroHPC“ ir Lustų BĮ) įgaliojimų išplėtimą, palyginti su 2014–2020 m. DFP.

1.3 diagrama. Visi BĮ skirti ES ir ne ES įnašai

(mlrd. EUR)

2014–2020 m. DFP

2021–2027 m. DFP

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Tarybos reglamentais, kuriais įsteigiamos BĮ.

1.17. Tačiau planuojama ne ES įnašų, skirtų BĮ veiklai, dalis, palyginti su ankstesne DFP, sumažėjo. 2014–2020 m. buvo siekiama 7,6 milijardo eurų ES finansavimu pritraukti papildomų 12,0 milijardo eurų (158 %) privačiųjų narių, dalyvaujančiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų įnašų, iš viso apie 19,6 milijardo eurų (žr. **2.2 lentelę**). 2021–2027 m. plane numatyta, kad 17,2 milijardo eurų ES finansavimu bus pritraukta papildomų 21,3 milijardo eurų (123 %) kitų įnašų (žr. **1.3 diagramą**).

Mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ valdymo modeliai

1.18. Daugumos BĮ valdymo struktūrą sudaro valdyba, mokslinis patariamasis organas, valstybių atstovų grupė ir suinteresuotųjų subjektų grupės, veikiančios konkrečioje BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje. Dauguma BĮ taiko dvišalį metodą, pagal kurį Komisija ir privatieji pramonės sektoriaus nariai (įskaitant asocijuotuosius narius) ir privatieji mokslinių tyrimų srities nariai yra atstovaujami valdyboje (NA BĮ, NSSI BĮ, Švariojo H2 BĮ, EŽBE BĮ, BĮ „EU-Rail“ ir PTP BĮ). Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ atveju vienintelis valdybos narys, be ES, yra EDCTP asociacija, atstovaujanti Europos ir Afrikos valstybėms, dalyvaujančioms BĮ programoje. Kai kurios BĮ įmonės taiko trišalį modelį, pagal kurį valdyboje taip pat yra atstovaujamos arba dalyvaujančiosios valstybės (Lustų BĮ ir BĮ „EuroHPC“), arba pirmaujančios tarpvyriausybės organizacijos (BĮ SESAR 3 atveju).

BĮ F4E valdo ITER projektui skirtus ES įnašus

1.19. Susitarimas dėl Tarptautinio termabranduolinio eksperimentinio reaktoriaus (ITER) įsigaliojo 2007 m. spalio 24 d., kai teisiškai pradėjo veikti Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija (ITER-IO). ITER-IO prižiūri ITER projekto, kurio metu daugiausia dėmesio skiriama branduolių sintezės įrenginių Kadaraše (Prancūzijoje) statybai, įgyvendinimą.

1.20. ITER projekto veikloje dalyvauja septyni pasauliniai partneriai: ES (jai ES valstybių narių vardu atstovauja Europos atominės energijos bendrija (Euratomas)), Jungtinės Amerikos Valstijos, Rusija, Japonija, Kinija, Pietų Korėja ir Indija. ES padengia apie 45 % statybos išlaidų, o kiti ITER nariai (kiekvienas jų) padengia apie 9 %. Įnašų proporcijos branduolių sintezės bandymų veiklos etape pasikeis, kai Euratomas padengs 34 % veiklos išlaidų.

1.21. Per savo vietos agentūras ITER-IO nariai prie projekto daugiausia prisideda nepiniginiais įnašais, pristatydami komponentus, įrangą, medžiagas, statydami pastatus ir teikdami paslaugas tiesiogiai ITER-IO. Jie taip pat teikia piniginius įnašus į ITER-IO biudžetą. ITER nariai dalijasi atsakomybe už pagrindinių reaktorių komponentų gamybą: gamybos užduočių priskyrimas yra grindžiamas kiekvieno nario interesais ir techniniais bei pramoniniais pajėgumais².

1.22. Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo (BĮ F4E) BĮ buvo įsteigta 2007 m. balandžio mėn. kaip ES vidaus agentūra 35 metų laikotarpiui. Viena pagrindinių jos užduočių – valdyti Europos indėlį į ITER projektą. Ji koordinuoja veiklą ir vykdo būtinus viešuosius pirkimus, susijusius su demonstracinio branduolių sintezės reaktoriaus ir įrenginių statyba. BĮ F4E daugiausia finansuoja Euratomas (apie 80 %) ir Prancūzija – ITER priimančioji valstybė (apie 20 %).

² ITER.org.

1.23. 2017 m. Komisija apskaičiavo, kad bendros ES išlaidos, susijusios su jos įsipareigojimais pagal ITER susitarimą ir susijusia veikla iki 2035 m. (veiklos etapo pradžia), sudarys 18,2 milijardo eurų (2017 m. vertėmis). Jos turėjo būti finansuojamos iš bendro 15 milijardų eurų Euratomo biudžeto, Prancūzijai ir kitoms Euratomo valstybėms narėms papildomai skiriant 3,2 milijardo eurų (viskas išreikšta 2017 m. vertėmis). Sąmatos išsamiai pateiktos [Komisijos komunikate COM\(2017\) 319](#) ir susijusiame [Komisijos tarnybų darbiniam dokumente SWD\(2017\) 232, 4 lentelėje](#).

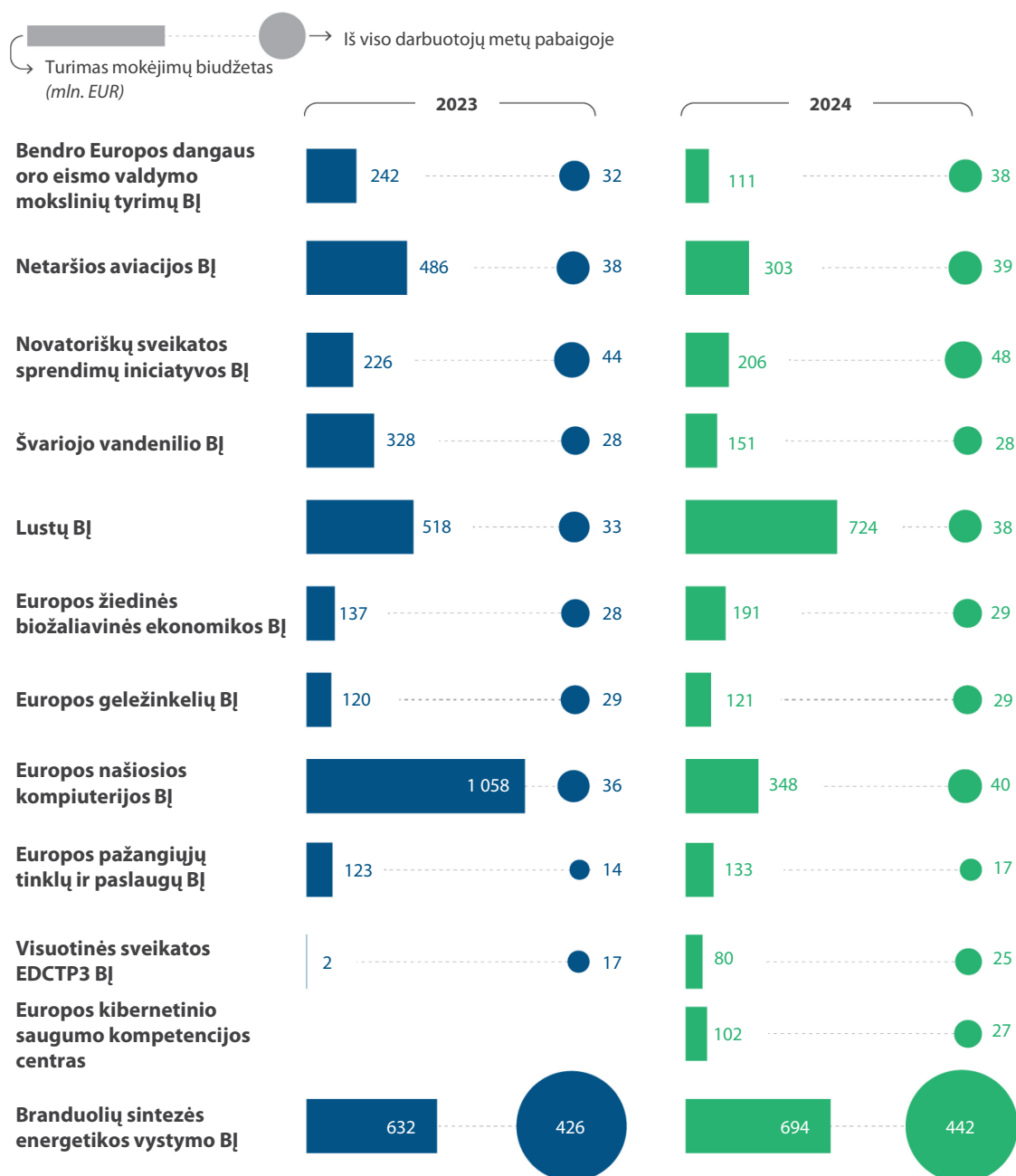
1.24. Nuo 2023 m. rugsėjo mėn. Jungtinė Karalystė dalyvauja Euratomo veikloje kaip asocijuotoji valstybė, nors ji nėra Euratomo branduolių sintezės programos dalis.

2024 m. įvyko reikšmingų BĮ biudžeto ir personalo pokyčių

1.25. [1.4 diagramoje](#) pateikta BĮ 2023 ir 2024 finansinių metų mokėjimų biudžetų ir žmogiškųjų išteklių apžvalga. 2024 m. mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ įvykdė bendrą 2,5 milijardo eurų mokėjimų biudžetą (2023 m. – 3,3 milijardo eurų biudžetą). 2024 m. sumažėjimą galima paaiškinti tuo, kad 2023 m. dauguma BĮ atliko didelius išankstinio finansavimo mokėjimus pagal dotacijų susitarimus pagal pirmuosius kvietimus teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą. Priešingai, bendras BĮ F4E 2024 m. mokėjimų biudžetas šiek tiek padidėjo iki 0,7 milijardo eurų (2023 m. – 0,6 milijardo eurų).

1.26. Iki 2024 m. pabaigos mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ darbuotojų skaičius padidėjo 20 % iki 358. Didžioji šio padidėjimo dalis buvo susijusi su naujų darbuotojų įdarbinimu bendrosiose įmonėse, įsteigtose pagal dabartinę DFP (PTP BĮ, Visuotinės sveikatos EDCTP3, ECCC), taip pat BĮ SESAR 3, „EuroHPC“ ir NSSI, kurios toliau pildė likusias laisvas darbo vietas pagal savo etatų planus. 2024 m. BĮ F4E dirbo 442 darbuotojai (2023 m. – 426): padidėjimas visų pirma buvo susijęs su BĮ organizaciniu restruktūrizavimu, kad būtų įvykdyti nauji peržiūrėtuose ITER atskaitos scenarijuose nustatyti reikalavimai. Visi šie skaičiai apima pareigūnus, laikinuosius darbuotojus, sutartininkus ir deleguotuosius nacionalinius ekspertus (žr. [1.4 diagramą](#)).

1.4 diagrama. BĮ mokėjimų biudžetai ir žmogiškieji ištekliai (2023 ir 2024 m.)

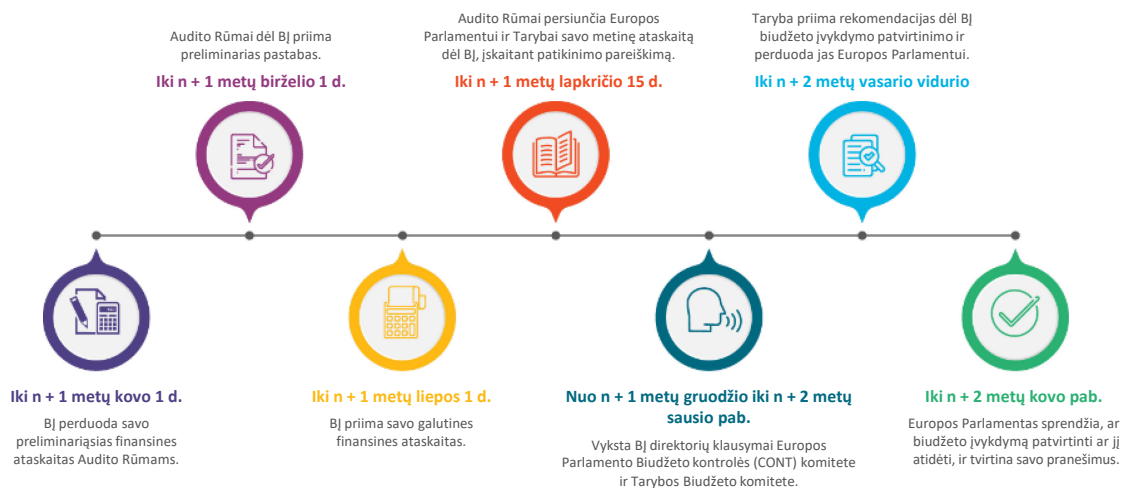

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis.

Europos Parlamentas ir Taryba atlieka itin svarbų vaidmenį BJ biudžeto ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrose

1.27. Europos Parlamentas ir Taryba atsako už BJ metinio biudžeto ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūras. Biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros chronologija pateikta [1.5 diagramoje](#).

1.5 diagrama. Metinė biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BJ steigimo ir finansiniais reglamentais.

Mūsų auditas

Patikinimo pareiškimas dėl kiekvienos BĮ

1.28. Kaip to reikalaujama pagal SESV 287 straipsnį, auditavome:

- a) dvylikos BĮ 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų metines finansines ataskaitas ir
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų (pajamų ir mokėjimų) teisėtumą ir tvarkingumą.

1.29. Remdamiesi savo audito rezultatais, Europos Parlamentui ir Tarybai dėl kiekvienos BĮ teikiame patikinimo pareiškimus dėl jų finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Prireikus ir kai tinkama, patikinimo pareiškimus papildome kitomis pastabomis (žr. **3 skyrių**). Šios pastabos mūsų audito nuomonių nekeičia.

1.30. Tai – pirmieji metai, kai atlikome Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centro (ECCC), kuris 2024 m. rugsėjo 24 d. įgijo finansinį savarankiškumą, auditą.

Pagrindiniai rizikos veiksniai

1.31. Mūsų atliktas BĮ metinių finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditas buvo sumanytas taip, kad būtų atsižvelgta į pagrindinius rizikos veiksnius, nustatytus mūsų 2024 m. rizikos vertinime, kuris apibendrintas **1.6 diagramoje**.

1.6 diagrama. Pagrindinių rizikos veiksnių vertinimas

	DIDELĖ rizika	VIDUTINĖ rizika	MAŽA rizika
 Finansinių ataskaitų patikimumas			<p>Visos BJ pasamdė išorės audito įmonę jų metinių finansinių ataskaitų patikimumo auditui atlikti. Išorės audito įmonių audito, kurį vėliau peržiūrėjome, metu patvirtinta jų darbo kokybė. Todėl manėme, kad rizika finansinių ataskaitų patikimumui apskritai yra maža visoms BJ.</p>
 Pajamų teisėtumas ir tvarkingumas			<p>Kadangi 2024 m. bendrųjų įmonių pajamas daugiausia sudarė finansiniai įnašai iš Komisijos mokslinių tyrimų fondų (programų „Europos horizontas“ ir „Horizontas 2020“) ir Euratomo biudžeto, manome, kad pajamų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika apskritai yra maža.</p>
 Administracinių išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas			<p>Administracines išlaidas daugiausia sudaro atlyginimai ir įprasti mokėjimai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darbo užmokesčius administruoja Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras, kurį audituojame atlikdami konkrečius administracinių išlaidų, įtraukiamų į metinę ataskaitą, vertinimus. • Kalbant apie kitų administracinių paslaugų viešųjų pirkimų procedūras ir susijusius sutartinius mokėjimus, ankstesni auditai parodė, kad bendra rizika yra maža, nes BJ iš esmės naudojami galiojančiomis Komisijos preliminariosiomis sutartimis.
 Veiklos išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas	 Dotacijų mokėjimai		<p>Bendrą riziką BJ tarpiniams ir galutiniams dotacijų mokėjimams ir patvirtinimams apskritai įvertinome kaip didelę, nes paramos gavėjų išlaidų deklaracijos paprastai yra sudėtingos visų mokslinių tyrimų ir inovacijų programų atveju, o mūsų ankstesni auditai atskleidė trūkumų, susijusių tiek su finansinių ataskaitų sertifikavimu, kuris yra <i>ex ante</i> kontrolės pagrindas, ir su Bendros audito tarnybos <i>ex post</i> auditais.</p>
	 Mokėjimai pagal sutartis		<p>Manome, kad veiklos sutarčių išlaidoms kylanti rizika yra maža. 2024 m. tai daugiausia turėjo įtakos BJ F4E ir BJ „EuroHPC“. Nepaisant jų viešųjų pirkimų procedūrų sudėtingumo, nuo 2018 m. neradome reikšmingų klaidų jų veiklos sutarčių mokėjimuose ir susijusiose viešųjų pirkimų procedūrose.</p>
 Biudžeto valdymas ir programų įgyvendinimas			<p>Įvertinome, kad visų BJ, išskyrus dvi BJ, rizika biudžeto valdymui ir susijusių programų įgyvendinimui yra maža:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BJ „EuroHPC“: rizika padidinta iki vidutinės dėl rizikos, kad privatieji nariai gali nepasiekti gerokai padidintos įnašo siektinos reikšmės pagal naująjį steigimo reglamentą. • BJ F4E: rizika padidinta iki vidutinės, nes vėlavimai ir padidėjęs išlaidos dėl planuojamo naujo bazinio lygio ir kitų svarbių veiksnių, kurių BJ negali kontroliuoti, gali lemti žemesnį biudžeto vykdymo lygį.

Šaltinis: Audito Rūmai.

Audito metodas ir naudojimas kitų nepriklausomų auditorių darbu

1.32. Atsižvelgdami į pirmiau aprašytus rizikos veiksnius, atlikome tinkamus pagrindinius testus, naudojome kitų nepriklausomų auditorių audito darbu ir įvertinome kontrolės sistemų veiksmingumą.

1.33. ES finansinio reglamento 70 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad nepriklausomas išorės auditorius privalo patikrinti BĮ metines finansines ataskaitas. Nors visos BĮ finansinių ataskaitų patikimumo auditą pavedė atlikti privačioms įmonėms, už visus šio audito aspektus ir pagal jį parengtas specialiąsias ataskaitas (įskaitant patikinimo pareiškimą dėl kiekvienos BĮ) ir toliau yra visiškai atsakingi Audito Rūmai. Remdamiesi tarptautiniais audito standartais, patikrinome šių išorės audito įmonių atlikto darbo kokybę ir gavome pakankamą patikinimą, kad galime remtis jų darbo rezultatais rengdami savo pačių audito nuomones dėl BĮ 2024 m. metinių finansinių ataskaitų patikimumo.

1.34. Rengdami savo nuomones dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ veiklos išlaidų, skiriant dotacijas, nuo 2024 m. auditavome 33 atsitiktine tvarka atrinktų operacijų (tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir išankstinių mokėjimų patvirtinimų) imtį galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Mūsų nuomonė dėl BĮ F4E buvo grindžiama 2024 m. vykdytų 30 atsitiktine tvarka atrinktų operacijų (išankstinių mokėjimų ir tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų, susijusių su administracinėmis ir veiklos išlaidomis) imties pagrindiniais testais.

1.35. Galutinių dotacijų mokėjimų atveju turi būti patvirtintos paramos gavėjų finansinės ataskaitos. Tai – faktinė ataskaita, kurią rengia nepriklausomas auditorius arba valstybės pareigūnas ir kuria Komisijai arba dotaciją skiriančiais ES įstaigai pateikiamas patikinimas, kad galutinėse finansinėse ataskaitose deklaruotos išlaidos yra tinkamos finansuoti. Be to, Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba (BAT) atlieka atsitiktinių ir rizika grindžiamų tarpinių ir galutinių dotacijų mokėjimų, kuriuos atliko BĮ, anksčiau pagal programą „Horizontas 2020“, o dabar – pagal programą „Europos horizontas“ įgyvendindamos savo mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, imčių *ex post* auditus.

1.36. Rengdami savo audito nuomones dėl atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo, atsižvelgiame į BAT auditų rezultatus.

- a) Kalbant apie BĮ dotacijų išlaidas pagal programą „Horizontas 2020“, Komisijos *ex post* audito strategijoje reikalaujama, kad BAT sudarytų atskirą reprezentatyviąją (atsitiktinę) imtį kiekvienai BĮ. Jos buvo naudojamos apskaičiuojant konkrečiai BĮ būdingą reprezentatyvųjį ir likutinį klaidų lygį. Likutinis klaidų lygis atspindi galimą paramos gavėjų klaidų, nustatytų *ex post* audituotuose dotacijų mokėjimuose, ištaisymo klaidų mažinimo poveikį, taip pat sistemingas klaidas, kurios taip pat turėjo įtakos jų dotacijų mokėjimams, kurie nebuvo audituoti. Pagal [Komisijos pasiūlymą dėl programos „Horizontas 2020“ reglamento](#), buvo siekiama, kad per visą programos įgyvendinimo laikotarpį likutinis klaidų lygis būtų žemesnis nei 2 % visų išlaidų.
- b) Kalbant apie dotacijų išlaidas pagal programą „Europos horizontas“, BAT vis dar yra atsakinga už *ex post* auditus, tačiau perėjo prie rizika grindžiamo audito metodo. Skaitmeninės Europos srityje Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga (HADEA) taiko panašų *ex post* audito metodą. Šis perėjimas prie šiai veiklos išlaidų daliai taikomo rizika grindžiamo metodo reiškia, kad nebėra konkrečiai BĮ būdingų reprezentatyviojo ir likutinio klaidų lygių.

1.37. Galutinis mūsų audito aspektas buvo patikrinti įdarbinimo, viešųjų pirkimų ir kvietimų teikti paraiškas dėl dotacijų procedūrų imtį ir įvertinti pagrindinius valdymo ir kontrolės sistemų elementus. Taip pat peržiūrėjome, kas naujausiose Komisijos vidaus audito tarnybos (VAT) ataskaitose, pagrįstose reguliariais rizikos vertinimais, sakoma dėl BĮ pagrindinių administracinių procedūrų vidaus kontrolės veiksmingumo.

Apie įtariamą sukčiavimą pranešame atitinkamoms ES įstaigoms

1.38. Bendradarbiaujame su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) dėl klausimų, susijusių su įtariamu sukčiavimu ir kita ES finansiniams interesams kenkiančia neteisėta veikla, taip pat su Europos prokuratūra – dėl klausimų, susijusių su įtariamais ES finansiniams interesams kenkiančiais nusikaltimais. OLAF ir (arba) Europos prokuratūrai pranešame apie bet kokį mums atliekant darbą nustatomą įtartiną atvejį, nors mūsų auditai nėra skirti konkrečiai sukčiavimui nustatyti. Nė dėl vieno iš mūsų 2024 finansinių metų nustatytų faktų nereikėjo pranešti OLAF arba Europos prokuratūrai.

1.1 lentelė. Mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ teisinis pagrindas, gyvavimo laikotarpis, konkretūs tikslai ir užduotys

BĮ pavadinimas pagal 2021–2027 m. DFP	Santrumpa	Teisinis pagrindas	Gyvavimo laikotarpis	Mokslinių tyrimų ir inovacijų programos	Konkretūs mokslinių tyrimų ir inovacijų tikslai ir užduotys
Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų bendroji įmonė	BĮ SESAR 3	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas).	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	programos „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Didinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus oro eismo valdymo srityje, kad jis taptų tvaresnis ir labiau pritaikomas. — Paspirtinti novatoriškų sprendimų, kuriais siekiama sukurti bendrą skaitmeninį Europos dangų, kaip efektyviausią pasaulyje oro erdvę, diegimą rinkoje. — Didinti Europos oro transporto konkurencingumą ir tvarumą.
Netaršios aviacijos bendroji įmonė	NA BĮ	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas).	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	programos „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Didinti Europos aviacijos pramonės mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus, susijusius su neutralaus poveikio klimatui aviacijos technologijomis, kad būtų sumažintas aviacijos anglies pėdsakas. — Pasinaudojant aeronautikos inovacijomis stiprinti Europos aviacijos pramonės konkurencingumą, taip pat tradicinių ir besiformuojančių aviacijos sektorių konkurencingumą.

BĮ pavadinimas pagal 2021–2027 m. DFP	Santrumpa	Teisinis pagrindas	Gyvavimo laikotarpis	Mokslinių tyrimų ir inovacijų programos	Konkretūs mokslinių tyrimų ir inovacijų tikslai ir užduotys
Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė	NSSI BĮ	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas).	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	programos „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Skatinti Europos mokslinius tyrimus ir inovacijas sveikatos srityje ir mokslines žinias apie sveikatą paversti saugiomis ir ekonomiškai efektyviomis inovacijomis Europoje. — Parengti inovacijomis grindžiamą Europos pramonės ir vaistų strategiją, kuria būtų tenkinami itin svarbūs, bet nepatenkinti visuomenės sveikatos poreikiai. — Didinti Europos sveikatos pramonės konkurencingumą.
Švariojo vandenilio bendroji įmonė	Švariojo H2 BĮ	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas).	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	programos „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Didinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus siekiant sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį įgyvendinant neutralaus poveikio klimatui Europos 2020 m. vandenilio strategiją. — Paspirtinti vandeniliu grindžiamų technologijų diegimą rinkoje, kad būtų sukurta švaraus vandenilio vertės grandinė, skirta nuo iškastinio kuro nepriklausomai energetikos sistemai. — Didinti Europos švaraus vandenilio pramonės konkurencingumą.

BĮ pavadinimas pagal 2021–2027 m. DFP	Santrumpa	Teisinis pagrindas	Gyvavimo laikotarpis	Mokslinių tyrimų ir inovacijų programos	Konkretūs mokslinių tyrimų ir inovacijų tikslai ir užduotys
Lustų bendroji įmonė	BST / Lustų BĮ	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas), su daliniais pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (ES) 2023/1782, kuriuo Bazinių skaitmeninių technologijų (BST) BĮ pervadinta į Lustų BĮ.	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	Programos „Horizontas 2020“ „Europos horizontas“ Skaitmeninės Europos programa	<ul style="list-style-type: none"> — Didinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus kuriant ir plėtojant pažangiausias naujos kartos puslaidininkų technologijas. — Visoje Europoje kurti pažangiausių kvantinių lustų ir susijusių puslaidininkų technologijų inžinerinius pajėgumus. — Sudaryti palankesnes sąlygas gauti skolos finansavimą ir nuosavą kapitalą naudojant „InvestEU“ fondo ir Europos inovacijų tarybos lėšas, visų pirma puslaidininkų vertės kūrimo grandinės startuoliams.
Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė	EŽBE BĮ	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas).	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	programos „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Didinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus biožaliavinių sprendimų srityje ir paspartinti jų diegimą rinkoje, kad Europoje būtų sumažinta priklausomybė nuo iškastinių medžiagų. — Stiprinti žiedinės biožaliavinės pramonės tvarumą ir efektyvų išteklių naudojimą Europoje.
Europos geležinkelių bendroji įmonė	BĮ „EU-Rail“	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	programos „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Didinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus, kad būtų sukurta bendra Europos geležinkelių erdvė.

BĮ pavadinimas pagal 2021–2027 m. DFP	Santrumpa	Teisinis pagrindas	Gyvavimo laikotarpis	Mokslinių tyrimų ir inovacijų programos	Konkretūs mokslinių tyrimų ir inovacijų tikslai ir užduotys
		įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas).			<ul style="list-style-type: none"> — Spartinti novatoriškų technologijų, skirtų integruotai, tvariai, daugiarūšei ir didelio pajėgumo Europos geležinkelių sistemai, diegimą rinkoje. — Didinti Europos geležinkelių pramonės konkurencingumą.
Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė	PTP BĮ	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas).	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	Programa „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Daryti pažangą Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, kad Europoje būtų užtikrintas su 6G sistemomis, pažangia skaitmenine infrastruktūra ir pažangiųjų tinklų sprendimais susijęs pirmavimas mokslo srityje. — Spartinti pažangiausių junglumo sprendimų diegimą rinkoje, kad būtų remiama Europos skaitmeninė ir žaliaji pertvarka.
Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė	Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ	Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės (Bendrasis pagrindinis aktas).	10 metų iki 2031 m. gruodžio 31 d.	Programa „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Skatinti novatoriškas ir prieinamas infekcinių ligų prevencijos ir gydymo technologijas, siekiant sumažinti socialinę ir ekonominę infekcinių ligų naštą Užsachario Afrikoje. — Didinti pasirengimą infekcinėms ligoms ir reagavimą į jas Europoje ir visame pasaulyje.

BĮ pavadinimas pagal 2021–2027 m. DFP	Santrumpa	Teisinis pagrindas	Gyvavimo laikotarpis	Mokslinių tyrimų ir inovacijų programos	Konkretūs mokslinių tyrimų ir inovacijų tikslai ir užduotys
<p>Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė</p>	<p>BĮ „EuroHPC“</p>	<p>Tarybos reglamentas (ES) 2021/1173 dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1488, su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (ES) 2024/1732, kad būtų įtrauktas dirbtinio intelekto ramstis.</p>	<p>12 metų iki 2033 m. gruodžio 31 d.</p>	<p>programa „Europos horizontas“ Skaitmeninės Europos programa ir Europos infrastruktūros tinklų priemonė</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Kurti pasaulyje pirmaujančius saugius ir hipersusietus superkompiuterius, kvantinę kompiuteriją ir pažangiausius DI sprendimus taikant Europos DI gamyklų ir duomenų infrastruktūros sistemą. — Didinti Europos superkompiuterių ir DI pramonės konkurencingumą ir stiprinti įgūdžius. — Spartinti pažangių ir konkurencingų superkompiuterių ir kvantinės kompiuterijos sistemų bei DI sprendimų diegimą Europos rinkoje. — Atverti superkompiuterių infrastruktūrą įvairiems viešiesiems ir privatiesiems naudotojams, kad jie galėtų ugdyti su Europos mokslu ir pramone susijusius skaitmeninius įgūdžius.

BĮ pavadinimas pagal 2021–2027 m. DFP	Santrumpa	Teisinis pagrindas	Gyvavimo laikotarpis	Mokslinių tyrimų ir inovacijų programos	Konkretūs mokslinių tyrimų ir inovacijų tikslai ir užduotys
Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centras	ECCC	Reglamentas (ES) 2021/887, kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas.	8 metai iki 2029 m. gruodžio 31 d.	Skaitmeninės Europos programa ir programa „Europos horizontas“	<ul style="list-style-type: none"> — Stiprinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus ir įgūdžius, kad naudojant pažangiausias kibernetinio saugumo technologijas būtų didinamas bendrosios skaitmeninės rinkos infrastruktūros atsparumas ir saugumas. — Sukurti stiprią kibernetinio saugumo bendruomenę Europoje, kad būtų skatinamas bendradarbiavimas, dalijimasis žiniomis ir aukšti saugumo standartai visoje Europoje. — Paversti kibernetinį saugumą Europos pramonės sektorių konkurenciniu pranašumu.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

2 skyrius.

Audito rezultatų apžvalga

Įvadas

2.1. Šiame skyriuje pateikiama mūsų 2024 finansinių metų metinio BĮ audito rezultatų apžvalga, įskaitant mūsų atliktą rizika grindžiamos BĮ dotacijų įgyvendinimo kontrolės sistemos vertinimą ir kito mūsų tais pačiais metais atlikto su įvairiomis BĮ susijusio darbo rezultatus. Remdamiesi šiais audito rezultatais teikiame rekomendacijas ir nustatome jų įgyvendinimo terminus.

Audito nuomonės

Nuomonės dėl finansinių ataskaitų patikimumo

Besąlyginės nuomonės dėl visų BJ finansinių ataskaitų patikimumo

2.2. Skelbiame besąlygines audito nuomones dėl dvylikos BJ metinių finansinių ataskaitų patikimumo. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų jų finansinėse ataskaitose jų finansinė būklė, operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jų finansinius reglamentus ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Su BJ F4E metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusi „dalykų pabrėžimo“ pastraipa

2.3. Atkreipiame dėmesį į dvi BJ F4E 2024 m. metinėse finansinėse ataskaitose nustatytas problemas.

- BJ F4E vertina, kad visos ITER projekto įgyvendinimo įsipareigojimų įvykdymo išlaidos (toliau – galutinė išlaidų sąmata) sudaro 25,8 milijardo eurų (2024 m. vertėmis). Ši sąmata atspindi išlaidų padidėjimą dėl peržiūrėtų ITER pradinių reikšmių, kurias ITER-IO pasiūlė 2024 m. liepos mėn., tačiau ITER taryba jų dar oficialiai nepriėmė.
- BJ F4E vertinimu, infliacinis tiekimo grandinės problemų ir kainų padidėjimo po COVID-19 krizės ir Rusijos invazijos į Ukrainą poveikis jos operacijoms sudarys 246 milijonus eurų (2008 m. vertėmis).

Su BJ „EuroHPC“ metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusi „dalyko pabrėžimo“ pastraipa

2.4. Atkreipiame dėmesį į BJ „EuroHPC“ atliktą rizikos veiksnių, susijusių su avansais, išmokėtais svarbiu tiekėjui, patiriančiam finansinių sunkumų, vertinimą. Susijęs galimas finansinis poveikis BJ turėtų siekti 88,4 milijono eurų.

Su ECCC metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusi „dalykų pabrėžimo“ pastraipa

2.5. Atkreipiame dėmesį į tai, kad ECCC iki 2024 m. rugsėjo mėn. neužsitikrino finansinio savarankiškumo. Iki tos dienos Komisija buvo atsakinga už ECCC įsteigimą ir pradinę veiklą. Taigi, kol ECCC neįgijo finansinio savarankiškumo, iš visos 275,2 milijono eurų pagrindinei veiklai skirtų išankstinio finansavimo mokėjimų sumos Komisija leido skirti apie 195,6 milijono eurų.

2.6. Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad iki 2024 m. gruodžio 31 d. valstybės narės dar nebuvo sumokėjusios savanoriškų įnašų, skirtų ECCC bendriesiems veiksams ir administraciniam biudžetui.

Su NA BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusi „dalyko pabrėžimo“ pastraipa

2.7. Atkreipiame dėmesį į tai, kad NA BĮ pereina prie naujos biudžeto, apskaitos ir finansų sistemos (SUMMA) kaip bandomojo šios sistemos kūrimo ir testavimo Komisijai projekto. Kai kurios SUMMA funkcijos vis dar kuriamos ir jas reikia tvarkyti rankiniu būdu ir tikrinti jų patikimumą, kad būtų užtikrintas duomenų teisingumas.

Su Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusi „kitų dalykų“ pastraipa

2.8. Atkreipiame dėmesį į svarbius įvykius, įvykusius po ataskaitinio laikotarpio ir galinčius turėti didelį poveikį BĮ veiklai. Visų pirma šie įvykiai susiję su sparčiu konflikto rytinėje Kongo Demokratinės Respublikos (KDR) dalyje eskalavimu, kuris galėtų kelti grėsmę keliems BĮ finansuojamiems projektams regione, įskaitant dvyluktojo EDCTP forumo Ruandoje organizavimą, taip pat daugumos JAV Tarptautinės plėtros agentūros (USAID) finansuojamų programų atšaukimą, o tai galėtų neigiamai paveikti kai kuriuos BĮ paramos gavėjus, kurie yra labai priklausomi nuo šio finansavimo.

Nuomonės dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

2.9. Visų BĮ atžvilgiu skelbiame besąlygines audito nuomones dėl pajamų, atspindimų 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų metinėse finansinėse ataskaitose, teisėtumo ir tvarkingumo. Mūsų nuomone, jų pajamų operacijos visais reikšmingais aspektais buvo teisėtos ir tvarkingos.

Nuomonės dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

2.10. Šiais metais mūsų auditas apėmė 33 galutinių ir (arba) tarpinių mokėjimų ir išankstinių mokėjimų patvirtinimų, kuriuos mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ atliko pagal programas „Horizontas 2020“, „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą, imtį (mokėjimų populiacijos apžvalga pateikta [2.1 lentelėje](#)).

2.1 lentelė. 2024 m. galutiniai ir (arba) tarpiniai mokėjimai ir išankstinių mokėjimų patvirtinimai (mln. EUR)

Bendroji įmonė	Programa „Horizontas 2020“ (a)	% (a)/(e)	Programa „Europos horizontas“ Skaitmeninės Europos programa (b)	% (b)/(e)	Iš viso veiklos išlaidų (c) = (a)+(b)	% (c)/(e)	Administravimas (d)	% (d)/(e)	Iš viso (e) = (c)+(d)
BĮ SESAR	5	21 %	9	40 %	13	61 %	9	39 %	22
NA BĮ	164	59 %	103	37 %	267	97 %	10	3 %	276
NSSI BĮ	173	90 %	10	5 %	183	95 %	9	5 %	192
Švariojo H2 BĮ	48	53 %	36	40 %	83	93 %	6	7 %	89
Lustų BĮ	75	48 %	75	48 %	151	96 %	7	4 %	158
EŽBE BĮ	84	94 %	0	0 %	84	94 %	6	6 %	90
BĮ „EU-Rail“	96	92 %	4	3 %	100	95 %	5	5 %	105
BĮ „EuroHPC“	151	80 %	31	17 %	183	96 %	7	4 %	190
PTP BĮ	N. d.	N.d.	83	97 %	83	97 %	3	3 %	85
Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ	N. d.	N.d.	1	21 %	1	21 %	4	79 %	5
ECCC	N. d.	N.d.	1	55 %	1	55 %	1	45 %	2
Iš viso MTI BĮ	796	66 %	353	29 %	66	5 %	66	5 %	1 215
BĮ F4E	N.d.	N.d.	N.d.	N.d.	566	88 %	76	12 %	642
Iš viso	796		353		632	34 %	142	8 %	1 858

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis.

2.11. Kaip ir ankstesniais metais, mūsų audito metu atskleista klaidų, kurios atspindi BĮ valdymo ir kontrolės sistemų trūkumus, susijusius su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu. Šios klaidos buvo daugiausia susijusios su neteisingu personalo išlaidų deklaravimu BĮ paramos gavėjams vykdant dotacijų operacijas. Jas lėmė:

- neteisingas valandinių ar dienos įkainių apskaičiavimas;
- netiesioginių išlaidų įtraukimas apskaičiuojant valandinius ir (arba) dienos įkainius, pagrįstus vieneto įkainiais;
- neteisingas pranešimas apie MVĮ arba į BĮ komandiruočių išorės darbuotojų personalo išlaidas;
- subrangos išlaidų kaip personalo išlaidų deklaravimas;
- netinkamos finansuoti įrangos išlaidos.

2.12. Kalbant apie programos „Horizontas 2020“ dotacijų mokėjimus, Komisijos Bendrosios audito tarnybos apskaičiuoti likutiniai klaidų lygiai, pagrįsti konkrečios BĮ *ex post* auditų rezultatais, buvo žemesni už reikšmingumo ribą. Vieninteliai iki šiol turimi pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą atliktų mokėjimų *ex post* audito rezultatai yra susiję su Netaršios aviacijos BĮ.

2.13. Be to, auditavome 30 veiklos išlaidų operacijų, kurias patvirtino BĮ F4E, imtį ir nustatėme vieną klaidą, turinčią finansinį poveikį dėl esminio dviejų pastatų sutarčių pakeitimo, kuris nebuvo atliktas pritaikius naują viešųjų pirkimų procedūrą.

2.14. Remdamiesi savo audito rezultatais, visų BĮ atžvilgiu skelbiame besąlygines audito nuomones dėl mokėjimų, atspindimų 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų metinėse finansinėse ataskaitose, teisėtumo ir tvarkingumo. Mūsų nuomone, jų mokėjimų operacijos visais reikšmingais aspektais buvo teisėtos ir tvarkingos.

Kitos pastabos

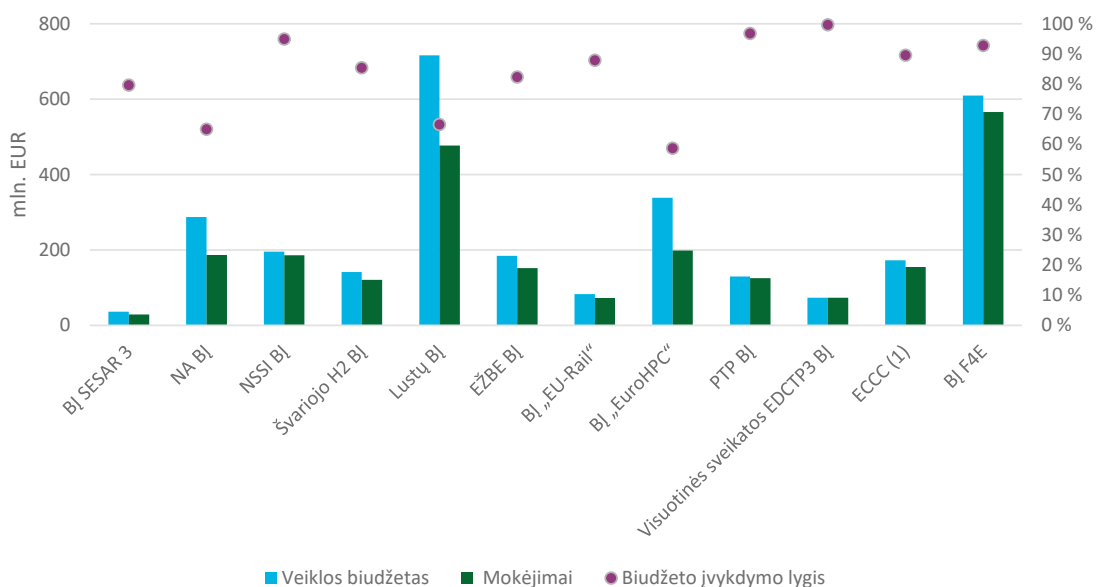
2.15. Nekeisdami savo audito nuomonių, pateikiame pastabų, pabrėždami sritis, kuriose reikia tobulinti programų ir biudžeto vykdymą, mokėjimų kontrolės valdymą, šalinti didelę riziką ir gerinti žmogiškuosius išteklius. Šių pastabų, kurios išsamiai išdėstytos **3 skyriuje**, santrauka pateikiama toliau.

Su BJ 2024 m. biudžeto valdymu susiję klausimai

Kai kurioms BJ 2024 m. buvo sunku įgyvendinti savo veiklos biudžetus

2.16. **2.1 diagramoje** parodytas kiekvienos BJ veiklos išlaidų mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ir susiję įvykdymo lygiai.

2.1 diagrama. 2024 m. veiklos išlaidų mokėjimų biudžetų įvykdymo lygiai

Pastaba: 1) apima veiklos biudžetą ir Komisijos išlaidas iki tol, kol 2024 m. rugsėjo mėn. ECCC įgijo finansinį savarankiškumą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BJ duomenimis.

2.17. Pažymime, kad trys BJ patyrė ypatingų sunkumų vykdydamos savo veiklos mokėjimų biudžetus, susijusius su 2021–2027 m. programomis.

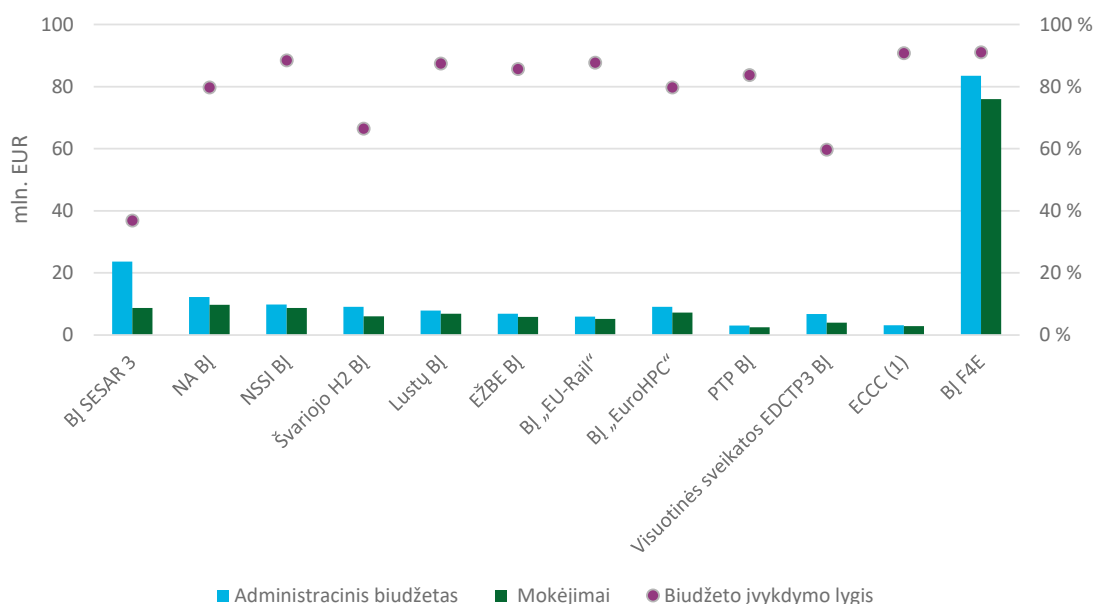
- o Lustų BJ taip atsitiko dėl žemo Skaitmeninės Europos biudžeto įvykdymo lygio (siekusio apie 6%), kurį lėmė vėlavimas pasirašyti prieglobos ir bendrų viešųjų pirkimų susitarimus, o tai reikšė, kad sutartys dėl turto pirkimo buvo atidėtos iki 2025 m.

- BĮ „EuroHPC“ taip atsitiko dėl žemo Skaitmeninės Europos biudžeto įvykdymo lygio (siekusio apie 19 %), kurį lėmė 2024 m. atliktas turimų išteklių perskirstymas itin svarbiam naujam dirbtinio intelekto ramsčiui. Tai reiškė, kad BĮ turėjo arba atšaukti kitą planuojamą investicinę veiklą (daugiausia pagal Skaitmeninės Europos programą), arba atidėti ją 2025–2027 m. laikotarpiui. Dėl šios padėties BĮ taip pat vėlavo atlikti techninių ir finansinių ataskaitų, kurias 2024 m. pateikė paramos gavėjai, *ex ante* kontrolę, kad BĮ galėtų bendrai finansuoti vykdomą programos „Horizontas 2020“ veiklą.
- NA BĮ taip atsitiko dėl žemo programos „Europos horizontas“ biudžeto įvykdymo lygio (siekusio apie 52 %), kurį lėmė lėtas 2023 m. kvietimų teikti projektų pasiūlymus įgyvendinimas (žr. 2023 m. metinės ataskaitos dėl ES bendrųjų įmonių 3.3.4 dalį).

Keliose BĮ atskleista administracinių išlaidų planavimo ir vykdymo trūkumų

2.18. 2.2 diagramoje parodytas kiekvienos BĮ su administracinėmis išlaidomis susijęs mokėjimų biudžetas (milijonais eurų) ir susiję įvykdymo lygiai. 2024 m. mokslinių tyrimų ir inovacijų BĮ administracinės išlaidos vidutiniškai sudarė tik 4 % jų 2024 m. mokėjimų biudžetų.

2.2 diagrama. 2024 m. administracinių mokėjimų biudžetų įvykdymo lygiai

Pastaba: 1) Komisija padengdavo administracines išlaidas, kol 2024 m. rugsėjo mėn. ECCC įgijo finansinį savarankiškumą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis.

2.19. Nustatėme, kad trys BĮ (BĮ SESAR, Švariojo H2 BĮ, Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ) patyrė ypatingų sunkumų vykdydamos savo administracinius biudžetus, nes 2024 m. jos galėjo panaudoti tik mažiau nei 70 % turimų asignavimų (žr. **2.2 diagramą**). Nustatyta, kad šių BĮ infrastruktūros ir veiklos išlaidų biudžeto (2 antraštinės dalies) įvykdymo lygis buvo ypač žemas.

2.20. BĮ tai priskyrė vėlavimui vykdant įdarbinimo procedūras (Švariojo H2 BĮ, Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ), vėlavimui įgyvendinant atnaujinimo sutartis ir (arba) pavėluotam sąskaitų faktūrų, įtrauktų į 2024 m. išlaidų planavimą, pateikimui (BĮ SESAR 3, Švariojo H2 BĮ, Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ).

2.21. Tačiau tai tik iš dalies paaiškina 2024 m. šiose BĮ buvusį įgyvendinimo trūkumą. Be to, dėl pastaraisiais metais ne kartą susidariusio žemo įvykdymo lygio susikaupė daug nepanaudotų administracinių mokėjimų asignavimų, o tai gali rodyti struktūrines problemas, susijusias su trijų BĮ biudžeto planavimu ir (arba) vykdymu.

1 rekomendacija

Planuodamos savo 2027 m. administracinių mokėjimų biudžetą, BĮ SESAR 3, Švariojo H2 BĮ ir Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ turėtų iniciatyviai atsižvelgti į nepanaudotų administracinių asignavimų, kuriuos jos jau buvo sukaupusios iki 2024 m. pabaigos, apimtį.

Įgyvendinimo terminas: 2026 m. pabaiga (2027 finansinių metų biudžetų pateikimas).

Su žmogiškųjų išteklių valdymu susiję klausimai

BĮ „EuroHPC“ iki 2024 m. pabaigos nepasiekė savo įdarbinimo tikslo

2.22. 2021 m. Komisija skyrė 39 papildomas darbuotojų pareigybes, susijusias su visu BĮ „EuroHPC“ papildymu, kurį sudarė 54 darbuotojai³. Trisdešimt naujų etatų turėjo būti užimti iki 2022 m. pabaigos, o likę devyni – iki 2023 m. pabaigos. 2024 m. pabaigoje 14 iš 39 etatų vis dar buvo laisvi. Tai gali sutrukdyti BĮ „EuroHPC“ vykdyti savo veiklą taip, kaip planuota.

³ Komisijos pasiūlymas dėl naujo BĮ „EuroHPC“ steigimo reglamento, [COM\(2020\) 569](#).

Su kitų narių įnašais į BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų programas susiję klausimai

Kai kurios BĮ nepasieks savo įnašų siektinų reikšmių per programos „Horizontas 2020“ laikotarpį

2.23. Įgyvendinant 2014–2020 m. DFP, BĮ steigimo reglamentuose nustatytos įnašų siektinos reikšmės, kurias kiekviena narių kategorija (ES, privatieji nariai, dalyvaujančiosios valstybės, tarptautinės organizacijos) turi pasiekti atsižvelgdami konkrečią BĮ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal programą „Horizontas 2020“. Šios siektinos reikšmės ir atitinkami iki 2024 m. pabaigos pasiekti rodikliai pateikti [2.2 lentelėje](#). ES įnašai skiriami pagal programą „Horizontas 2020“, be 100 milijonų eurų EITP 1 finansavimo, skirto BĮ „EuroHPC“.

2.2 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ ir EITP 1 skirti narių įnašai (mln. EUR)

Narių įnašų siektinos reikšmės (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)				Narių įnašai (2023 m. gruodžio 31 d.)						
ES piniginiai įnašai (a)	Kitų narių IKOP ir piniginiai įnašai (1) (b)	Kitų narių IKAA (2) (c)	Iš viso (d) = (a) + (b) + (c)	BĮ pagal programą „Horizontas 2020“	ES piniginis įnašas (e)	Kitų narių patvirtinti IKOP ir piniginiai įnašai (1) (f)	Kitų narių pateikti, bet nepatvirtinti IKOP (1) (g)	IKAA (h)	Iš viso (i) = (e) + (f) + (g) + (h)	Įgyvendinimo lygis (j) = (i) / (d)
585,0	790,5	N. d.	1 375,5	BĮ SESAR	566,0	647,7	0,0	N. d.	1 213,7	88 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	„Švarus dangus 2“ – NA BĮ	1 748,1	1 097,8	0,0	1 344,6	4 190,5	106 %
1 638,0	1 638,0	N. d.	3 276,0	II NVI – NSSI	1 211,7	1 282,6	145,5	N. d.	2 639,8	81 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	2 KEV – Švariojo H2 BĮ	654,9	97,9	48,5	1 039,1	1 840,4	176 %
1 185,0	2 827,5	N. d.	4 012,5	ECSEL – Iustai	1 173,0	1 487,0	1 145,0	N. d.	3 805,0	95 %
835,0	285,5	2 444,5	3 565,0	BPS – EŽBE (4)	783,5	126,2	44,2	2 353,6	3 307,5	93 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R – „EU-Rail“	398,0	375,6	0,0	267,6	1 041,2	120 %
536,0	896,0	N. d.	1 432,0	BĮ „EuroHPC“ ³	477,4	179,6	71,9	N. d.	728,9	51 %
7 597,0	8 111,1	3 814,8	19 522,8	Iš viso	7 012,6	5 294,4	1 455,1	5 004,9	18 767,0	96 %

1) Apima IKOP ir dalyvaujančiųjų valstybių (Lustų BĮ, BĮ „EuroHPC“) ir tarptautinių organizacijų (BĮ SESAR) piniginius įnašus.

2) Nepiniginiai įnašai, skirti BĮ darbo plane nenumatyta papildomai veiklai.

3) „EuroHPC“ atveju ES įnašas apima 100 milijonų eurų, skirtų pagal EITP programą.

4) EŽBE BĮ atveju ES ir privačiųjų narių piniginių įnašų siektinos reikšmės sumažintos 140 milijonų eurų. Privačiųjų narių nepiniginį įnašų siektinos reikšmės nurodytos tokios, kokios nustatytos BĮ metinėse darbo programose.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis.

2.24. Apskritai iki 2024 m. pabaigos, t. y. galutinio programos „Horizontas 2020“ ir EITP 1 etapo, BĮ nariai buvo vidutiniškai pasiekę 96 % įnašų siektinų reikšmių, nustatytų jų atitinkamuose steigimo reglamentuose. Tačiau pasiekti rodikliai labai skyrėsi. Visų pirma nustatėme įnašų, skirtų BĮ SESAR 3, NSSI BĮ ir BĮ „EuroHPC“, trūkumą.

- Eurokontrolė buvo suteikusi tik 70 % savo numatomų BĮ SESAR 3 skirtų įnašų. 2024 m. BĮ baigė įgyvendinti programą „Horizontas 2020“.

- Sėkmingas NSSI BĮ mokslinių tyrimų projektų įgyvendinimas priklauso nuo ilgalaikės projekto trukmės, kuri yra būtina dėl konkrečios BĮ mokslinių tyrimų srities pobūdžio ir didelio masto projektus įgyvendinančių pasaulinių konsorcių.
- Pagrindinė BĮ „EuroHPC“ problema buvo žemas privačiųjų narių įnašų lygis (apie 19,8 milijono eurų), palyginti su minimalia 420 milijonų eurų siektina reikšme. Kaip esame pastebėję ankstesnėse ataskaitose⁴, privatieji nariai gali teikti tik nepiniginius įnašus inovacijoms skirtoms dotacijoms (kurios sudaro apie 30 % visos BĮ dotacijų veiklos). Kita problema – žemesnis dalyvaujančiųjų valstybių įnašų lygis, atspindintis tai, kad jos pripažįsta savo išlaidas ir praneša apie jas BĮ tik užbaigus atitinkamus programos „Horizontas 2020“ ir EITP 1 projektus.

Kai kurios BĮ dėl papildomos privačiųjų narių veiklos viršijo savo programos „Horizontas 2020“ siektinas reikšmes

2.25. Pagal programos „Horizontas 2020“ steigimo reglamentus, tik privatiesiems NA BĮ, Švariojo H2 BĮ, EŽBE BĮ ir BĮ „EU-Rail“ nariams leidžiama teikti ataskaitas dėl nepiniginių įnašų papildomai veiklai (IKAA), kuri nėra tiesiogiai susijusi su BĮ finansuojamais projektais (žr. [1.11](#) dalį). [2.2 lentelėje](#) parodyta, kad trijų iš šių keturių BĮ (NA BĮ, Švariojo H2 BĮ ir BĮ „EU-Rail“) privačiųjų narių įnašai viršijo siektinas reikšmes – tai lėmė IKAA.

Kai kuriose BĮ dėl lėtos 2021–2027 m. programų įgyvendinimo pradžios buvo vėluojama pasiekti privačiųjų narių įnašų siektinas reikšmes

2.26. Pagal 2021–2027 m. programas, BĮ steigimo reglamentuose leidžiama pasiekti privačiųjų narių siektinas reikšmes naudojantis IKOP ir (arba) IKAA. ECCC atveju valstybių narių įnašai, skirti jo bendriesiems veiksams, yra savanoriški. [2.3 lentelėje](#) parodyta, kad iki 2024 m. pabaigos BĮ buvo pasiekusi vidutiniškai 26 % savo naujoms mokslinių tyrimų ir inovacijų programoms skirtų narių įnašų siektinų reikšmių.

---

⁴ 2023 m. metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių, 3.9.16 dalis.

2.3 lentelė. Programai „Europos horizontas“, Skaitmeninės Europos programai ir EITP 2 skirti narių įnašai (mln. EUR)

Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)									
ES grynieji pinigai	Privačiųjų narių įnašai (1)	Kitų narių įnašai (2)	Iš viso	BĮ pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą	ES patvirtinti grynieji pinigai	ES nepatvirtinti grynieji pinigai	Patvirtinti privačiųjų narių įnašai	Privačiųjų narių pateikti, bet nepatvirtinti įnašai	Kitų narių patvirtinti įnašai	Kitų narių pateikti, bet nepatvirtinti įnašai	Iš viso	Igyvendinimo lygis	
615,0	529,0	500,0	1 644,0	BĮ SESAR 3	183,4	59,0	90,8	98,4	51,5	27,1	510,2	31 %	
1 755,0	2 400,0	N. d.	4 155,0	NA BĮ	482,2	94,7	273,5	302,6	N. d.	N. d.	1 153,0	28 %	
1 200,0	1 200,0	N. d.	2 400,0	NSSI BĮ	155,6	11,4	11,1	51,9	N. d.	N. d.	230,0	10 %	
1 215,0	1 015,0	N. d.	2 230,0	Švariojo H2 BĮ	369,1	60,5	1 438,0	719,9	N. d.	N. d.	2 587,5	116 %	
4 255,0	2 537,4	4 101,2	10 893,6	Lustai	729,3	325,4	3,6	312,0	104,4	684,5	2 159,2	20 %	
1 026,0	1 026,0	N. d.	2 052,0	EŽBE BĮ	214,8	31,9	3,4	120,7	N. d.	N. d.	370,8	18 %	
615,0	615,0	N. d.	1 230,0	BĮ „EU-Rail“	215,7	45,2	171,5	95,3	N. d.	N. d.	527,7	43 %	
3 151,3	900,0	2 989,3	7 040,6	BĮ „EuroHPC“ (2)	190,3	724,9	0,0	2,8	36,6	103,2	1 057,8	15 %	
900,0	900,0	N. d.	1 800,0	PTP BĮ	416,8	19,1	339,0	24,7	N. d.	N. d.	799,6	44 %	
890,1	400,0	550,0	1 840,1	Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ ³	120,9	4,0	0,0	15,6	5,3	394,5	540,3	29 %	
1 649,6	N. d.	1 649,6	3 299,2	ECCC ⁴	0,0	0,0	N. d.	N. d.	0,0	0,0	0,0	0 %	
17 272,0	11 522,4	9 790,1	38 584,5	Iš viso	3 078,1	1 376,1	2 330,9	1 743,8	197,8	1 209,3	9 936,0	26 %	

1) Apima privačiųjų narių IKOP, IKAA ir piniginius įnašus.

2) Apima dalyvaujančiųjų valstybių (Lustų BĮ, BĮ „EuroHPC 2“) ir tarptautinių organizacijų (BĮ SESAR 3) piniginius įnašus.

3) Apima privačių prisidedančiųjų partnerių piniginius įnašus.

4) Valstybių narių įnašai yra susiję su savanorišku dalyvavimu ECCC bendruosiuose veiksmuose, kurie sudaro iki 1 649,6 milijono eurų Skaitmeninės Europos programai. Programai „Europos horizontas“ nenumatyti jokių siektinų reikšmių.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis.

BĮ „EuroHPC“ gali nepasiekti savo privačiųjų narių įnašų siektinų reikšmių, skirtų programai „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programai

2.27. 2024 m. pabaigoje BĮ „EuroHPC“ privačiųjų narių įnašai sudarė tik 0,3 % 2021–2027 m. siektinos reikšmės, kurios vertė – 900 milijonų eurų. Kaip pastebėjome 2022 ir 2023 m.⁵, kol „EuroHPC“ finansavimo struktūros ir (arba) privačiųjų narių įnašo siektina reikšmė nesikeis, ji nepasieks gerokai didesnės privačiųjų narių įnašo siektinos reikšmės pagal 2021–2027 m. DFP. Tai kelia grėsmę, kad nebus pasiekti bendrieji programos tikslai glaudžiai bendradarbiauti su privačiais partneriais. Dėl tolesnių veiksmų, kurių imtasi atsižvelgiant į mūsų atitinkamą 2023 m. pateiktą rekomendaciją, žr. [2.4 lentelę](#) (1/2023).

⁵ 2022 m. metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių (3.9.17 dalis) ir 2023 m. metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių (3.9.19 dalis).

2024 m. pabaigoje BĮ SESAR 3 skirti Eurokontrolės įnašai taip pat buvo mažesni už programos „Europos horizontas“ siektiną reikšmę

2.28. 2024 m. pabaigoje BĮ SESAR 3 skirti Eurokontrolės įnašai sudarė tik 16 % programos „Europos horizontas“ siektinos reikšmės, kurios vertė – 500 milijonų eurų. Pranešėme apie panašią padėtį ankstesnės DFP laikotarpiu.

2 rekomendacija

BĮ SESAR 3 turėtų bendradarbiauti su Eurokontrolė, kad būtų padidinti jos įnašai ir kasmet stebima pažanga, užtikrinant, kad būtų pasiekta Eurokontrolės 2021–2027 m. DFP siektina reikšmė.

Įgyvendinimo terminas: 2026 m. vidurys.

Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ vis dar gerokai atsilieka nuo siektinos reikšmės įtraukti prisidedančiuosius partnerius

2.29. 2024 m. pabaigoje, t. y. trečiaisiais programos įgyvendinimo metais, prisidedančiųjų partnerių Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ skirtų piniginių įnašų lygis vis dar buvo labai žemas – 15,6 milijono eurų (4 % siektinos reikšmės, kurios vertė – 400 milijonų eurų). 2024 m. BĮ perėmė tik du papildomus partnerius, kurių įnašai 2025 ir 2026 m. sudarys apie 2,2 milijono eurų. Dėl tokio įnašų trūkumo gali gerokai sumažėti BĮ veiklos sverto poveikis, todėl kyla rizika, kad nebus pasiekti jos programos tikslai.

3 rekomendacija

Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ turėtų parengti veiksmų planą, kaip nustatyti ir pritraukti papildomus prisidedančiuosius partnerius iš Europos ir viso pasaulio, kad būtų stiprinami jos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumai, skiriami papildomi finansiniai įnašai ir užtikrinama, kad ji pasiektų savo programos tikslus.

Įgyvendinimo terminas: 2026 m. pabaiga.

ECCC neturi informacijos apie savo narių bendruosius įnašus, gautus iki tol, kol jis įgijo finansinį savarankiškumą

2.30. 2024 m. rugsėjo mėn. ECCC įgijo finansinį savarankiškumą. Tačiau savo 2024 m. metinėse finansinėse ataskaitose jis neatskleidė jokios informacijos apie savo narių iki finansinio savarankiškumo įgijimo programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos lygmeniu sumokėtus bendruosius įnašus ir palygino įnašus, kuriuos jis gavo iš visų šaltinių iki metų pabaigos, su kiekviena programai nustatytais įnašų siektinomis reikšmėmis.

4 rekomendacija

Siekdamas užtikrinti, kad metų pabaigoje metinėse finansinėse ataskaitose būtų atskleisti visi jo pasiekti rezultatai, ECCC turėtų rinkti duomenis, vykdyti stebėseną ir teikti ataskaitas dėl valstybių narių savanoriškų finansinių ir nepiniginių įnašų, skirtų jo bendriesiems veiksams, taip pat dėl susijusių finansinių įnašų jo administracinėms išlaidoms padengti.

Įgyvendinimo terminas: 2026 m. vidurys.

Valdymo ir kontrolės sistemų trūkumai

Kai kurios BJ, kurioms 2024 m. teko dideli dotacijų mokėjimai pagal programą „Europos horizontas“, dar nėra įdiegusios rizika grindžiamos kontrolės sistemos

2.31. Dėl pakeistos programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos BAT audito strategijos (žr. [1.36](#) dalį) ir jos poveikio mokslinių tyrimų ir inovacijų BJ vidaus kontrolei peržiūrėjome rizika grindžiamos programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos dotacijų mokėjimų kontrolės sistemos įdiegimo lygį.

2.32. Taikant rizika grindžiamą kontrolės sistemą, BJ turėtų būti sudarytos sąlygos užtikrinti, kad potencialiai rizikingiems paramos gavėjams ir projektams būtų taikomos sustiprintos *ex ante* kontrolės priemonės arba BAT *ex post* auditai ir kad į pastarųjų rezultatus būtų tinkamai atsižvelgta atliekant rizikos vertinimą ateityje vykdant *ex ante* kontrolę. Sistemingos ir centralizuotos kontrolės priemonės turėtų būti pagrindinis vykdomojo direktoriaus patikinimo pareiškimo dėl mokėjimo operacijų teisėtumo ir tvarkingumo, kuris yra kiekvienos BJ metinės veiklos ataskaitos (MVA) dalis, elementas.

2.33. Atsižvelgiant į būsimą dotacijų mokėjimų pagal programas „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą didėjimą, taip pat svarbu, kad visos BJ įdiegtų patikimą rizika grindžiamą kontrolės sistemą (žr. [2.1 lentelę](#)). Iki 2024 m. pabaigos tik keturios BJ (BJ „EU-Rail“, NA BJ, NSSI BJ ir Lustų BJ) baigė diegti rizika grindžiamą programos „Europos horizontas“ dotacijų mokėjimų kontrolės sistemą (žr. [2.4 lentelėje](#) pateiktus tolesnius veiksmus, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į rekomendaciją Nr. 7/2022). Be to, praėjusiais metais NA BJ buvo pirmoji BJ, pateikusi programos „Europos horizontas“ išlaidų su rizika susijusį klaidų lygį, kuris, jos vertinimu, sudarė 1,3 %. Šiuo tikslu NA BJ taikė BUDG GD metinių veiklos ataskaitų nurodymuose pateiktas gaires dėl nustatytų ir likutinių klaidų lygių apskaičiavimo, finansinės rizikos pozicijos kaip su rizika susijusios sumos, išlygų reikšmingumo kriterijų ir poveikio vykdomojo direktoriaus pareiškimui. Ji šį įvertį pagrindė BAT duomenimis apie naujausią paramos gavėjų klaidų lygį.

Taikant BĮ F4E rizikos valdymo sistemą nepakankamai atsižvelgta į rizikos veiksnius, susijusius su 2024 m. ITER pradinių reikšmių peržiūra arba žmogiškaisiais ištekliais

2.34. 2024 m. birželio mėn. ITER-IO ITER tarybai pasiūlė peržiūrėtą projekto planą, į kurį įtrauktos naujos pradinės reikšmės, kurios pakeis 2016 m. sutartas reikšmes. Peržiūrėtame plane ITER surinkimo etapo pabaiga nuo 2025 m. (pirmoji plazma) atidedama iki 2035 m. (veiklos pradžia), o viso projekto pabaiga – nuo 2042 m. iki 2059 m. (17 metų vėliau nei dabartinė pabaigos data). 2024 m. pradinės reikšmės taip pat apima keletą svarbių ITER projekto techninių pakeitimų, kurie gali turėti didelį poveikį BĮ F4E skirtų nepiniginių įnašų ir ITER-IO skirtų piniginių įnašų apimčiai.

2.35. Remiantis BĮ F4E metinėmis finansinėmis ataskaitomis, numatomas 2024 m. pradinių reikšmių finansinis poveikis yra pagrindinis veiksnys, dėl kurio BĮ su ITER projekto įgyvendinimu susiję įsipareigojimai (įvertis užbaigus projektą) gerokai padidėjo nuo 21,2 milijardo eurų (2023 m. pabaigoje; 21,6 milijardo eurų 2024 m. vertėmis) iki 25,8 milijardo eurų (2024 m. pabaigoje). Tai reiškia, kad Euratomo ir Prancūzijos įnašai į BĮ veiklos biudžetus padidės maždaug 4,2 milijardo eurų (2024 m. vertėmis).

2.36. Dėl siūlomų naujų pradinių reikšmių padidėjo ITER projekto tvarumo, teisinė, techninė ir ekonominė bei finansinė rizika. Šie rizikos veiksniai nėra tinkamai atspindėti naujausiame BĮ rizikos registre. Vietoj to, kaip ir ankstesniais metais, vykdant BĮ F4E rizikos nustatymo procesą daugiausia dėmesio skiriama rizikos veiksniams, susijusiems su projekto įgyvendinimu. Jį vykdant panašiai neatsižvelgiama į horizontaliuosius rizikos veiksnius, pavyzdžiui, poreikį restruktūrizuoti BĮ ir persikirstyti žmogiškuosius išteklius, kad būtų galima prisitaikyti prie 2024 m. pradinių reikšmių, neproporcingą išorės paslaugų teikėjų naudojimą, išteklių planavimo ir valdymo temas ir [ES tarnybos nuostatų](#) ar BĮ etikos sistemos nesilaikymą. Be to, BĮ IT priemonė, kuri naudojama rizikos valdymo srityje, nesuteikia išsamios informacijos apie atitinkamus pagrindinius rizikos veiksnius, pavyzdžiui, jos faktinį ir tikėtiną dažnumą ir naujausią finansinį poveikį.

5 rekomendacija

BĮ F4E turėtų toliau gerinti savo rizikos valdymo sistemos veiksmingumą, visų pirma:

- a) nustatant rizikos veiksnius tinkamai atsižvelgti į horizontaliuosius rizikos veiksnius, susijusius su peržiūrotomis 2024 m. pradinėmis reikšmėmis ir žmogiškųjų išteklių klausimais;
- b) tobulinti savo IT rizikos valdymo priemonę, kad būtų galima gauti išsamią informaciją apie atitinkamus pagrindinius rizikos veiksnius.

Įgyvendinimo terminas: 2026 m. vidurys.

ECCC iš dalies įdiegė savo vidaus kontrolės sistemą

2.37. 2024 m. pabaigoje ECCC buvo iš dalies įdiegęs savo vidaus kontrolės sistemą. Visų pirma jis dar nebaigė darbo, kad užtikrintų veiksmingą savo veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planų veikimą, nustatytų jautrių funkcijų valdymo politiką ir neįgyvendino kontrolės principų, susijusių su rizikos vertinimu, rizika grindžiama kontrole ir stebėsenos veikla.

6 rekomendacija

ECCC turėtų baigti diegti savo vidaus kontrolės sistemą, kad būtų užtikrintas jo valdymo ir kontrolės sistemų veiksmingumas.

Įgyvendinimo terminas: 2026 m. vidurys.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas ir rekomendacijas

2.38. Šiame skirsnyje apžvelgiame, kaip BĮ atsižvelgė į mūsų ankstesnių metų pastabas, išsamiai aprašytas **3 skyriuje** pateiktose atsižvelgimo lentelėse, ir į rekomendacijas, pateiktas ankstesnių metinių ataskaitų 2 skyriuje.

BĮ atsižvelgė į mažiau nei pusę mūsų ankstesnių metų pastabų

2.39. Apskritai manome, kad iki 2024 m. pabaigos buvo imtasi taisomųjų veiksmų reaguojant į mažiau nei pusę mūsų pastabų, pateiktų ankstesnėse metinėse ataskaitose dėl BĮ. Iš 44 pastabų, į kurias nebuvo pakankamai atsižvelgta iki 2023 m. pabaigos, 18 rekomendacijų (41 %) 2024 m. buvo baigtos įgyvendinti, nes BĮ ėmėsi taisomųjų veiksmų arba pastaba nebebuvo taikoma. Taip būtų tuo atveju, jei, pavyzdžiui, netvarkingai skirtos sutarties galiojimas būtų pasibaigęs arba, pasikeitus aplinkybėms, klausimo sprendimas nebūtų ekonomiškai efektyvus.

2.40. Tačiau 26 pastabos (59 %) 2023 m. pabaigoje dar buvo įgyvendinamos. Išsami informacija pateikta **3 skyriaus** prieduose.

BĮ įgyvendino daugumą mūsų rekomendacijų

2.41. 2024 m. toliau vertinome, ar veiksmai, kuriuos rekomendavome savo naujausiu metinių ataskaitų dėl BĮ (pradedant 2021 m. ataskaita) 2 skyriuje, buvo įgyvendinti. Savo vertinimą grindėme interviu su BĮ darbuotojais, dalyvaujančiais vykdant veiklos ir finansinių projektų stebėseną, vidaus kontrolę ir žmogiškųjų išteklių valdymą. Taip pat tikrinome BĮ pateiktus patvirtinamuosius dokumentus.

2.42. **2.4 lentelėje** pateikti mūsų 2023 m. metinėje ataskaitoje pateiktų šešių rekomendacijų, taip pat mūsų 2021 ir 2022 m. metinėse ataskaitose pateiktų šešių rekomendacijų, kurios 2023 m. pabaigoje dar nebuvo visiškai įgyvendintos, tolesnės atsižvelgimo į jas peržiūros rezultatai.

2.43. Iš šių 12 rekomendacijų keturių rekomendacijų tikslinė įgyvendinimo data buvo 2024 m. pabaiga. Manome, kad iki 2024 m. pabaigos:

- visos atitinkamos BĮ visiškai įgyvendino dvi rekomendacijas, t. y. tas, kurios yra susijusios pagal ankstesnes DFP patvirtintų projektų užbaigimo stebėseną ir privačiųjų narių įnašų siektinų reikšmių pasiekimu 2021–2027 m. DFP laikotarpiu;

- o trečią rekomendaciją dėl rizika grindžiamo kontrolės metodo, taikomo programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos dotacijų mokėjimams, įgyvendinimo visiškai įgyvendino keturios BĮ (BĮ „EU-Rail“, NA BĮ, NSSI BĮ ir Lustų BĮ), tačiau kitos atitinkamos BĮ ją įgyvendino tik tam tikrais atžvilgiais;
- o ketvirtoji rekomendacija dėl BĮ „EuroHPC“ žmogiškųjų išteklių buvo įgyvendinta tam tikrais atžvilgiais, kiek tai susiję su BĮ įdarbinimo siektinos reikšmės pagal 2021–2027 m. DFP pasiekimu, tačiau visiškai įgyvendinta, kiek tai susiję su didesniu įdarbinimo procedūrų skaidrumu.

2.44. Iš kitų aštuonių rekomendacijų, kurių tikslinė įgyvendinimo data yra po 2024 m., viena buvo visiškai įgyvendinta (dėl naujų BĮ pirmųjų metinių finansinių ataskaitų pateikimo gairių priėmimo), o šešios buvo įgyvendintos tam tikrais atžvilgiais. Jos susijusios su BĮ F4E naudojimosi išorės paslaugų teikėjų paslaugomis ir rizikos valdymu, BĮ „EuroHPC“ privačiųjų narių įnašų siektinų reikšmių įgyvendinimo pagal 2021–2027 m. DFP vėlavimais ir dideliu grynųjų pinigų pertekliumi tiek BĮ „EuroHPC“, tiek Lustų BĮ. Rekomendacija, kuri apskritai dar nėra įgyvendinta, yra susijusi su BĮ žmogiškųjų išteklių poreikių vertinimo gairių priėmimu. Pažymime, kad, įgyvendindamos šią rekomendaciją, BĮ labai priklauso nuo Komisijos.

2.4 lentelė. Atsižvelgimas į mūsų ankstesnių metų rekomendacijas

Įgyvendinimo lygis: visiškai; dauguma atžvilgių; tam tikrais atžvilgiais; neįgyvendinta.

Numeris ir metai	BĮ	Audito Rūmų rekomendacija	Audito Rūmų atlikta pažangos analizė	
			Įgyvendinimo lygis	Pastabos
6/2021	Visos BĮ, išskyrus BĮ F4E	BĮ turėtų įdiegti laiko registravimo sistemą, kad gautų objektyvių duomenų apie tai, kiek laiko darbuotojai skiria kiekvienai veiklos sričiai.		2024 m., pagal BĮ administravimo susitarimą dėl žmogiškųjų išteklių, žmogiškųjų išteklių skyriai toliau derino ir optimizavo visoms BĮ prieinamas žmogiškųjų išteklių IT priemones („Sysper“ ir „Systal“). 2024 m. Komisija pradėjo įgyvendinti naują integruotą žmogiškųjų išteklių platformą (HRT), kuri pakeis ankstesnes priemones. Tačiau 2025 m. Komisija patvirtino, kad į naują priemonę nebus įtraukta veikla grindžiama laiko valdymo sistema. Tam, kad sukurtų atskirą sistemą, BĮ prireiktų labai daug išteklių. Tai sukeltų su jos įtraukimu į bendrą žmogiškųjų išteklių priemonę susijusių problemų. Tikslinė įgyvendinimo data: 2025 m. pabaiga.
7/2021	Visos BĮ, išskyrus BĮ F4E	BĮ turėtų parengti oficialų modelį arba gaires, kaip įvertinti darbuotojų poreikius (įskaitant pagrindines kompetencijas) pagal veiklą ir padalinį, kad būtų optimizuotas darbuotojų išteklių panaudojimas.		Šios rekomendacijos įgyvendinimą turi visapusiškai remti Komisija (GD partneriai ir visų pirma BUDG GD), kuri priima galutinius sprendimus dėl būsimo išteklių paskirstymo BĮ. Dėl šios priežasties ji negali būti įgyvendinta, kol neprasidėjo derybos dėl naujosios DFP (maždaug 2026 m. pabaigoje). Tikslinė įgyvendinimo data: 2027 m. pabaiga.

Numeris ir metai	BĮ	Audito Rūmų rekomendacija	Audito Rūmų atlikta pažangos analizė	
			Įgyvendinimo lygis	Pastabos
8/2021	BĮ F4E	BĮ F4E vadovybė turėtų stiprinti priemones, kurių jau imtasi siekiant sumažinti riziką, susijusią su išorės darbuotojų samdymu, visų pirma neefektyvaus valdymo riziką nesant aiškaus statutinių ir išorės darbuotojų atsakomybės padalijimo.		<p>2022 m. įsteigta darbo grupė, kurios užduotis – įvertinti didelę priklausomybę nuo išorės išteklių, siekiant geriau planuoti ir pagrįsti jų naudojimą. Vėliau ši darbo grupė parengė naudojimosi išorės paslaugų teikėjais politiką, kurią direktorius patvirtino 2024 m. Tačiau pagal šią politiką nenumatyta centralizuotas išorės paslaugų teikėjų veiklos koordinavimas ir valdymas.</p> <p>2023 m. VAT atlikus BĮ F4E žmogiškųjų išteklių valdymo ir etikos auditą, nurodytos didelės problemos, susijusios su išorės paslaugų teikėjų veiklos koordinavimu ir valdymu. Sutartas veiksmų planas vis dar įgyvendinamas ir turėtų būti užbaigtas iki 2025 m. pabaigos.</p> <p>Tikslinė įgyvendinimo data: 2025 m. pabaiga.</p>
1/2022	BĮ „EuroHPC“, NSSI BĮ, EŽBE BĮ ir Lustų BĮ	BĮ turėtų parengti pagal tvarkaraštį vykdomą veiksmų planą, skirtą pagal ankstesnes DFP patvirtintų projektų įgyvendinimui užbaigti.		<p>Į atnaujintą e. dotacijų sistemą („Compass“) įtrauktos naujos ataskaitų teikimo ir stebėsenos priemonės, kuriomis BĮ naudojosi, vykdydamos laipsniško programos „Horizontas 2020“ dotacijų projektų veiklos nutraukimo stebėseną ir vertindamos prašymus pratęsti ir sustabdyti mokėjimus.</p> <p>Tikslinė įgyvendinimo data: 2024 m. pabaiga.</p>
2/2022	BĮ „EuroHPC“, EŽBE BĮ	Siekdamos užtikrinti, kad būtų pasiektos 2021–2027 m. DFP nustatytos privačiųjų narių įnašų siektinos reikšmės, BĮ „EuroHPC“ ir EŽBE BĮ, remdamosi strateginiu programų įgyvendinimo planu, turėtų vykdyti metinę privačiųjų narių atskirų įnašų siektinų reikšmių įgyvendinimo stebėseną.		<p>Abi BĮ parengė daugiametę darbo programą ir su jų veikla susijusį biudžetą pagal 2021–2027 m. DFP, kad būtų galima parengti jų narių įnašų daugiamečio planavimo sąmatas.</p> <p>Tikslinė įgyvendinimo data: 2024 m. pabaiga.</p>

Numeris ir metai	BĮ	Audito Rūmų rekomendacija	Audito Rūmų atlikta pažangos analizė	
			Įgyvendinimo lygis	Pastabos
7/2022	BĮ „EU-Rail“, NA BĮ, NSSI BĮ ir Lustų BĮ	<p>Pagal programą „Europos horizontas“, visos BĮ dotacijų valdymui turėtų taikyti rizika grindžiamą metodą, apimantį pagrindinius dotacijų valdymo etapus – nuo parengimo iki mokėjimo. Šiomis aplinkybėmis BĮ visų pirma turėtų užtikrinti, kad:</p> <p>a) galbūt rizikingiems paramos gavėjams ir projektams būtų taikomos intensyvesnės <i>ex ante</i> kontrolės priemonės arba <i>ex post</i> auditai;</p> <p>b) atliekant rizikos vertinimą dėl <i>ex ante</i> kontrolės priemonių taikymo ateityje, būtų tinkamai atsižvelgiama į svarbius <i>ex post</i> auditų rezultatus.</p>		<p>BĮ „EU-Rail“ pagal programą „Europos horizontas“ naudoja tik vienkartinį išmokų dotacijas. 2023 m. BĮ jau baigė diegti rizika grindžiamą kontrolės sistemą ir 2024 m. gruodžio mėn. atnaujino programos „Europos horizontas“ kontrolės strategiją, kad ji būtų suderinta su naujausiomis Komisijos gairėmis dėl programos „Europos horizontas“ vienkartinį išmokų dotacijų <i>ex post</i> techninių peržiūrų.</p> <p>2024 m. NA BĮ, NSSI BĮ ir Lustų BĮ baigė diegti rizika grindžiamas programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos dotacijų mokėjimų kontrolės sistemas.</p> <p>Tikslinė įgyvendinimo data: 2024 m. pabaiga.</p>
7/2022	Visos BĮ, išskyrus BĮ F4E, BĮ „EU-Rail“, NA BĮ, NSSI BĮ ir Lustų BĮ	<p>Pagal programą „Europos horizontas“, visos BĮ dotacijų valdymui turėtų taikyti rizika grindžiamą metodą, apimantį pagrindinius dotacijų valdymo etapus – nuo parengimo iki mokėjimo. Šiomis aplinkybėmis BĮ visų pirma turėtų užtikrinti, kad:</p> <p>a) galbūt rizikingiems paramos gavėjams ir projektams būtų taikomos intensyvesnės <i>ex ante</i> kontrolės priemonės arba <i>ex post</i> auditai;</p> <p>b) atliekant rizikos vertinimą dėl <i>ex ante</i> kontrolės priemonių taikymo ateityje, būtų tinkamai atsižvelgiama į svarbius <i>ex post</i> auditų rezultatus.</p>		<p>2024 m. vasario mėn. mokslinių tyrimų ir inovacijų sričių BĮ parengė bendrą BAT kontrolės strategijos dėl programos „Europos horizontas“ įgyvendinimo metodą ir gaires, pagal kuriuos numatyti alternatyvūs patikinimo mechanizmai ir rodikliai, skirti kompensuoti tai, kad nebus atliekami reprezentatyvios paramos gavėjų imties <i>ex post</i> auditai ir nenustatomas kiekvienos BĮ klaidų lygis.</p> <p>2024 m. PTP BĮ atliko daug programos „Europos horizontas“ dotacijų mokėjimų (kurių vertė – apie 83 milijonai eurų), tačiau dar neįdiegė rizika grindžiamos tokių išlaidų kontrolės sistemos. Pažymime, kad veiksmingos rizika grindžiamos kontrolės sistemos sukūrimas yra daug laiko reikalaujanti užduotis.</p> <p>Tikslinė įgyvendinimo data: 2024 m. pabaiga.</p>

Numeris ir metai	BĮ	Audito Rūmų rekomendacija	Audito Rūmų atlikta pažangos analizė	
			Igyvendinimo lygis	Pastabos
1/2023	BĮ „EuroHPC“	BĮ „EuroHPC“ turėtų padėti Komisijai iš naujo įvertinti privačiųjų narių įnašo siektiną reikšmę, susijusią su 2021–2027 m. programomis („Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programa).		2024 m. BĮ „EuroHPC“ informavo savo valdybą, kuri taip pat apima Komisiją, apie priežastis, dėl kurių dabartinė privačiųjų narių įnašo siektina reikšmė negali būti pasiekta ir turi būti peržiūrėta. BĮ taip pat kreipėsi į išorės audito įmonę, prašydama papildomų patarimų, kaip kuo labiau padidinti jos IKOP stebėsenos ir ataskaitų teikimo pajėgumus, esant dabartiniams apribojimams. Tikslinė įgyvendinimo data: 2025 m. vidurys.
2/2023	NA BĮ	NA BĮ visų pirma turėtų parengti taisomuosius mechanizmus, kad sumažintų savo grynujų pinigų perteklių iki pagrįsto lygio, ir, koordinuodama savo veiksmus su Komisija, suderinti savo kiekvienų finansinių metų grynujų pinigų prašymą (-us) su numatomais išlaidų poreikiais.		NA BĮ gerokai sumažino savo sukauptą grynujų pinigų perteklių nuo 237 milijonų eurų 2023 m. pabaigoje iki 105 milijonų eurų 2024 m. pabaigoje (56 % sumažėjimas). Likęs perteklius buvo reikalingas mokėjimams per pirmuosius keturis 2025 m. mėnesius padengti. Tikslinė įgyvendinimo data: 2025 m. pabaiga.
2/2023	Lustų BĮ, BĮ „EuroHPC“	Lustų BĮ ir BĮ „EuroHPC“ visų pirma turėtų parengti taisomuosius mechanizmus, kad sumažintų savo grynujų pinigų perteklių iki pagrįsto lygio, ir, koordinuodamos savo veiksmus su Komisija, suderinti savo kiekvienų finansinių metų grynujų pinigų prašymus su numatomais išlaidų poreikiais.		2024 m. Lustų BĮ grynujų pinigų perteklius padidėjo. Metų pabaigoje jis siekė 479 milijonus eurų, palyginti su 438 milijonais eurų 2023 m. pabaigoje. 2025 m., remdamasi pakartotiniu savo veiklos mokėjimų biudžeto poreikių vertinimu, BĮ pradinį Skaitmeninės Europos biudžetą sumažino 100 milijonų eurų. Tačiau Komisija pritaria tokiems daliniams pakeitimams tik tuo atveju, jei atlaisvintas finansavimas reikalingas kitoms ES įstaigoms. 2004 m. BĮ „EuroHPC“ grynujų pinigų perteklius taip pat padidėjo iki 904,7 milijono eurų 2024 m. pabaigoje, palyginti su 840,7 milijono eurų 2023 m. pabaigoje. BĮ taisomuosius mechanizmus pradėjo

Numeris ir metai	BĮ	Audito Rūmų rekomendacija	Audito Rūmų atlikta pažangos analizė	
			Igyvendinimo lygis	Pastabos
				<p>įgyvendinti 2024 m., o tai turės įtakos tik 2026 m. biudžeto vykdymui.</p> <p>Tikslinė įgyvendinimo data: 2025 m. pabaiga.</p>
3/2023	BĮ „EuroHPC“	<p>BĮ „EuroHPC“ turėtų įdarbinti daugiau darbuotojų, kad iki 2024 m. pabaigos pasiektų savo įdarbinimo siektiną reikšmę.</p>		<p>Iki 2023 m. pabaigos BĮ „EuroHPC“ turėjo būti įdarbinusi 39 naujus darbuotojus, kurie visiškai papildytų 54 darbuotojus, kurių jai reikia savo veiklai pagal 2021–2027 m. DFP įgyvendinti. Tačiau 2024 m. pabaigoje 14 iš 39 naujų pareigybių vis dar buvo laisvos.</p>
		<p>Siekdama padidinti įdarbinimo procedūrų skaidrumą ir pagrįsti atrankos komisijos sprendimų priėmimą, BĮ „EuroHPC“ pirminės atrankos etape turėtų taikyti iš anksto sutartą balų lentelę, atitinkančią kitų BĮ ir ES įstaigų praktiką.</p>		<p>2024 m. BĮ „EuroHPC“ įdiegė balų lentelę, skirtą naudoti pirminės atrankos etape, įskaitant kiekvieno esminio kriterijaus svorinį koeficientą.</p> <p>Tikslinė įgyvendinimo data: 2024 m. pabaiga.</p>
4/2023	BĮ F4E	<p>BĮ F4E turėtų nustatyti centralizuotą išorės paslaugų teikėjų veiklos koordinavimo ir valdymo funkciją ir patvirtinti išsamią metodiką, pagal kurią būtų reguliariai vertinami bendri jos žmogiškųjų išteklių (statutinių darbuotojų ir išorės paslaugų teikėjų) poreikiai, remiantis darbo krūviu ir reikiamais įgūdžiais. BĮ taip pat turėtų papildyti savo rizikos registrą, nurodydama svarbiausių rizikos veiksnių, susijusių su tuo, kad ilguoju laikotarpiu ji plačiai naudojasi išorės paslaugų teikėjų paslaugomis, rūšis.</p>		<p>2024 m. BĮ F4E direktorius patvirtino išorės paslaugų teikėjų paslaugų naudojimo politiką, įskaitant jų poreikių nustatymą ir planavimą. Vėliau 2025 m. buvo priimtas sprendimas dėl jų veiklos koordinavimo ir valdymo centralizavimo.</p> <p>BĮ F4E atitinkamai neatnaujino savo rizikos registro.</p> <p>Tikslinė įgyvendinimo data: 2025 m. pabaiga.</p>

Numeris ir metai	BĮ	Audito Rūmų rekomendacija	Audito Rūmų atlikta pažangos analizė	
			Įgyvendinimo lygis	Pastabos
5/2023	BĮ F4E	Siekdama veiksmingai valdyti riziką, BĮ F4E savo vidaus kontrolės sistemoje turėtų įgyvendinti integruotą rizikos veiksnių valdymo procesą.		2024 m. BĮ F4E pradėjo rengti reguliarius ketvirtinius savo rizikos valdymo ir vidaus audito skyrių susitikimus. Tačiau ji dar neatnaujino savo vidaus kontrolės sistemos, kuri apimtų integruotą rizikos valdymo procesą. Tikslinė įgyvendinimo data: 2025 m. vidurys.
6/2023	PTP BĮ ir Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ	Turėtų būti parengtos apskaitos gairės, kuriose būtų nustatytos naujų BĮ pirmųjų metinių finansinių ataskaitų pateikimo taisyklės. Į šias gaires turėtų būti įtraukti nurodymai, kaip atskirti Komisijos įgyvendinamus finansinius išteklius nuo tų, kuriuos BĮ įgyvendino pati po to, kai ji įgijo finansinį savarankiškumą.		2025 m. birželio mėn. Komisija paskelbė nurodymus dėl bet kurio naujo subjekto, įsteigto pagal SESV ir Euratomo sutartį, ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigų turto ir įsipareigojimų perdavimo apskaitos vykdymo. Juose pateikiamos aiškios gairės dėl įvairių pirmojo metinių ataskaitų rinkinio sudedamųjų dalių. Tikslinė įgyvendinimo data: 2025 m. vidurys.

Šaltinis: Audito Rūmai.

Kitos naujausios su BĮ susijusios specialiosios ataskaitos

2.45. 2024 m. ir 2025 m. pirmąjį pusmetį paskelbėme tris su BĮ susijusias specialiąsias ataskaitas (žr. [2.3 diagramą](#)).

2.3 diagrama. Neseniai Audito Rūmų paskelbtos kitos su BĮ susijusios specialiosios ataskaitos

Audito Rūmų specialioji ataskaita 08/2024

„ES užmojis dirbtinio intelekto srityje. Būtinai tvirtesnis valdymas ir didesnės bei tikslingesnės investicijos“

Šio audito metu buvo vertinamas Komisijos indėlio į ES DI ekosistemos plėtrą veiksmingumas. Atsižvelgdami į tai, analizavome ES DI plano ir programos „Horizontas 2020“, programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos 2014–2022 m. laikotarpiu DI technologijų ir DI infrastruktūros moksliniams tyrimams ir inovacijoms skirtų lėšų veiksmingumą.

Audito metu nustatyti faktai

Nors Komisija įdiegė finansines ir infrastruktūros priemones DI kūrimui ir įsisavinimui užtikrinti, ES finansuojama infrastruktūra, pavyzdžiui, bandymų įrenginiai, duomenų erdvės arba užsakomųjų DI platforma, iki šiol novatoriams suteikė tik nedidelę ES kapitalo paramą (pavyzdžiui, nuosavo kapitalo finansavimą).

Bendroji duomenų rinka tebėra pradiniam etape, todėl ja negalima iš karto padidinti investicijų į DI.

ES finansuojamų DI projektų rezultatai stebimi nesistemiškai.

ES ir valstybių narių veiksmų koordinavimas yra neveiksmingas, nes trūksta valdymo priemonių.

Rekomendacijos

Komisija turėtų:

- stiprinti investicijų į DI planavimą ir koordinavimą iš naujo įvertindama ES investicijų į DI tikslą ir tai, kaip valstybės narės galėtų prie jo prisidėti;
- įvertinti, ar reikia labiau į dirbtinį intelektą orientuotos kapitalo paramos priemonės;
- užtikrinti, kad ES finansuojama DI inovacijų infrastruktūra veiktų koordinuotai, naudojant vieną prieigos punktą;
- stiprinti paramą, koordinavimą ir stebėseną, susijusius su rezultatu naudojimu ES;
- remti programos „Europos horizontas“ mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų naudojimą DI srityje ES.

Audito Rūmų specialioji ataskaita 11/2024

„Su vandeniliu iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių susijusi ES pramonės politika. Teisinė sistema iš esmės priimta – laikas ją patikrinti tikrovėje“

Atliekant šį auditą buvo vertinama ES vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pramonės politika, daugiausia dėmesio skiriant Komisijos nustatytai teisei sistemai ir jos poveikiui vandenilio rinkos plėtrai ES.

Audito metu nustatyti faktai

Nors Komisijos teisinė sistema yra beveik užbaigta ir suteikė tikrumo dėl naujos rinkos sukūrimo, Komisijos 2030 m. vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos ir paklausos tikslai buvo pernelyg plataus užmojo.

ES vandenilio pramonei kurti reikia didžiulių viešųjų ir privačiųjų investicijų. Tačiau Komisija neturi susidariusi nei išsamios poreikių, nei esamo viešojo finansavimo vaizdo. Be to, ES finansavimas, kuris, mūsų vertinimu, 2021–2027 m. laikotarpiu sudaro 18,8 milijardo eurų, yra paskirstytas kelioms programoms, todėl įmonėms sudėtinga nustatyti, kuri finansavimo rūšis konkrečiam projektui yra tinkamiausia.

Viena iš pagrindinių šios besiformuojančios rinkos problemų yra vištos ir kiaušinio problema: pasiūla laukia, kol susiformuos paklausa, ir atvirkščiai.

Rekomendacijos

Komisija turėtų:

- patikrinusi realią padėtį, priimti strateginius sprendimus dėl ateities, kuriais nebūtų sukuriama nauja strateginė priklausomybė;
- nustatyti ES veiksmų gaires ir stebėti pažangą;
- gauti patikimų nacionalinio finansavimo duomenų ir atitinkamai įvertinti ES finansavimo tvarkos tinkamumą;
- stebėti leidimų išdavimo procesą valstybėse narėse;
- priimti aiškų sprendimą dėl paramos vandenilio pramonei ir veiksmų su ja koordinavimo.

Audito Rūmų specialioji ataskaita 12/2025

„ES mikroschemų strategija. Ją įgyvendinant padaryta derama pažanga, tačiau mažai tikėtina, kad Lustų akto pakaks pernelyg ambicingam skaitmeninio dešimtmečio tikslui pasiekti“

Atliekant šį auditą įvertinta ES mikrolustų strategijos įgyvendinimo pažanga, daugiausia dėmesio skiriant Komisijos lustų akto veiksmingumui siekiant Skaitmeninio dešimtmečio plataus užmojo tikslo iki 2030 m. užtikrinti 20 % pasaulinės puslaidininkų gamybos. Jo metu taip pat įvertintas finansavimo mechanizmo, pramonės strategijų veiksmingumas ir ES gebėjimas sumažinti priklausomybę nuo užsienio puslaidininkų tiekėjų.

Audito metu nustatyti faktai

Mažai tikėtina, kad Lustų akto ir susijusio finansavimo pakaks skaitmeninio dešimtmečio tikslui pasiekti dėl didelės ES priklausomybės nuo išorės tiekėjų ir tiekimo grandinės pažeidžiamumo, visų pirma pažangiųjų lustų gamybos technologijų atveju.

Didžioji investicijų dalis vis dar tenka valstybėms narėms ir privačiam sektoriui.

Įgūdžių trūkumas ir gamybos kliūtys vis dar labiausiai trukdo didinti ES puslaidininkų pajėgumus.

Papildomų iššūkių kelia nepakankamos ES galimybės gauti žaliavų, didelės energijos kainos ir geopolitinė įtampa.

Rekomendacijos

Komisija turėtų:

- skubiai patikrinti su strategija susijusių realią padėtį ir imtis būtinų trumpalaikių taisomųjų veiksmų;
- pradėti rengti kitą puslaidininkų strategiją.

Šaltinis: išsamios informacijos apie ataskaitas, susijusias rekomendacijas ir audituojamo subjekto atsakymą galima rasti Audito Rūmų interneto svetainėje eca.europa.eu.

Bendrųjų įmonių atsakymai į 1 ir 2 skyrių pastabas

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/JUS-Replies-SAR-JUS-2024/JUS-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

3 skyrius.

ES bendrųjų įmonių patikinimo pareiškimai

3.1. Patikinimo pareiškimus patvirtinanti informacija

Pagrindas pareikšti nuomones

3.1.1. Savo auditą atlikome remdamiesi Tarptautinės buhalterijų federacijos (IFAC) tarptautiniais audito standartais (TAS) ir etikos kodeksu ir INTOSAI tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais (TAAIS). Mūsų pagal šiuos standartus nustatytos pareigos plačiau apibūdintos šios ataskaitos skirsnyje „Auditoriaus atsakomybė“. Be to, laikėmės nepriklausomumo reikalavimų ir etikos pareigų pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą. Esame įsitikinę, kad savo nuomonėms pagrįsti surinkome pakankamų ir tinkamų audito įrodymų.

Audito metodas

3.1.2. Teikiame Europos Parlamentui, Tarybai ir kitoms biudžeto įvykdymą tvirtinančioms institucijoms ES bendrųjų įmonių (BĮ) finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimus.

3.1.3. Mūsų audito metodas apima analitines audito procedūras, tiesioginį operacijų testavimą ir kiekvienos BĮ priežiūros ir kontrolės sistemų pagrindinių elementų įvertinimą. Be to, naudojami iš kitų auditorių darbų gauti įrodymai ir atliekama audituojamų subjektų vadovybės pateiktos informacijos analizė.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė

3.1.4. Pagal SESV 310–325 straipsnius ir BĮ finansinius reglamentus, kiekvienos BĮ vadovybė atsako už BĮ finansinių ataskaitų parengimą ir pateikimą laikantis tarptautiniu mastu pripažintų viešojo sektoriaus apskaitos standartų, taip pat už užtikrinimą, kad jose atspindimos operacijos būtų teisėtos ir tvarkingos. Ši atsakomybė apima vidaus kontrolės priemonių nustatymą, įgyvendinimą ir palaikymą, siekiant parengti ir pateikti finansinės būklės ataskaitas, kuriose nebūtų reikšmingų dėl sukčiavimo ar klaidų atsiradusių išskraipymų. Vadovybei taip pat tenka galutinė atsakomybė užtikrinant, kad finansinės būklės ataskaitose nurodyta veikla, finansinės operacijos ir kita informacija atitiktų visus susijusius teisės aktus.

3.1.5. Rengiant finansines ataskaitas, vadovybė yra atsakinga už BĮ gebėjimo toliau užtikrinti veiklos tęstinumą vertinimą. Ji turi atskleisti visus dalykus, turinčius įtakos BĮ veiklos tęstinumo statusui, ir turi remtis veiklos tęstinumo apskaitos principu, išskyrus atvejus, kai ji ketina arba bus priversta likviduoti subjektą arba nutraukti operacijas.

3.1.6. Už valdymą atsakingi asmenys vykdo kiekvienos BĮ finansinės atskaitomybės proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą

3.1.7. Kiek tai susiję su pateikta finansine informacija apie kiekvieną BĮ, gauname pakankamai tinkamų audito įrodymų, kad galėtume pareikšti nuomonę, turėdami pagrįstą patikinimą dėl finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų.

- Audituojami finansines ataskaitas, kurias sudaro kiekvienos BĮ finansinių metų finansinės būklės ataskaitos⁶ ir biudžeto vykdymo ataskaitos⁷, atsižvelgiame į nepriklausomo išorės auditoriaus atliktą audito darbą, kaip nustatyta ES finansinio reglamento 70 straipsnio 6 dalyje.
- Audituojami pajamas, tikriname iš ES biudžeto, kitų narių arba dalyvaujančiųjų valstybių gautus įnašus ir vertiname BĮ procedūras, susijusias su kitų pajamų rinkimu, jeigu jų yra.
- Audituojami išlaidas, tikriname mokėjimų operacijas, kai išlaidos buvo patirtos, užregistruotos ir patvirtintos. Šis tikrinimas apima visų kategorijų mokėjimus tuo metu, kai jie atliekami, išskyrus išankstinius mokėjimus. Išankstinius mokėjimus tikriname, kai lėšų gavėjas pateikia jų tinkamo naudojimo pagrindimą ir kai BĮ sutinka su pagrindu patvirtindama išankstinį mokėjimą tais pačiais arba kitais metais. Atlikdami bendrą vertinimą, taip pat atsižvelgiame į Komisijos RTD GD Bendrosios audito tarnybos (BAT) atliktų *ex post* auditų, susijusių su BĮ „Horizontas 2020“ ir programos „Europos horizontas“ dotacijų išlaidomis, ir Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomosios įstaigos (HADEA) *ex post* auditų, susijusių su BĮ Skaitmeninės Europos dotacijų išlaidomis, rezultatus

⁶ Finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos.

⁷ Ataskaitos, kuriose suvestos visos biudžetinės operacijos, ir aiškinamosios pastabos.

3.1.8. ir prisiimame visą atsakomybę už savo audito nuomones. Pagal TAS ir TAAIS, per visą auditą remiamės profesine nuovoka ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Visų pirma imamės šių veiksmų:

- nustatome ir įvertiname dėl sukčiavimo ar klaidų finansinėse ataskaitose atsiradusių reikšmingų iškraipymų ir jose atspindimų operacijų reikšmingos neatitikties ES teisiniams reikalavimams riziką. Rizika neaptikti reikšmingo iškraipymo ar neatitikties sukčiavimo atveju yra didesnė nei klaidų atveju, nes sukčiavimas gali būti susijęs su slaptais susitarimais, klastojimu, tyčiniu neveikimu, klaidingų duomenų pateikimu arba vidaus kontrolės nepaisymu. Atsižvelgdami į šią riziką, parengiame ir vykdome audito procedūras.
- Susipažįstame su auditui svarbia vidaus kontrole. Tai darome ne tam, kad pateiktume nuomonę dėl šių kontrolės priemonių veiksmingumo, bet tam, kad galėtume parengti tinkamas audito procedūras. Jei nustatome didelių vidaus kontrolės trūkumų, stengiamės, jei įmanoma, kiekybiškai įvertinti jų poveikį ir pakoreguoti kitų metų rizikos vertinimą. Šių metų audito metu tokių trūkumų nenustatėme.
- Peržiūrimė apskaitos metodų tinkamumą ir apskaitinių įvertinimų bei susijusios vadovybės pateiktos informacijos pagrįstumą.
- Įvertiname vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumą ir, remdamiesi gautais audito įrodymais, taip pat įvertiname, ar egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais arba aplinkybėmis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl BJ gebėjimo tęsti veiklą. Jei padarome išvadą, kad reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, savo auditoriaus ataskaitoje privalome atkreipti dėmesį į susijusią finansinėse ataskaitose atskleidžiamą informaciją arba, jei ši atskleidžiama informacija yra netinkama, modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, gautais iki mūsų auditoriaus ataskaitos pateikimo dienos. Tačiau po šios dienos susiklostę įvykiai ar aplinkybės gali lemti, kad subjektas negalės toliau tęsti veiklos.
- Galiausiai, įvertiname visą finansinėse ataskaitose pateiktą informaciją, jų struktūrą ir turinį, įskaitant atskleistą informaciją, ir tai, ar finansinėse ataskaitose operacijos ir įvykiai pateikti teisingai.

3.1.9. Vadovybei pranešame apie tokius dalykus kaip planuojama audito apimtis ir tvarkaraštis bei bet kokie reikšmingi audito metu nustatyti faktai, įskaitant tuos, kurie yra susiję su reikšmingais vidaus kontrolės trūkumais.

3.1.10. Savo ataskaitoje aprašome dalykus, kurie, mūsų nuomone, yra svarbiausi atliekant finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą. Tai darome, nebent viešas informacijos atskleidimas yra teisiškai draudžiamas arba, o tai atsitinka labai retai, nustatome, kad dalykas neturėtų būti atskleistas mūsų ataskaitoje, kadangi pagrįstai galima tikėtis, jog neigiamos tokio veiksmo pasekmės nusvers viešojo intereso naudą.

3.1.11. Negali būti jokios garantijos, kad atliekant auditą audituojamose finansinėse ataskaitose visada bus nustatyti visi reikšmingų iškraipymų ar neatitikties atvejai. Šie atvejai, kurie gali atsirasti dėl sukčiavimo arba klaidos, yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai tikėtis, kad jie pavieniui arba kartu turės įtakos naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

**ES bendrąsias mokslinių tyrimų ir
inovacijų programas įgyvendinančios
bendrosios įmonės**

3.2. Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)

Įvadas

3.2.1. Briuselyje įsikūrusi Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3) įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d.⁸ BĮ SESAR 3, tokia, kokia yra dabar, yra BĮ SESAR, kuri 2007 m. vasario mėn. buvo įsteigta pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (BP 7) aštuonerių metų laikotarpiui⁹. 2014 m. birželio mėn. veikimo terminas buvo pratęstas, kad ji galėtų toliau vykdyti veiklą pagal programą „Horizontas 2020“¹⁰.

3.2.2. BĮ SESAR 3 buvo sukurta kaip viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė siekiant plėtoti modernizuotą oro eismo valdymą Europoje ir paspartinti skaitmeninio Europos dangaus įgyvendinimą naudojant mokslinius tyrimus ir inovacijas. Jos narės yra ES, kuriai atstovauja Komisija (MOVE GD), Europos saugios oro navigacijos organizacija (Eurokontrolė) ir daugiau kaip 50 organizacijų, veikiančių visoje aviacijos vertės grandinėje, įskaitant oro uostus, visų kategorijų oro erdvės naudotojus, oro navigacijos paslaugų teikėjus, bepiločių orlaivių operatorius ir paslaugų teikėjus, taip pat gamintojus ir mokslo bendruomenę.

---

⁸ Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

⁹ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 219/2007 dėl bendrosios įmonės naujos kartos Europos oro eismo vadybos sistemai (SESAR) sukurti įsteigimo.

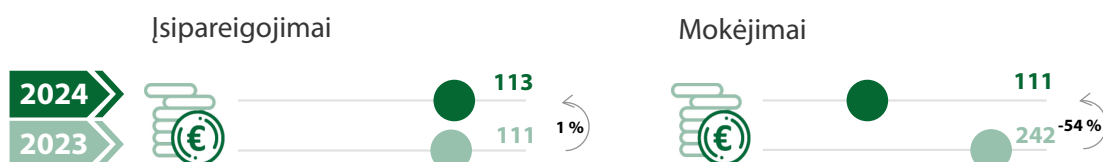
¹⁰ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 721/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 219/2007.

Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)

3.2.3. 3.2.1 diagramoje pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

3.2.1 diagrama. Pagrindiniai BĮ SESAR 3 duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalias (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

* Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.2.4. 2024 m. mokėjimų biudžeto sumažinimas atspindi daugiamečių kvietimų teikti pasiūlymus naudojimą. Pirmasis trejų metų kvietimas teikti pasiūlymus buvo paskelbtas 2023 m., o dauguma susijusių išankstinio finansavimo mokėjimų buvo atlikti paskutiniaisiais tų metų mėnesiais. Todėl 2024 m. BĮ dar nenumatė apmokėti jokių paramos gavėjų išlaidų deklaracijų.

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.2.5. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendrosios įmonės (BĮ SESAR 3) vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)

3.2.6. Mes auditavome:

- a) BĮ SESAR 3 finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos, ir
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.2.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BĮ SESAR 3 finansinėse ataskaitose BĮ SESAR 3 finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai ir pinigų srautai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.2.8. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BĮ SESAR 3 finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.2.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BĮ SESAR 3 finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.2.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)

Pastabos dėl biudžeto valdymo

BĮ SESAR 3 finansavimą pagal programą „Horizontas 2020“ užbaigė 2024 m., tačiau buvo skirta tik 88 % sutartų įnašų.

3.2.11. 3.2.1 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Horizontas 2020“ skirtos BĮ SESAR 3 narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.2.1 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir dvišalius susitarimus)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ¹	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (MOVE GD)	555,8	29,3	N.d.	585,0	566,0	N.d.	N.d.	N.d.	566,0	97 %
Eurokontrolė	467,0	25,0	N.d.	492,0	17,1	325,9	0,0	N.d.	343,0	70 %
Privatieji nariai	280,0	18,5	N.d.	298,5	17,3	287,4	0,0	N.d.	304,7	102 %
Iš viso	1 302,8	72,8	N.d.	1 375,5	600,4	613,3	0,0	N.d.	1 213,7	88 %

1) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.2.12. 2024 m. BĮ SESAR 3 baigė įgyvendinti programą „Horizontas 2020“. Iš viso iki metų pabaigos ji gavo apie 88 % planuotų lėšų. Įnašų trūkumas buvo ypač didelis Eurokontrolės, kuri pateikė tik 70 % įnašų, atveju.

2024 m. pabaigoje Eurokontrolės įnašai taip pat buvo mažesni už programos „Europos horizontas“ siektiną reikšmę

3.2.13. 3.2.2 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos BĮ SESAR 3 narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)

3.2.2 lentelė. Programai „Europos horizontas“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)	Nepatvirtinti grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Iš viso	Rezultatas %
ES (MOVE GD) ²	585,0	30,0	615,0	183,4	59,0	N.d.	N.d.	242,4	39 %
Privatieji nariai	504,0	25,0	529,0	0,0	N.d.	90,8	98,4	189,2	36 %
Eurokontrolė	475,0	25,0	500,0	11,1	N.d.	40,4	27,1	78,6	16 %
Iš viso	1 564,0	80,0	1 644,0	194,5	59,0	131,2	125,5	510,2	31 %

1) Pagrindinei veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKOP) ir papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKAA). Patvirtinti IKAA atskleisti tik BĮ SESAR 3 metinėje veiklos ataskaitoje.

2) Įskaitant 29 milijonų eurų Jungtinės Karalystės įnašus ir 14 milijonų eurų programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio sumažinimą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.2.14. Iki 2024 m. pabaigos, trečiaisiais programos įgyvendinimo metais, ES ir privatieji nariai buvo kartu pasiekę apie 44 % visos savo įnašų siektinos reikšmės. Privatieji nariai ir Eurokontrolė pranešė apie maždaug 267,8 milijono eurų piniginius ir nepiniginis įnašus. Iš šios sumos, remiantis BĮ metinėmis veiklos ataskaitomis, 191 milijonas eurų (71 %) buvo susijęs su papildoma veikla, nesusijusia su BĮ SESAR 3 mokslinių tyrimų programa. Eurokontrolė atsilikio nuo savo įnašų siektinos reikšmės – iki 2024 m. pabaigos ji pasiekė tik 16 % sutartos sumos.

Administracinių išlaidų biudžeto planavimo ir vykdymo trūkumai

3.2.15. Praėjusiais metais programos BĮ SESAR 3 2024 m. infrastruktūros ir veiklos biudžeto (2 antraštinė dalis) mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis sumažėjo iki 45 % (2023 m. – 55 %). BĮ tai iš dalies susiejo su perėjimu prie naujos Komisijos finansų sistemos (SUMMA), kai Eurokontrolė pateikė galutines maždaug 1 milijono eurų vertės sąskaitas už 2024 m. suteiktas IT paslaugas. Tačiau bendras mokėjimų asignavimų panaudojimo trūkumas buvo daug didesnis ir siekė 3 milijonus eurų.

3.2.16. Leisdama lėšas IT paslaugoms, BĮ SESAR 3 pirmiausia nepasinaudojo 1,6 milijono eurų mokėjimų asignavimais, perkeltais iš praėjusių metų, o tai prieštarauja jos finansinių taisyklių 6 straipsnio 5 daliai.

3.2.17. 2024 m. nepanaudotų administracinių mokėjimų asignavimų, kurie turėjo būti perskirstyti, juos pervedant į kitų metų (2025 m.) administracinį biudžetą, vertė buvo 3,1 milijono eurų (2023 m. – 2,4 milijono eurų) ir sudarė apie 100 % BĮ SESAR 3 2025 m. infrastruktūros ir veiklos biudžeto. Be to, atskiroje rezervo biudžeto eilutėje, kuri bus naudojama planuojamoms būsimums administracinėms išlaidoms, BĮ iš viso sukaupė 11,3 milijono eurų nepanaudotų administracinių mokėjimų asignavimų (1 ir 2 antraštinės

Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)

dalys) (2023 m. – 8,2 milijono eurų). Ši suma sudaro apie 100 % visų BĮ poreikių, susijusių su 1 ir 2 antraštinėmis dalimis administraciniais mokėjimais 2025 m.

3.2.18. Nuolat maži 2 antraštinės dalies mokėjimų įvykdymo rodikliai ir didelis nepanaudotų administracinių mokėjimų asignavimų susikaupimas gali rodyti struktūrinę BĮ SESAR 3 biudžeto planavimo ir (arba) vykdymo problemą.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.2.19. Siekiami įvertinti BĮ SESAR 3 valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome dviejų programos „Horizontas 2020“ ir programos „Europos horizontas“ operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BĮ atliktų tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Abiejose operacijose klaidų nebuvo.

3.2.20. Remdamasi Komisijos Bendrosios audito tarnybos *ex post* audito rezultatais, BĮ SESAR 3 pranešė, kad programos „Horizontas 2020“ išlaidų (kurios sudarė apie 21 % visų 2024 m. mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra 3,5 %, o likutinis klaidų lygis – 0,7 %¹¹. Programos „Europos horizontas“ išlaidų (siekiančių apie 40 % visų 2024 m. mokėjimų) *ex post* audito rezultatų dar nėra.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

3.2.21. Antrus metus iš eilės preliminariosiose metinėse finansinėse ataskaitose BĮ SESAR 3 išorės auditorius nustatė reikšmingų iškraipymų ir pateikė neigiamą nuomonę. Tai rodo BĮ metinių finansinių ataskaitų rengimo ir skaičiavimų tikslumo bei pagrindinių duomenų patikimumo tikrinimo procedūros trūkumus. Reikšmingas iškraipymas galutinėse metinėse finansinėse ataskaitose buvo ištaisytas.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.2.22. *Priede* pateikiama veiksmų, kurių BĮ SESAR 3 ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

¹¹ BĮ SESAR 3 2024 m. konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 4.1.1.3 skyrius.

Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2023	Žemas administracinių mokėjimų biudžeto (2 antraštinės dalies) įvykdymo lygis.	Tokia padėtis išliko ir 2024 m. (žr. 3.2.15 – 3.2.18 dalis).	Dar neatsižvelgta
2	2023	Neatnaujinti veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planai.	2024 m. abu planai buvo atnaujinti ir išbandyti.	Atsižvelgta
3	2023	Nėra jautrių funkcijų vidaus kontrolės politikos.	2024 m. vasario mėn. BĮ SESAR 3 nustatė jautrių funkcijų vidaus kontrolės politiką.	Atsižvelgta

Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (BĮ SESAR 3)

BĮ SESAR 3 atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/SESAR_3-Replies-SAR-JUS-2024/SESAR_3-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.3. Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)

Įvadas

3.3.1. Briuselyje įsikūrusi **Netaršios aviacijos (NA) BĮ** įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d.¹² NA BĮ pakeitė 2007 m. gruodžio mėn. pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (BP 7) dešimties metų laikotarpiui įsteigtą bendrąją įmonę, skirtą aeronautikos srities jungtinei technologijų iniciatyvai įgyvendinti¹³ („Švarus dangus 1“). 2014 m. gegužės mėn. pastarosios veikimo terminas pagal programą „Horizontas 2020“ buvo pratęstas¹⁴ („Švarus dangus 2“).

3.3.2. NA BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, kurio veikla orientuota į mokslinius tyrimus ir inovacijas siekiant pertvarkyti aviaciją taip, kad ji būtų tvari ir klimatui neutrali. Jos narės yra ES, kuriai atstovauja Komisija (RTD GD), ir aviacijos sektoriaus organizacijos¹⁵. Be to, NA BĮ taip pat atrenka asocijuotuosius narius skelbdama kvietimus pareikšti susidomėjimą.

---

¹² Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

¹³ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 71/2007.

¹⁴ Tarybos reglamentas (ES) Nr. 558/2014.

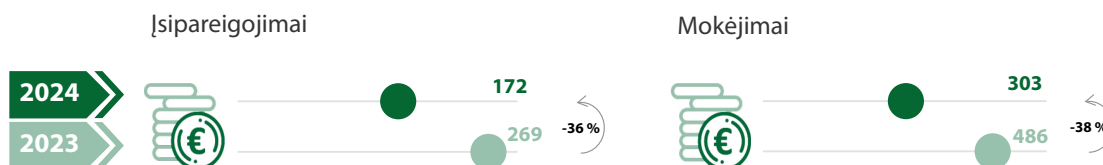
¹⁵ Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)

3.3.3. 3.3.1 diagramoje pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

3.3.1 lentelė. Pagrindiniai NA BĮ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalias (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

*Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai ir sutartininkai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.3.4. Sumažintas 2024 m. įsipareigojimų ir mokėjimų biudžetas atspindi reikšmingą vertės sumažėjimą, lyginant 2022 m. iki 2023 m. kvietimus teikti pasiūlymus dėl programos „Europos horizontas“ projektų, taip pat vėlavimą įgyvendinti projektus pagal 2022 m. kvietimą teikti pasiūlymus.

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.3.5. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Netaršios aviacijos bendrosios įmonės (NA BĮ) vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.3.6. Mes auditavome:

- a) NA BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos, ir
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.3.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų NA BĮ finansinėse ataskaitose NA BĮ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisyklės. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Dalyko pabrėžimas

3.3.8. Atkreipiame dėmesį į 2024 m. metinių finansinių ataskaitų 4.12 pastabą, kurioje aprašoma dabartinė padėtis, susijusi su NA BĮ perėjimu prie naujos biudžeto, apskaitos ir finansų sistemos (SUMMA) – bandomojo Komisijos vykdomo šios sistemos kūrimo ir testavimo etapo. Kai kurios SUMMA funkcijos vis dar kuriamos ir jas reikia tvarkyti rankiniu būdu ir tikrinti jų patikimumą, kad būtų užtikrintas duomenų teisingumas. Šiuo klausimu sąlyginės nuomonės neteikiame.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.3.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų NA BĮ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.3.10. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų NA BĮ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.3.11. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

2024 m. NA BĮ užbaigė programos „Horizontas 2020“ finansavimą, ir visi nariai pasiekė arba viršijo savo įnašų siektinas reikšmes

3.3.12. 3.3.1 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Horizontas 2020“ skirtos NA BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.3.1 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ¹	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD)	1 716,0	39,0	N.d.	1 755,0	1 748,1	N.d.	N.d.	N.d.	1 748,1	100 %
Privatieji nariai	1 189,6	39,0	965,3	2 193,8	30,8	1 067,0	0,0	1 344,6	2 442,4	111 %
Iš viso	2 905,6	78,0	965,3	3 948,8	1 778,9	1 067,0	0,0	1 344,6	4 190,5	106 %

1) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.3.13. 2024 m. NA BĮ baigė įgyvendinti programą „Horizontas 2020“. Metų pabaigoje privačiųjų narių įnašai, apie kuriuos pranešta, buvo 11 % didesni už siektiną reikšmę.

Programai „Europos horizontas“ skirti privačiųjų narių įnašai daugiausia buvo gauti vykdant veiklą, nesusijusią su NA BĮ mokslinių tyrimų programa

3.3.14. 3.3.2 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos NA BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)

3.3.2 lentelė. Programai „Europos horizontas“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti gryniesi pinigai	Nepatvirtinti gryniesi pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD) ²	1 715,8	39,2	1 755,0	482,2	94,7	N.d.	N.d.	576,9	33 %
Privatieji nariai	2 360,8	39,2	2 400,0	7,2	N.d.	266,3	302,6	576,1	24 %
Iš viso	4 076,6	78,4	4 155,0	489,4	94,7	266,3	302,6	1 153,0	28 %

1) Pagrindinei veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKOP) ir papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKAA).

2) Įskaitant 96 milijonų eurų Jungtinės Karalystės įnašus ir 41 milijono eurų programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio sumažinimą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.3.15. Iki 2024 m. pabaigos ES ir privatieji nariai buvo kartu pasiekę apie 28 % visos savo įnašų siektinos reikšmės. ES iš viso skyrė 576,9 milijono eurų vertės piniginių įnašų, o privatieji nariai pranešė apie 576,1 milijono eurų piniginių ir nepiniginį įnašų. Iš šios sumos, remiantis metinėmis finansinėmis ataskaitomis, 481,3 milijono eurų (84 %) buvo susiję su papildoma veikla, nesusijusia su NA BĮ mokslinių tyrimų programa.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.3.16. Siekiami įvertinti NA BĮ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome šešių programos „Horizontas 2020“ ir programos „Europos horizontas“ operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BĮ atliktų tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Trijose programos „Horizontas 2020“ mokėjimų operacijose nustatėme finansinį poveikį turinčių klaidų. Pirmoji klaida buvo susijusi su netinkamomis finansuoti personalo išlaidomis. Ji atsirado dėl neteisingo valandinių įkainių apskaičiavimo. Antroji klaida buvo susijusi su pas paramos gavėją komandiruočių išorės darbuotojų netinkamomis finansuoti išlaidomis. Trečioji klaida buvo susijusi su netinkamomis finansuoti personalo išlaidomis, nes į valandinių įkainių apskaičiavimo metodą buvo įtrauktos netiesioginės išlaidos, kurios jau buvo padengtos taikant 25 % fiksuotąją normą.

3.3.17. Tačiau, remdamasi Komisijos Bendrosios audito tarnybos (BAT) *ex post* audito rezultatais, NA BĮ pranešė, kad jos programos „Horizontas 2020“ išlaidų (kurios sudarė apie 63 % visų 2024 m. mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra tik 1,6 %, o likutinis klaidų lygis – 0,1 %¹⁶.

¹⁶ 2024 m. NA BĮ konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita, 4.1.1 skyrius.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)

3.3.18. 2024 m. NA BĮ išbandė naują ataskaitų teikimo tvarką, pagal kurią BĮ turi atskleisti programos „Europos horizontas“ išlaidų klaidų lygį. NA BĮ įvertino, kad 2024 m. programos „Europos horizontas“ išlaidų (sudarančių apie 34 % visų 2024 m. mokėjimų) klaidų lygis siekė 1,3 %. Šiuo tikslu NA BĮ taikė BUDG GD metinių veiklos ataskaitų nurodymuose pateiktas gaires dėl nustatytų ir likutinių klaidų lygių apskaičiavimo, finansinės rizikos pozicijos kaip su rizika susijusios sumos, išlygų reikšmingumo kriterijų ir poveikio vykdomojo direktoriaus pareiškimui. NA BĮ savo įvertinimui apskaičiuoti naudojo BAT duomenis apie naujausią savo paramos gavėjų klaidų lygį.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.3.19. *Priede* pateikiama veiksmy, kurių NA BĮ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2020	Didelis laikinojo įdarbinimo įmonių darbuotojų skaičius.	NA BĮ gerokai sumažino laikinojo įdarbinimo įmonių darbuotojų skaičių nuo 12 (2023 m. pabaigoje) iki 7 (2024 m. pabaigoje).	Atsižvelgta
2	2022, 2023	Žemas su programa „Horizontas 2020“ susijusių veiklos mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis.	Programos „Horizontas 2020“ veiklos įgyvendinimo lygis 2024 m. pabaigoje padidėjo iki 93 %, todėl NA BĮ galėjo užbaigti šios programos projektus.	Atsižvelgta
3	2022, 2023	Žemas infrastruktūros ir veiklos mokėjimų biudžeto (2 antraštinės dalies) įvykdymo lygis.	2024 m. infrastruktūros ir veiklos mokėjimų (2 antraštinės dalies) įvykdymo lygis buvo 67 % (2023 m. – 60 %).	Dar neatsižvelgta
4	2023	Žemas programos „Europos horizontas“ mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis.	2024 m. programos „Europos horizontas“ mokėjimų įvykdymo lygis buvo 52 %, atsižvelgiant į 2025 m. atliktą perskirstymą (2023 m. – 53 %).	Dar neatsižvelgta
5	2023	Susikaupęs grynujų pinigų perteklius.	NA BĮ gerokai sumažino savo sukauptą grynujų pinigų perteklių nuo 237 milijonų eurų 2023 m. pabaigoje iki 105 milijonų eurų 2024 m. pabaigoje (56 % sumažėjimas). Likęs perteklius reikalingas mokėjimams per pirmuosius keturis 2025 m. mėnesius padengti.	Atsižvelgta

Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
6	2023	Neatnaujinti veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planai.	2024 m. patvirtintas atnaujintas bendras veiklos tęstinumo planas ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planas. Abiejų planų testavimas yra 2025 m. bendros IT darbo programos dalis.	Dar neatsižvelgta

Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ)

NA BĮ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/CA-Replies-SAR-JUS-2024/CA-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.4. Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BĮ)

Įvadas

3.4.1. Briuselyje įsikūrusi **Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos (NSSI) BĮ** įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d.¹⁷ NSSI BĮ pakeitė 2007 m. gruodžio mėn. pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (BP 7) dešimties metų laikotarpiui įsteigtą Naujoviškų vaistų iniciatyvos bendrąją įmonę (NVI BĮ)¹⁸. 2014 m. gegužės mėn. pastarosios veikimo terminas pagal programą „Horizontas 2020“ buvo pratęstas¹⁹ (2 NVI BĮ).

3.4.2. NSSI BĮ – tai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, kurio veikla orientuota į tvarius, tarpdalykinius ir pacientų poreikiams pritaikytus sveikatos srities mokslinius tyrimus ir inovacijas. Jos narės yra ES, kuriai atstovauja Komisija (RTD GD), ir Europos pramonės asociacijos.

3.4.3. *3.4.1 diagramoje* pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

---

¹⁷ Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

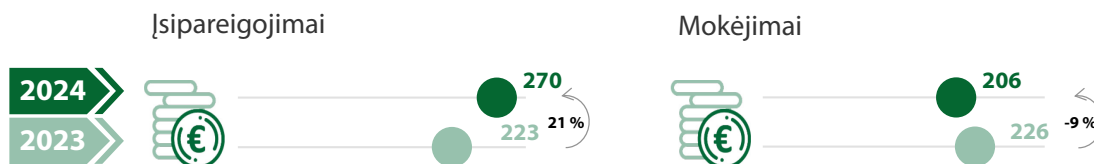
¹⁸ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2008.

¹⁹ Tarybos reglamentas (ES) Nr. 557/2014.

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BĮ)

3.4.1 lentelė. Pagrindiniai NSSI BĮ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalas (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

* Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai ir sutartininkai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.4.4. 2024 m. įsipareigojimų biudžeto padidėjimas susijęs su tuo, kad didelė nepanaudotų 2023 m. įsipareigojimų asignavimų suma buvo persikirstyta į 2024 m. veiklos biudžetą (žr. [3.4.18](#) ir [3.4.19](#) dalis).

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.4.5. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendrosios įmonės (NSSI BĮ) vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti [3.1](#) skirsnyje. Parašas [157](#) puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.4.6. Mes auditavome:

- NSSI BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos, ir
- šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą,

kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.4.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų NSSI BĮ finansinėse ataskaitose NSSI BĮ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.4.8. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų NSSI BĮ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.4.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų NSSI BĮ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.4.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BJ)

Pastabos dėl biudžeto valdymo

2024 m. NSSI BJ užbaigė BP 7 programą, nariams pasiekus 90 % savo įnašų siektinų reikšmių

3.4.11. *3.4.1 lentelėje* pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos BP 7 skirtos NSSI BJ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BJ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.4.1 lentelė. BP 7 skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ¹	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD)	966,0	34,0	N.d.	1 000,0	938,4	N.d.	N.d.	N.d.	938,4	94 %
Privatieji nariai	966,0	34,0	N.d.	1 000,0	21,9	836,5	0,2	N.d.	858,6	86 %
Iš viso	1 932,0	68,0	N.d.	2 000,0	960,3	836,5	0,2	N.d.	1 797,0	90 %

1) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BJ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.4.12. 2024 m. NSSI BJ baigė įgyvendinti BP 7 programą. Iš viso nariai pasiekė 90 % savo įnašų siektinų reikšmių.

Iki 2024 m. pabaigos nariai pasiekė 81 % savo įnašų į programą „Horizontas 2020“ siektinų reikšmių

3.4.13. *3.4.2 lentelėje* pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Horizontas 2020“ skirtos NSSI BJ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, kaip pranešta 2024 m. pabaigoje.

3.4.2 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ¹	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD)	1 595,4	42,6	N.d.	1 638,0	1 211,7	N.d.	N.d.	N.d.	1 211,7	74 %
EFPIA ir asocijuotieji partneriai	1 595,4	42,6	N.d.	1 638,0	41,1	1 241,5	145,5	N.d.	1 428,1	87 %
Iš viso	3 190,8	85,2	N.d.	3 276,0	1 252,8	1 241,5	145,5	N.d.	2 639,8	81 %

1) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BJ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.4.14. Iki 2024 m. pabaigos ES skyrė piniginių įnašų, kurie iš viso sudarė 1 211,7 milijono eurų (74 % siektinos reikšmės). Be to, privatieji nariai pranešė apie maždaug 1 428,1 milijono

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BĮ)

eurų piniginius ir nepiniginis įnašus (87 % siektinos reikšmės). 2024 m. pabaigos duomenimis, bendras įnašų lygis siekė 81 %.

3.4.15. Remiantis metinėmis finansinėmis ataskaitomis, metų pabaigoje ES buvo teisiškai įsipareigojusi skirti 1 452 milijonus eurų programos „Horizontas 2020“ projektams bendrai finansuoti (91 % pagrindinės veiklos siektinos reikšmės). Be to, privatieji nariai buvo teisiškai įsipareigoję skirti 1 510 milijonų eurų nepiniginį įnašų forma (95 % pagrindinės veiklos siektinos reikšmės).

Lėta programos „Europos horizontas“ pradžia turėjo įtakos faktiniams su įnašais susijusiems rezultatams

3.4.16. 3.4.3 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos NSSI BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.4.3 lentelė. Programai „Europos horizontas“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti grynųjų pinigai	Nepatvirtinti grynųjų pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD) ²	1 169,8	30,2	1 200,0	155,6	11,4	N.d.	N.d.	167,0	14 %
Privatieji nariai ir prisidedantieji partneriai	1 169,8	30,2	1 200,0	4,1	N.d.	7,0	51,9	63,0	5 %
Iš viso	2 339,6	60,4	2 400,0	159,7	11,4	7,0	51,9	230,0	10 %

¹ Pagrindinei veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKOP) ir papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKAA).
BĮ lygmeniu papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai neturi viršyti 40 % visų privačiųjų narių nepiniginį įnašų.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.4.17. Iki 2024 m. pabaigos, trečiaisiais programos „Europos horizontas“ įgyvendinimo metais, ES ir privatieji nariai buvo kartu pasiekę apie 10 % visos savo įnašų siektinos reikšmės, o tai atspindi lėtą programos įgyvendinimo pradžią. Remiantis BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis, privatieji nariai daugiausia teikia NSSI BĮ finansuojamiems projektams skirtus įnašus. Kadangi šie projektai yra konkurencingų kvietimų teikti pasiūlymus vertinimo procedūrų rezultatas, manome, kad tokie įnašai yra veiksmingi siekiant BĮ programos tikslų.

3.4.18. 2024 m. pabaigos duomenimis, NSSI BĮ buvo panaudojusi tik 168 milijonus eurų (65 %) iš 2024 m. programai „Europos horizontas“ turimų 260 milijonų eurų įsipareigojimų asignavimų (2023 m. – 93 %).

3.4.19. BĮ paaiškino, kad programos „Europos horizontas“ taisyklių pakeitimai kartu su padidėjusiu vieno etapo kvietimų teikti pasiūlymus skaičiumi reiškė, kad pagal pirmuosius tris 2022 m. paskelbtus kvietimus buvo pateikta mažiau aukštos kokybės pasiūlymų. Todėl didelė

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BĮ)

nepanaudotų 2023 m. įsipareigojimų asignavimų suma (apie 72 milijonai eurų) buvo perskirstyta, ją pervedant į 2024 m. veiklos biudžetą. 2024 m. šių perskirstytų asignavimų panaudojimas buvo dar labiau atidėtas dėl 2024 m. Jungtinės Karalystės asociacijos susitarimo dėl programos „Europos horizontas“, pagal kurį 2021–2023 m. Jungtinė Karalystė neatitiko reikalavimų gauti finansavimą pagal programą „Europos horizontas“.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.4.20. Siekdami įvertinti NSSI BĮ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome keturių programos „Horizontas 2020“ ir programos „Europos horizontas“ operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BĮ atliktų tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Nustatėme vieną finansinį poveikį turinčią klaidą, kurią iš dalies lėmė netinkamos finansuoti personalo išlaidos (dėl neteisingo valandinių įkainių apskaičiavimo ir netinkamo subrangos išlaidų įtraukimo) ir iš dalies – neteisingų valiutos kursų taikymas.

3.4.21. Iki 2023 m. pabaigos NSSI BĮ buvo atlikusi savo pačios su BP 7 išlaidomis susijusius *ex post* auditus. 2024 m. ji pranešė, kad BP 7 išlaidų galutinis reprezentatyvusis klaidų lygis siekė 2,1 %, o likutinis klaidų lygis – 0,8 %. Programų „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“ *ex post* auditus atlieka Komisijos Bendroji audito tarnyba. Remdamasi rezultatais, BĮ pranešė, kad programos „Horizontas 2020“ išlaidų (kurios sudarė apie 92 % visų 2024 m. mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra 3,6 %, o likutinis klaidų lygis – 1,8 %²⁰. Programos „Europos horizontas“ išlaidų (siekiančių apie 8 % visų 2024 m. mokėjimų) *ex post* audito rezultatų dar nėra.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.4.22. *Priede* pateikiama veiksmy, kurių NSSI BĮ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

²⁰ NSSI BĮ 2024 m. konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita, 4.1 skyrius.

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BĮ)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2023	Žemi administracinių ir infrastruktūros išlaidų biudžeto (2 antraštinės dalies) įvykdymo lygiai.	2024 m. pabaigoje įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų, susijusių su infrastruktūros ir veiklos išlaidų biudžetu (2 antraštine dalimi), įvykdymo lygis padidėjo iki atitinkamai 91 % ir 81 % (2023 m. – 69 % ir 67 %).	Atsižvelgta
2	2023	Koncepcijos trūkumai, turintys įtakos viešųjų pirkimų procedūros konkurso ir vertinimo etapams.	2024 m. BĮ panašioms paslaugoms teikti naudojo tarpinstitucinę preliminariąją sutartį ir sustiprino savo vidaus kontrolę.	Atsižvelgta
3	2023	Neatnaujinti veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planai.	2024 m. patvirtintas atnaujintas bendras veiklos tęstinumo planas ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planas. Abiejų planų testavimas yra 2025 m. bendros IT darbo programos dalis.	Dar neatsižvelgta

Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (NSSI BĮ)

NSSI BĮ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/IHI-Replies-SAR-JUS-2024/IHI-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.5. Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)

Įvadas

3.5.1. Briuselyje įsikūrusi Švariojo vandenilio (Švariojo H2) BĮ įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d.²¹ Švariojo H2 BĮ pakeitė 2008 m. gegužės mėn. pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (BP 7) laikotarpiui iki 2017 m. gruodžio 31 d. įsteigtą bendrąją įmonę, skirtą Kuro elementų ir vandenilio jungtinei technologijų iniciatyvai įgyvendinti (KEV 1 BĮ)²². 2014 m. gegužės mėn. jos veikimo terminas pagal programą „Horizontas 2020“ buvo pratęstas²³ (KEV 2 BĮ). Numatoma, kad 2023–2025 m. Švariojo H2 BĮ pagal planą „RePowerEU“ bus skirta 200 milijonų eurų, kad būtų padidintas vandenilio slėnių (integruotų vietos ekosistemų, plėtojamų nuo gamybos iki galutinio panaudojimo), kuriems taikoma programa „Europos horizontas“, skaičius.

3.5.2. Švariojo H2 BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu vandenilio ir kuro elementų technologijų tyrimų ir inovacijų srityje veikiantis subjektas. Jos narės yra ES, kuriai atstovauja Komisija (RTD GD), pramonės asociacija „Hydrogen Europe“ ir mokslinių tyrimų asociacija „Hydrogen Europe Research“.

3.5.3. 3.5.1 diagramoje pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

---

²¹ Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

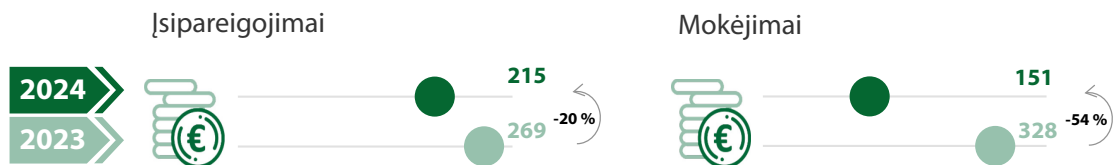
²² Tarybos reglamentas (EB) Nr. 521/2008.

²³ Tarybos reglamentas (ES) Nr. 559/2014.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)

3.5.1 diagrama. Pagrindiniai Švariojo H2 BĮ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalias (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

* Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.5.4. Sumažintas 2024 m. mokėjimų biudžetas (įskaitant 23 milijonų eurų finansavimą pagal planą „RePowerEU“) atspindi tai, kad 2023 m. BĮ paskelbė tik vieną kvietimą teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“ (palyginti su dviem kvietimais teikti pasiūlymus 2022 m.). Sumažintą įsipareigojimų biudžetą lėmė mažesnė 2024 m. kvietimo teikti pasiūlymus apimtis.

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.5.5. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Švariojo vandenilio bendrosios įmonės (Švariojo H2 BĮ) vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.5.6. Mes auditavome:

- Švariojo H2 BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos, ir

Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)

b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.5.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Švariojo H2 BĮ finansinėse ataskaitose Švariojo H2 BĮ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.5.8. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Švariojo H2 BĮ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.5.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Švariojo H2 BĮ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.5.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Privačiųjų narių įnašai viršijo programos „Horizontas 2020“ siektiną reikšmę; tai daugiausia lėmė papildoma veikla

3.5.11. 3.5.1 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Horizontas 2020“ skirtos Švariojo H2 BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.5.1 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ¹	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD)	646,0	19,0	N.d.	665,0	654,9	N.d.	N.d.	N.d.	654,9	98 %
Privatieji nariai	76,0	19,0	285,0	380,0	18,2	79,7	48,5	1 039,1	1 185,5	312 %
Iš viso	722,0	38,0	285,0	1 045,0	673,1	79,7	48,5	1 039,1	1 840,4	176 %

1) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.5.12. Nors privatieji nariai skyrė 1 185 milijonus eurų piniginių ir nepiniginių įnašų, t. y. gerokai daugiau nei minimali siektina reikmė, 1 039,1 milijono eurų (apie 88 %) tos sumos buvo susijusi su papildoma veikla, kuri nėra tiesiogiai susijusi su Švariojo H2 BĮ finansuojamais projektais. Pažymime, kad tiek IKAA, tiek IKOP atveju BĮ turi taikyti panašias sertifikavimo, ataskaitų teikimo ir patvirtinimo taisykles. Tačiau, kadangi papildomai veiklai netaikomos tos pačios vertinimo ir stebėsenos taisyklės, kaip BĮ finansuojamai veiklai pagal kvietimus teikti pasiūlymus atveju, manome, kad gali kilti rizika, jog ji bus mažiau veiksminga siekiant BĮ programos tikslų.

Privačiųjų narių programai „Europos horizontas“ skirti įnašai jau viršija siektiną reikšmę; tai lėmė su papildoma veikla susiję nepiniginiai įnašai

3.5.13. 3.5.2 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos Švariojo H2 BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)

3.5.2 lentelė. Programai „Europos Horizontas“, įskaitant planą „RePowerEU“, skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti gryniesi pinigai	Nepatvirtinti gryniesi pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD) ²	1 184,8	30,2	1 215,0	369,1	60,5	N.d.	N.d.	429,6	35 %
Privatieji nariai ²	984,8	30,2	1 015,0	0,0	N.d.	1 438,0	719,9	2 157,9	213 %
Iš viso	2 169,6	60,4	2 230,0	369,1	60,5	1 438,0	719,9	2 587,5	116 %

1) Pagrindinei veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKOP) ir papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKAA).

2) Įskaitant 200 milijonų eurų iš „RePowerEU“, 39 milijonų eurų Jungtinės Karalystės įnašus ir 24 milijonų eurų programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio sumažinimą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.5.14. Iki 2024 m. pabaigos, trečiaisiais programos „Europos Horizontas“ įgyvendinimo metais, ES ir privatieji nariai kartu jau buvo pasiekę apie 116 % visos savo įnašų siektinos reikšmės. Privačiųjų narių piniginiai ir nepiniginiai įnašai (2 157,9 milijono eurų) gerokai viršijo minimalią siektiną reikšmę, nes, remiantis BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis, beveik visa ta suma buvo susijusi su papildoma veikla, kuri nėra tiesiogiai susijusi su Švariojo H2 BĮ finansuojamais projektais.

Administracinių išlaidų biudžeto planavimo ir vykdymo trūkumai

3.5.15. BĮ 2024 m. personalo išlaidų biudžeto (1 antraštinės dalies) įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis sumažėjo iki atitinkamai 83 % ir 73 % (2023 m. – 87 % ir 86 %). Infrastruktūros ir veiklos biudžeto (2 antraštinės dalies) mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis taip pat sumažėjo iki 58 % (2023 m. – 61 %). Todėl nepanaudotų administracinių mokėjimų asignavimų, kurie turi būti perskirstyti, juos pervedant į kitų metų administracinį biudžetą, suma padidėjo nuo 1,8 milijono eurų iki 3 milijonų eurų, t. y. sudarė maždaug trečdaliį viso planuojamo 2025 m. administracinio biudžeto (pagal 1 ir 2 antraštines dalis).

3.5.16. Kiek tai susiję su infrastruktūros ir veiklos biudžetu (2 antraštine dalimi), Švariojo H2 BĮ pirmiausia nepasinaudojo mokėjimų asignavimais, perkeltais iš praėjusių metų, o tai prieštarauja jos finansinių taisyklių 6 straipsnio 5 daliai.

3.5.17. 2024 m. metinėse finansinėse ataskaitose nepanaudotų administracinių mokėjimų asignavimų padidėjimas daugiausia siejamas su vėlavimu įdarbinti darbuotojus (1 antraštinė dalis) ir pavėluotu atnaujinimo ir techninių paslaugų sutarčių įgyvendinimu (2 antraštinė dalis). Tačiau tai tik iš dalies paaiškina, kodėl įgyvendinimo trūkumas siekė net 3 milijonus eurų, o tai gali būti ir dėl struktūrinių problemų, susijusių su BĮ biudžeto planavimu ir (arba) vykdymu.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.5.18. Siekdami įvertinti Švariojo H2 BĮ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome trijų programos „Horizontas 2020“ ir programos „Europos horizontas“ operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BĮ atliktų tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Nustatėme vieną finansinį poveikį turinčią klaidą, kurią lėmė netinkamos finansuoti personalo išlaidos (dėl netinkamo subrangos išlaidų įtraukimo) ir netinkamos finansuoti įrangos išlaidos (dėl neteisingo nusidėvėjimo apskaičiavimo).

3.5.19. Remdamasi Komisijos Bendrosios audito tarnybos *ex post* audito rezultatais, Švariojo H2 BĮ pranešė, kad programos „Horizontas 2020“ išlaidų (kurios sudarė apie 53 % visų 2024 m. mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra 2,8 %, o likutinis klaidų lygis – 0,5 %²⁴. Programos „Europos horizontas“ išlaidų (siekiančių apie 40 % visų 2024 m. mokėjimų) *ex post* audito rezultatų dar nėra.

Pastabos dėl kitų klausimų

3.5.20. 2024 m. paskelbėme specialiąją ataskaitą²⁵, kurioje rekomendavome Komisijai persvarstyti ES požiūrį į pramonės politiką vandenilio srityje, kad būtų atsižvelgta į kintančias aplinkybes. Švariojo H2 BĮ buvo šios ataskaitos audito dalis. Komisijos Vidaus audito tarnyba (VAT) taip pat atliko auditą, kad įvertintų Švariojo H2 BĮ įdiegtų procesų, skirtų vandenilio mokslinių tyrimų sinergijai nustatyti, naudoti, stebėti ir apie ją pranešti, koncepciją ir įgyvendinimą. Atsižvelgdama į padidėjusį ES ir nacionalinių vandenilio iniciatyvų skaičių, mastą ir sudėtingumą, VAT rekomendavo, kad Švariojo H2 BĮ, vadovaujant jos valdybai, nustatytų oficialius procesus ir gaires, kad būtų optimizuotas galimos vandenilio mokslinių tyrimų sinergijos nustatymas ir panaudojimas.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.5.21. *Priede* pateikiama veiksnių, kurių Švariojo H2 BĮ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

²⁴ 2024 m. Švariojo H2 BĮ konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita, 4.1 skyrius.

²⁵ Audito Rūmų specialioji ataskaita 11/2024, „Su vandeniliu iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių susijusi ES pramonės politika. Teisinė sistema iš esmės priimta – laikas ją patikrinti tikrovėje“.

Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2022, 2023	Žemas programos „Horizontas 2020“ mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis.	2024 m. programos „Horizontas 2020“ mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis padidėjo iki 72 % (2023 m.– 69 %).	Atsižvelgta
2	2022, 2023	Žemi administracinių įsipareigojimų ir infrastruktūros mokėjimų biudžetų (2 antraštinės dalies) įvykdymo lygiai.	2024 m. padėtis nepasikeitė ir toliau blogėjo administracinių ir infrastruktūros mokėjimų (2 antraštinės dalies) bei atlyginimams skirtų išlaidų (1 antraštinės dalies) atveju – žr. 3.5.15 ir 3.5.16 dalis.	Dar neatsižvelgta
3	2023	Neatnaujinti veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planai.	2024 m. patvirtintas atnaujintas bendras veiklos tęstinumo planas ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planas. Abiejų planų testavimas yra 2025 m. bendros IT darbo programos dalis.	Dar neatsižvelgta
4	2023	Nėra jautrių funkcijų vidaus kontrolės politikos.	2024 m. Švariojo H2 BĮ nustatė jautrių funkcijų vidaus kontrolės politiką.	Atsižvelgta

Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Švariojo H2 BĮ)

Švariojo H2 BĮ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/Clean_H2-Replies-SAR-JUS-2024/Clean_H2-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.6. Lustų bendroji įmonė

Įvadas

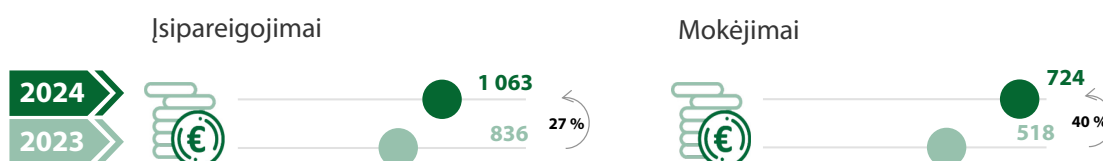
3.6.1. Briuselyje įsikūrusi **Lustų BJ** įsteigta 2023 m. rugsėjo mėn. pagal „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programas laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d., iš dalies pakeitus Bendrąjį pagrindinį aktą²⁶. Ji pakeitė pagal programą „Europos horizontas“ 2021 m. lapkričio mėn. įsteigtą Bazinių skaitmeninių technologijų bendrąją įmonę²⁷.

3.6.2. Lustų BJ skatina novatoriškų naujos kartos puslaidininkių technologijų plėtojimą ir stiprina Europos lustų gamybos pajėgumus pagal **Europos lustų iniciatyvą**. Jos narės yra ES, kuriai atstovauja Komisija (CNECT GD), **dalyvaujančiosios valstybės** ir trys pramonės asociacijos.

3.6.3. **3.6.1 diagramoje** pateikiami pagrindiniai BJ duomenys.

3.6.1 lentelė. Pagrindiniai Lustų BJ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalas (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

* Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BJ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai ir sutartininkai.

Šaltinis: BJ pateikti duomenys.

²⁶ Tarybos reglamentas (ES) 2023/1782, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės, kiek tai susiję su Lustų bendrąja įmone.

²⁷ Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085.

Lustų bendroji įmonė

3.6.4. Lustų BĮ 2024 m. įsipareigojimų ir mokėjimų biudžeto padidėjimas atspindi keturiolika programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos kvietimų teikti pasiūlymus, kuriuos BĮ paskelbė 2024 m., ir reikšmingą nepanaudotų mokėjimų asignavimų, skirtų programos „Europos horizontas“ projektams, kuriuos BĮ perskirstė, juos pervesdama į 2024 m. mokėjimų biudžetą, lygį.

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.6.5. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Lustų bendrosios įmonės vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.6.6. Mes auditavome:

- a) Lustų BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos, ir
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.6.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Lustų BĮ finansinėse ataskaitose Lustų BĮ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srutai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Lustų bendroji įmonė

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.6.8. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Lustų BĮ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.6.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Lustų BĮ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.6.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Prasidėjus programos „Horizontas 2020“ galutiniam etapui, dalyvaujančiosios valstybės negalės pasiekti savo įnašų siektinų reikšmių

3.6.11. 3.6.1 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Horizontas 2020“ skirtos Lustų BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.6.1 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)						
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ¹	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Apskaičiuoti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %	
ES (CNCT GD)	1 169,7	15,3	N.d.	1 185,0	1 173,0	N.d.	N.d.	N.d.	1 173,0	99 %	
Privatieji nariai	1 617,5	40,0	N.d.	1 657,5	25,6	721,6	973,9	N.d.	1 721,1	104 %	
Dalyvaujančiosios valstybės	1 170,0	N.d.	N.d.	1 170,0	N.d.	739,8	171,1	N.d.	910,9	78 %	
Iš viso	3 957,2	55,3	N.d.	4 012,5	1 198,6	1 461,4	1 145,0	N.d.	3 805,0	95 %	

1) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

Lustų bendroji įmonė

3.6.12. Iki 2024 m. pabaigos ES ir privatieji nariai buvo kartu pasiekę apie 95 % savo įnašų siektinos reikšmės. ES piniginiai įnašai, kurie sudarė 1 173 milijonus eurų, priartėjo prie siektinos reikšmės (99 %). Privačiųjų narių piniginiai ir nepiniginiai 1 721,1 milijono eurų sudarantys įnašai net šiek tiek viršijo siektiną reikšmę. Tačiau BJ vis dar turi patvirtinti pagrindinei veiklai skirtus 973.9 milijono eurų vertės nepiniginis įnašus, apie kuriuos pranešė privatieji nariai (57 % atitinkamos siektinos reikšmės). Taip yra todėl, kad privačiųjų narių nepiniginis įnašų sumą BJ gali apskaičiuoti ir patvirtinti tik tada, kai tiek BJ, tiek dalyvaujančiosios valstybės yra atlikusios visus bendro finansavimo mokėjimus ir yra gauti visi projekto pabaigos sertifikatai.

3.6.13. Iki 2024 m. pabaigos dalyvaujančiosios valstybės buvo pasiekusios 78 % savo bendros įnašų siektinos reikšmės. Tačiau, remiantis naujaisiu BJ sprendimu dėl nacionalinio finansavimo sumos dotacijų susitarimams pagal programą „Horizontas 2020“, dalyvaujančiosios valstybės įsipareigojo skirti ne didesnę kaip 981,9 milijono eurų sumą. Todėl iki programos pabaigos jos bus pasiekusios tik 84 % pradinės 1 170 milijonų eurų siektinos reikšmės.

Dėl lėtos Skaitmeninės Europos programos įgyvendinimo pradžios vėluota pasiekti įnašų siektinas reikšmes

3.6.14. 2024 m. Skaitmeninės Europos programos mokėjimų įvykdymo lygis vis dar buvo labai žemas – jis siekė 6 %. BJ paaiškino, kad taip atsitiko dėl vėlavimo pasirašyti prieglobos ir bendrų viešųjų pirkimų susitarimus, o tai reiškė, kad sutartys dėl turto pirkimo ir mokėjimų vykdymo buvo atidėtos iki 2025 m.

3.6.15. *3.6.2 lentelėje* pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos Lustų BJ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, patvirtinti ir nurodyti BJ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

Lustų bendroji įmonė

3.6.2 lentelė. „Europos Horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programoms skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti grynieji pinigai	Nepatvirtinti grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ²	Apskaičiuoti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ²	Iš viso	Rezultatas %
ES (CNECT GD) ²	4 192,7	62,3	4 255,0	729,3	325,4	N.d.	N.d.	1 054,7	25 %
Privatieji nariai	2 511,1	26,3	2 537,4	3,6	N.d.	0,0	312,0	315,6	12 %
Dalyvaujančiosios valstybės	4 101,2	N.d.	4 101,2	N.d.	N.d.	104,4	684,5	788,9	19 %
Iš viso	10 805,0	88,6	10 893,6	732,9	325,4	104,4	996,5	2 159,2	20 %

1) Įskaitant a) iki 2 720 milijonų eurų iš programos „Europos horizontas“, atėmus 65 milijonų eurų sumažinimą laikotarpio viduryje, pridėjus 145 milijonų eurų Jungtinės Karalystės įnašą; b) iki 1 450 milijonų eurų iš Skaitmeninės Europos programos.

2) Juos sudaro tik pagrindinei veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKOP).

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BJ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.6.16. Iki 2024 m. pabaigos, t. y. trečiaisiais programos „Europos horizontas“ ir pirmaisiais Skaitmeninės Europos programos įgyvendinimo metais, ES, privatieji nariai ir dalyvaujančiosios valstybės pasiekė tik apie 20 % savo bendros įnašų siektinos reikšmės, visų pirma dėl lėto Skaitmeninės Europos veiklos įgyvendinimo tempo (žr. 3.6.14 dalį).

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.6.17. Siekdami įvertinti Lustų BJ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome keturių programos „Horizontas 2020“, programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BJ atliktų tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Nustatėme vieną finansinį poveikį turinčią klaidą, kurią lėmė netinkamos finansuoti personalo išlaidos, nes buvo neteisingai apskaičiuoti valandiniai įkainiai.

3.6.18. Remdamasi Komisijos Bendrosios audito tarnybos *ex post* audito rezultatais, BJ pranešė, kad programos „Horizontas 2020“ išlaidų (kurios sudarė apie 48 % visų 2024 m. mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra 2,2 %, o likutinis klaidų lygis – 0,9 %²⁸. Programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos išlaidų (taip pat siekiančių apie 48 % visų 2024 m. mokėjimų) *ex post* audito rezultatų dar nėra.

²⁸ 2024 m. Lustų BJ konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita, 4.1.1 skyrius.

Pastabos dėl kitų klausimų

3.6.19. Pirmąjį 2025 m. ketvirtį paskelbėme specialiąją ataskaitą²⁹, kurioje rekomendavome Komisijai skubiai atlikti dabartinės lustų strategijos realios padėties patikrą ir skubiai pradėti rengti kitą puslaidininkų strategiją. Lustų BJ, kuri buvo įsteigta siekiant didinti Europos integruotų puslaidininkų technologijų projektavimo pajėgumus, turėtų Komisijai padėti šią rekomendaciją įgyvendinti.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.6.20. *Priede* pateikiama veiksmų, kurių Lustų BJ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

---

²⁹ Specialioji ataskaita 12/2025 „ES mikroschemų strategija. Ją įgyvendinant padaryta derama pažanga, tačiau mažai tikėtina, kad Lustų akto pakaks pernelyg ambicingam skaitmeninio dešimtmečio tikslui pasiekti“

Lustų bendroji įmonė

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2022, 2023	Žemi veiklos mokėjimų asignavimų įvykdymo lygiai.	Tokia padėtis išliko ir 2024 m. (žr. 3.6.14 dalį).	Dar neatsižvelgta
2	2023	Susikaupęs grynujų pinigų perteklius.	BĮ grynujų pinigų perteklius padidėjo nuo 438 milijonų eurų 2023 m. pabaigoje iki 479 milijonų eurų, praėjus metams.	Dar neatsižvelgta
3	2023	Koncepcijos trūkumai, turintys įtakos viešųjų pirkimų procedūros konkurso ir finansinio vertinimo etapams.	2024 m. BĮ atnaujino konkursų dokumentus, sustiprino viešųjų pirkimų grupę ir pradėjo naudotis Komisijos bendra viešųjų pirkimų valdymo priemone.	Atsižvelgta
4	2023	Neatnaujinti veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planai.	2024 m. patvirtintas atnaujintas bendras veiklos tęstinumo planas ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planas. Abiejų planų testavimas yra 2025 m. bendros IT darbo programos dalis.	Dar neatsižvelgta
5	2023	Nėra jautrių funkcijų vidaus kontrolės politikos.	2024 m. birželio mėn. BĮ priėmė jautrių funkcijų valdymo politiką.	Atsižvelgta
6	2023	Nevykdoma buvusių vyresniųjų darbuotojų profesinės veiklos stebėseną.	BĮ dar nepradėjo stebėti vyresniųjų darbuotojų veiklos pasibaigus tarnybos laikui.	Dar neatsižvelgta

Lustų bendroji įmonė

Lustų BĮ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/Chips-Replies-SAR-JUS-2024/Chips-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.7. Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (EŽBE BĮ)

Įvadas

3.7.1. Briuselyje įsikūrusi **Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos (EŽBE) BĮ** įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d.³⁰ Ji pakeitė 2014 m. gegužės mėn. pagal programą „Horizontas 2020“ įsteigtą Biologinės pramonės sektorių (BPS) BĮ³¹.

3.7.2. EŽBE BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, kurio veikla orientuota į mokslinius tyrimus ir inovacijas, kuriais siekiama, kad žiedinės biožaliavinės pramonės sektorius būtų tvarus ir konkurencingas. Jos nariai yra ES, kuriai atstovauja Komisija (RTD GD, AGRI GD ir GROW GD), ir pramonės partneriai, kuriems atstovauja Biožaliavinės pramonės sektorių konsorciumas.

3.7.3. *3.7.1 diagramoje* pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

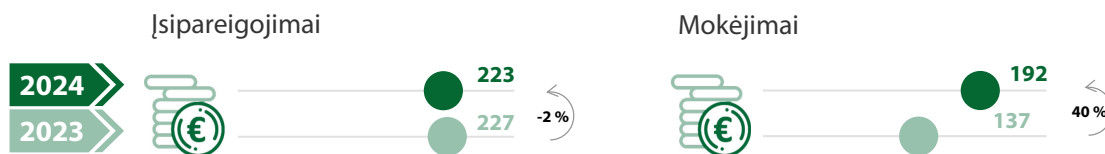
³⁰ Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

³¹ Tarybos reglamentas (ES) Nr. 560/2014.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (EŽBE BĮ)

3.7.1 lentelė. Pagrindiniai EŽBE BĮ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalas (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

* Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai ir sutartininkai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.7.4. 2024 m. mokėjimų biudžeto padidėjimas atspindi projektų, kuriems skirtos dotacijos pagal 2023 m. kvietimą teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“, išankstinį finansavimą.

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.7.5. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendrosios įmonės (EŽBE BĮ) vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.7.6. Mes auditavome:

- EŽBE BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos, ir
- šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.7.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų EŽBE BĮ finansinėse ataskaitose EŽBE BĮ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.7.8. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų EŽBE BĮ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.7.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų EŽBE BĮ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.7.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (EŽBE BĮ)

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Programos „Horizontas 2020“ atveju privatieji nariai labai kliovėsi savo papildomai veiklai skirtais įnašais

3.7.11. 3.7.1 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Horizontas 2020“ skirtos EŽBE BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.7.1 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą ir teisinius sprendimus)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla ¹	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ²	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Apskaičiuoti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD)	816,1	18,9	N.d.	835,0	783,5	N.d.	N.d.	N.d.	783,5	94 %
Privatieji nariai	266,6	18,9	2 444,5	2 730,0	22,0	104,2	44,2	2 353,6	2 524,0	92 %
Iš viso	1 082,7	37,8	2 444,5	3 565,0	805,5	104,2	44,2	2 353,6	3 307,5	93 %

1) ES ir privačiųjų narių piniginių įnašų 140 milijonų eurų sumažintos siektinos reikšmės. Privačiųjų narių nepiniginių įnašų siektinos reikšmės nurodytos tokios, kokios yra nustatytos BĮ metinėje darbo programoje.

2) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų auditą apimtį. Minimali 1 755 milijonų eurų siektina reikšmė privatiesiems nariams buvo padidinta iki 2 444,5 milijono eurų, kad jie galėtų įvykdyti savo minimalų bendrą 2 730 milijonų eurų įnašo įsipareigojimą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.7.12. Iki 2024 m. pabaigos ES ir privatieji nariai skyrė 3 307,5 milijono eurų piniginių ir nepiniginių įnašų (apie 93 % visos bendros siektinos reikšmės). Tačiau 2 353,6 milijono eurų (92 %) piniginių ir nepiniginių įnašų, apie kuriuos pranešė privatieji nariai, yra susiję su papildoma veikla, kuri nėra tiesiogiai susijusi su EŽBE BĮ finansuojamais projektais. Be to, patvirtintų pagrindinei veiklai skirtų privačiųjų narių nepiniginių įnašų suma nekito; lygis buvo žemas ir siekė 104,2 milijono eurų (40 % siektinos reikšmės), kaip ir praėjusiais metais.

Dėl lėtos programos „Europos horizontas“ įgyvendinimo pradžios vėluota pasiekti įnašų siektinas reikšmes

3.7.13. 3.7.2 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos EŽBE BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (EŽBE BĮ)

3.7.2 lentelė. Programai „Europos horizontas“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti grynieji pinigai	Nepatvirtinti grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ²	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD) ²	1 002,5	23,5	1 026,0	214,8	31,9	N.d.	0,0	246,7	24 %
Privatieji nariai ²	1 002,5	23,5	1 026,0	3,4	N.d.		120,7	124,1	12 %
Iš viso	2 005,0	47,0	2 052,0	218,2	31,9	0,0	120,7	370,8	18 %

1) Pagrindinei veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKOP) ir papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKAA).

2) Įskaitant 50 milijonų eurų Jungtinės Karalystės įnašus ir 24 milijonų eurų programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio sumažinimą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.7.14. Iki 2024 m. pabaigos, trečiaisiais programos įgyvendinimo metais, ES ir privatieji nariai buvo pasiekę tik apie 18 % bendros įnašų siektinos reikšmės, o tai atspindi lėtą programos įgyvendinimo pradžią. Be to, kaip ir programos „Horizontas 2020“ atveju, BĮ yra labai priklausoma nuo nepiniginių įnašų, skirtų papildomai veiklai, kuri nėra tiesiogiai susijusi su EŽBE BĮ finansuojamais projektais. Jai, remiantis BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis, tenka 108,8 milijono eurų (88 %) privačiųjų narių įnašų.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.7.15. Siekdami įvertinti BĮ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome dviejų programos „Horizontas 2020“ ir programos „Europos horizontas“ operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BĮ atliktų tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Nustatėme vieną finansinį poveikį turinčią klaidą, kurią lėmė netinkamos finansuoti personalo išlaidos (buvo neteisingai apskaičiuoti valandiniai įkainiai ir įtrauktos netinkamos finansuoti valandos ir nusidėvėjimo išlaidos).

3.7.16. Remdamasi Komisijos Bendrosios audito tarnybos *ex post* audito rezultatais, EŽBE BĮ pranešė, kad programos „Horizontas 2020“ išlaidų (kurios sudarė apie 94 % visų 2024 m. mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra 1,8 %, o likutinis klaidų lygis – 1,3 %³². Iki 2024 m. pabaigos BĮ dar nebuvo atlikusi jokių tarpinių mokėjimų ir nepatvirtinusi jokių išankstinių mokėjimų programos „Europos horizontas“ projektams.

³² 2024 m. EŽBE BĮ konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita, 4.1.2 skyrius.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (EŽBE BĮ)

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.7.17. *Priede* pateikiama veiksmų, kurių EŽBE BĮ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (EŽBE BĮ)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2021, 2022, 2023	Padidinta programos „Horizontas 2020“ siektina reikšmė, susijusi su privačiųjų narių papildomai veiklai skirtais nepiniginiais įnašais, siekiant kompensuoti jų orientacinės BĮ pagrindinei veiklai skirtų nepiniginių įnašų siektinos reikšmės sumažinimą.	Iki 2024 m. pabaigos privatieji nariai buvo pasiekę 93 % bendros piniginių ir nepiniginių įnašų siektinos reikšmės. Tačiau apie 86 % šios sumos buvo susiję su papildoma veikla, kuri yra nesusijusi su BĮ mokslinių tyrimų programa (žr. 3.7.12 dalį).	Dar neatsižvelgta
2	2022, 2023	Žemas personalo išlaidų mokėjimų biudžeto (1 antraštinės dalies) įvykdymo lygis.	2024 m. personalo išlaidų mokėjimų biudžeto (1 antraštinės dalies) įvykdymo lygis buvo 94 % (2023 m. – 57 %).	Atsižvelgta
3	2023	Neatnaujinti veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planai.	2024 m. gruodžio mėn. patvirtintas atnaujintas bendras veiklos tęstinumo planas ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planas. Abiejų planų testavimas yra 2025 m. bendros IT darbo programos dalis.	Dar neatsižvelgta

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (EŽBE BĮ)

EŽBE BĮ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/CBE-Replies-SAR-JUS-2024/CBE-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.8. Europos geležinkelių bendroji įmonė (BĮ „EU-Rail“)

Įvadas

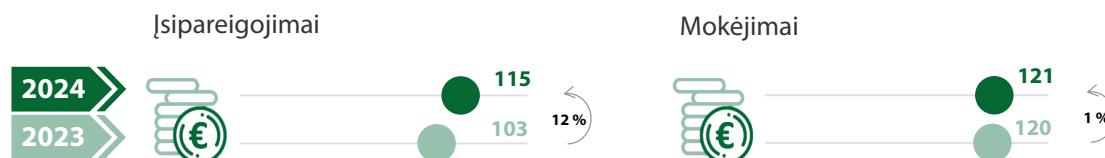
3.8.1. Briuselyje įsikūrusi Europos geležinkelių BĮ (BĮ „EU-Rail“) įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d.³³ Ji pakeitė 2014 m. birželio mėn. pagal programą „Horizontas 2020“ įsteigtą BĮ „Shift2Rail“ (S2R)³⁴.

3.8.2. BĮ „EU-Rail“ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, vykdamas su moksliniais tyrimais ir inovacijomis geležinkelių sektoriuje susijusią veiklą. Jos nariai yra ES, kuriai atstovauja Komisija (MOVE GD ir RTD GD), ir geležinkelių pramonės partneriai (geležinkelių įrangos gamintojai, geležinkelių įmonės, infrastruktūros valdytojai ir mokslinių tyrimų centrai).

3.8.3. 3.8.1 diagramoje pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

3.8.1 diagrama. Pagrindiniai BĮ „EU-Rail“ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalas (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

*Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

³³ Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

³⁴ Tarybos reglamentas (ES) Nr. 642/2014.

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.8.4. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Europos geležinkelių bendrosios įmonės (BĮ „EU-Rail“) vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.8.5. Mes auditavome:

- a) BĮ „EU-Rail“ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos;
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.8.6. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BĮ „EU-Rail“ finansinėse ataskaitose BĮ „EU-Rail“ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.8.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BĮ „EU-Rail“ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.8.8. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų BĮ „EU-Rail“ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.8.9. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

2024 m. BĮ „EU-Rail“ užbaigė programos „Horizontas 2020“ finansavimą, ir visi nariai pasiekė arba viršijo savo įnašų siektinas reikšmes

3.8.10. 3.8.1 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Horizontas 2020“ skirtos BĮ „EU-Rail“ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.8.1 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ¹	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (MOVE GD)	384,5	13,5	0,0	398,0	398,0	0,0	0,0	0,0	398,0	100 %
Privatieji nariai	336,5	13,5	120,0	470,0	13,5	362,1	0,0	267,6	643,2	137 %
Iš viso	721,0	27,0	120,0	868,0	411,5	362,1	0,0	267,6	1 041,2	120 %

1) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų audito apimtį.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.8.11. 2024 m. pabaigoje, programos užbaigimo metais, privačiųjų narių įnašai buvo gerokai didesni už siektinas reikšmes. Visi nariai kartu 20 % viršijo finansavimo reglamente nustatytą bendrą siektiną reikšmę.

BĮ „EU-Rail“ yra pažengusi įgyvendindama programą „Europos horizontas“ ir narių įnašus

3.8.12. 3.8.2 lentelėje pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos BĮ „EU-Rail“ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

Europos geležinkelių bendroji įmonė (BĮ „EU-Rail“)

3.8.2 lentelė. Programai „Europos horizontas“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti grynieji pinigai	Nepatvirtinti grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD) ²	591,0	24,0	615,0	215,7	45,2	N.d.	N.d.	260,9	42 %
Privatieji nariai ²	591,0	24,0	615,0	8,4	N.d.	163,1	95,3	266,8	43 %
Iš viso	1 182,0	48,0	1 230,0	224,1	45,2	163,1	95,3	527,7	43 %

1) Pagrindinei veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKOP) ir papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKAA).

2) Įskaitant 29 milijonų eurų Jungtinės Karalystės įnašus ir 14 milijonų eurų programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio sumažinimą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.8.13. Iki 2024 m. pabaigos, trečiaisiais programos įgyvendinimo metais, ES ir privatieji nariai buvo pasiekę apie 43 % visos savo įnašų siektinos reikšmės. ES iš viso skyrė 260,9 milijono eurų piniginių įnašų (42 % siektinos reikšmės). Privatieji nariai pranešė apie maždaug 266,8 milijono eurų piniginius ir nepiniginis įnašus (43 %). Iš šios sumos, remiantis BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis, 166,8 milijono eurų (63 %) suma buvo susijusi su papildoma veikla, nesusijusia su BĮ „EU-Rail“ mokslinių tyrimų programa.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.8.14. Siekdamį įvertinti BĮ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome dviejų programos „Horizontas 2020“ ir programos „Europos horizontas“ operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BĮ atliktų tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Abiejose operacijose klaidų nebuvo.

3.8.15. Remdamasi Komisijos Bendrosios audito tarnybos *ex post* audito rezultatais, BĮ „EU-Rail“ pranešė, kad programos „Horizontas 2020“ išlaidų (kurios sudarė apie 92 % visų 2024 m. mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra 1,9 %, o likutinis klaidų lygis – 0,7 %³⁵. Programos „Europos horizontas“ išlaidų (apie 3 % visų 2024 m. mokėjimų) *ex post* peržiūros rezultatų dar nėra, kai BĮ „EU-Rail“ naudoja tik vienkartinį išmokų dotacijas. Mūsų pastaraisiais metais atliktų vienkartinį išmokų audito metu nenustatyta jokių klaidų.

³⁵ 2024 m. BĮ „EU-Rail“ konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita, 4 skyrius.

Europos geležinkelių bendroji įmonė (BĮ „EU-Rail“)

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.8.16. *Priede* pateikiama veiksmų, kurių BĮ „EU-Rail“ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Europos geležinkelių bendroji įmonė (BJ „EU-Rail“)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2021, 2022, 2023	Žemas su programa „Horizontas 2020“ susijusių veiklos mokėjimų asignavimų įvykdymo lygis.	2024 m. pabaigoje programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo lygis buvo 88 % (2023 m. – 67 %), taigi BJ „EU-Rail“ galėjo užbaigti savo programos „Horizontas 2020“ projektus.	Atsižvelgta
2	2023	Neatnaujinti veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planai.	2024 m. gruodžio mėn. patvirtintas atnaujintas bendras veiklos tęstinumo planas ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planas. Abiejų planų testavimas yra 2025 m. bendros IT darbo programos dalis.	Dar neatsižvelgta

Europos geležinkelių bendroji įmonė (BĮ „EU-Rail“)

BĮ „EU-Rail“ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/EU-Rail-Replies-SAR-JUS-2024/EU-Rail-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.9. Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

Įvadas

3.9.1. Liuksemburge įsikūrusi [Europos našiosios kompiuterijos BĮ \(BĮ „EuroHPC“\)](#) įsteigta 2018 m. spalio mėn. laikotarpiui iki 2026 m. gruodžio 31 d.³⁶ 2021 m. liepos mėn. Taryba priėmė naują steigimo reglamentą, kuriuo pagal 2021–2027 m. DFP programas BĮ veiklos laikotarpis ir įgaliojimai pratęsiami iki 2033 m. gruodžio 31 d.³⁷ 2024 m., remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba iš dalies pakeitė BĮ steigimo reglamentą ir nustatė dar vieną tikslą, apimantį gamyklų plėtojimą, kad būtų sustiprinta Europos lyderystė dirbtinio intelekto srityje³⁸.

3.9.2. „EuroHPC“ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, sudarantis sąlygas telkti išteklius, siekiant Europoje plėtoti ir diegti našiąją kompiuteriją. Jos nariai yra ES, kuriai atstovauja Komisija (CNECT GD), [dalyvaujančiosios valstybės](#) ir trys privatieji nariai: „Europos našiosios kompiuterijos technologijų platforma“, Didžiųjų duomenų vertės asociacija ir Europos kvantinės pramonės konsorciumas.

---

³⁶ Tarybos reglamentas (ES) 2018/1488 dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės sukūrimo.

³⁷ Tarybos reglamentas (ES) 2021/1173 dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1488.

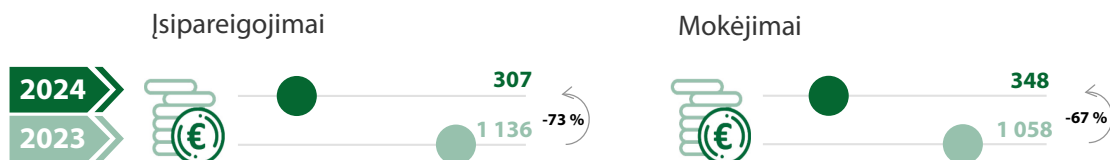
³⁸ Tarybos reglamentas (ES) 2024/1732, kuriuo dėl startuoliams skirtos „EuroHPC“ iniciatyvos, kuria siekiama stiprinti Europos lyderystę patikimo dirbtinio intelekto srityje, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1173.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

3.9.3. 3.9.1 diagramoje pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

3.9.1 diagrama. Pagrindiniai „EuroHPC“ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalas (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

*Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai ir sutartininkai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.9.4. Gerokai sumažintas 2024 m. įsipareigojimų ir mokėjimų biudžetas atspindi darbą, atliktą rengiant naujus DI investicinius projektus. 2024 m. rugsėjo mėn. BĮ paskelbė du svarbius kvietimus pareikšti susidomėjimą dėl DI gamyklų steigimo. Kad galėtų finansuoti šiuos projektus, ji privalėjo atidėti arba atšaukti investicinius projektus, kurie jau buvo suplanuoti ir įtraukti į biudžetą pagal Skaitmeninės Europos programą ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP).

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.9.5. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

3.9.6. Mes auditavome:

- a) Europos našiosios kompiuterijos BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos;
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.9.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Europos našiosios kompiuterijos BĮ finansinėse ataskaitose Europos našiosios kompiuterijos BĮ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Dalyko pabrėžimas

3.9.8. Atkreipiame dėmesį į BĮ „EuroHPC“ 2024 m. metinių finansinių ataskaitų 4.2 pastabą, kurioje aprašomas BĮ preliminarusis poveikio vertinimas ir susijęs netikrumas dėl tiekėjui atliktų išankstinių mokėjimų, taip pat atsižvelgiant į neseniai viešai pateiktą informaciją apie tiekėjo finansinę padėtį. Išanalizavusi bendrą sutartinių santykių su tiekėju vertę, daugiausia dėmesio skirdama avansams, sumokėtiems pagal sutartis ir dotacijų susitarimus, „EuroHPC“ apskaičiavo, kad galimas poveikis siekia net 88,4 milijono eurų. Savo nuomonės šiuo klausimu nekeičiame.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.9.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų „EuroHPC“ BĮ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.9.10. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų „EuroHPC“ BĮ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.9.11. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

2024 m. su programos „Horizontas 2020“ dotacijų mokėjimais susijusio „EuroHPC“ biudžeto įvykdymo lygis dar labiau sumažėjo

3.9.12. 2024 m. su programos „Horizontas 2020“ dotacijų mokėjimais susijusio biudžeto įvykdymo lygis sumažėjo iki 27 % (2023 m. – 36 %). BĮ paaiškino, kad taip atsitiko dėl vėlavimų vykdyti techninių ir finansinių ataskaitų, kurias paramos gavėjai pateikė 2024 m. BĮ bendro finansavimo tikslais, *ex ante* kontrolę. Mokėjimai, susiję su nepatikrintomis ataskaitomis, buvo atidėti iki 2025 m.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

Kitaip nei ES ir dalyvaujančiosios valstybės, privatieji nariai nepasieks savo su programa „Horizontas 2020“ susijusios įnašų siektinos reikšmės

3.9.13. *3.9.1 lentelėje* pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Horizontas 2020“ EITP1 ir skirtos „EuroHPC“ BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.9.1 lentelė. Programai „Horizontas 2020“ ir EITP1 skirti narių įnašai (milijonais eurų)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)				Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Papildoma veikla ²	Iš viso	Piniginiai įnašai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (CNECT GD) ¹	526,0	10,0	N.d.	536,0	477,4	N.d.	N.d.	N.d.	477,4	89 %
Dalyvaujančiosios valstybės ^{3,4}	476,0	0,0	N.d.	476,0	179,6	0,0	51,9	N.d.	231,5	49 %
Privatieji nariai ³	420,0	0,0	N.d.	420,0	0,0	0,0	20,0	N.d.	20,0	5 %
Iš viso	1 422,0	10,0	N.d.	1 432,0	657,0	0,0	71,9	N.d.	728,9	51 %

1) Įskaitant 100 milijonų eurų iš EITP1.

2) Papildoma veikla nepatenka į Audito Rūmų audito apimtį.

3) Naujuoju steigimo reglamentu panaikinta dalyvaujančiųjų valstybių ir privačiųjų narių pareiga prisidėti dengiant administracines išlaidas.

4) Dalyvaujančiųjų valstybių piniginiai įnašai, tiesiogiai sumokėti rangovams (paramos gavėjams), BĮ metinėse finansinėse ataskaitose nepateikiami.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.9.14. Iki 2024 m. pabaigos ES iš viso skyrė piniginių įnašų, kurie iš viso sudarė 477,4 milijono eurų (89 % siektinos reikšmės). Dalyvaujančiosios valstybės BĮ įsigytiems superkompiuteriams skyrė 179,6 milijono eurų finansinių įnašų ir pranešė apie papildomus 51,9 milijono eurų nepiniginius įnašus prieglobos paslaugą teikiančių subjektų veiklos išlaidoms padengti (49 % siektinos reikšmės). Pagrindinė priežastis, dėl kurios dalyvaujančių valstybių įnašų lygis yra mažesnis, yra ta, kad jos pripažįsta savo išlaidas ir praneša apie jas BĮ tik tada, kai bus užbaigti atitinkami programos „Horizontas 2020“ ir EITP1 projektai, kuriuos jos remia nacionalinėmis lėšomis.

3.9.15. Nors ES ir dalyvaujančių valstybių teisiniai įsipareigojimai atitinka jų programos „Horizontas 2020“ siektinas reikšmes, privačiųjų narių įnašai yra menki. Jų nepiniginiai įnašai, skirti pagrindinei veiklai (20 milijonų eurų), yra vis dar gerokai mažesni už minimalią 420 milijonų eurų siektiną reikšmę, dėl kurios BĮ steigimo reglamente susitarta dėl privačiųjų narių. Kaip nurodėme ankstesnėse ataskaitose (pavyzdžiui, 2023 m. metinės ataskaitos dėl ES bendrųjų įmonių 3.9.16 dalyje), tokia padėtis susidarė dėl BĮ „EuroHPC“ veiklos finansavimo tvarkos³⁹. Pagal šią tvarką, privatieji nariai gali teikti tik nepiniginius įnašus inovacijoms skirtoms dotacijoms (kurios sudaro apie 30 % visos BĮ dotacijų veiklos). Manome, kad tai riboja BĮ gebėjimą vykdyti savo užduotį glaudžiai bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi ir jai

³⁹ Žr. prie Tarybos reglamento (ES) Nr. 2018/1488 pridėtų įstatų 15 straipsnio 3 dalies f punktą.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

neleidžia kiekybiškai įvertinti privačiojo sektoriaus įnašų siekiant BĮ programos „Horizontas 2020“ tikslų.

Dėl naujojo DI ramsčio sulėtėjo 2024 m. Skaitmeninės Europos biudžeto vykdymas ir narių įnašų teikimas

3.9.16. Atsižvelgdama į didelę strateginę naujojo DI ramsčio svarbą „EuroHPC“ ir jos dalyvaujančioms valstybėms, BĮ perskirstė turimus išteklius esminiams pirmiesiems kvietimams pareikšti susidomėjimą dėl DI gamyklų steigimo. 2024 m. gruodžio mėn. ji atrinko septynis DI prieglobą teikiančius subjektus ir skyrė bendrą finansavimą jų investiciniams projektams (apie 653 milijonus eurų pagal Skaitmeninę Europos programą ir 112 milijonų eurų pagal programą „Europos horizontas“). Tai reiškė, kad kelios kitos planuotos investicinės veiklos buvo atšauktos arba atidėtos 2025–2027 m. laikotarpiui, todėl 2024 m. buvo vėluojama įgyvendinti „EuroHPC“ skaitmeninės Europos infrastruktūros veiklą.

3.9.17. Tai paaiškina, kodėl 2024 m. įsipareigojimų ir mokėjimų, susijusių su Skaitmeninės Europos investicine veikla, įvykdymo lygis išliko labai žemas – atitinkamai 22 % ir 19 % (2023 m. – 89 % ir 18 %).

3.9.18. *3.9.2 lentelėje* pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos 2021–2027 m. DFP mokslinių tyrimų programoms skirtos „EuroHPC“ BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.9.2 lentelė. Pagal programą „Europos horizontas“, Skaitmeninės Europos programą ir EITP 2 skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti gryniesi pinigai	Nepatvirtinti gryniesi pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ³	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ³	Iš viso	Rezultatas %
ES (CNECT GD) ¹	3 059,3	92,0	3 151,3	190,3	724,9	N.d.	N.d.	915,2	29 %
Dalyvaujančiosios valstybės ²	2 989,3	0,0	2 989,3	36,6	103,2	0,0	0,0	139,8	5 %
Privatieji nariai	900,0	0,0	900,0	0,0	N.d.	0,0	2,8	2,8	0 %
Iš viso	6 948,6	92,0	7 040,6	226,9	828,0	0,0	2,8	1 057,8	15 %

1) Įskaitant a) iki 900 milijonų eurų iš programos „Europos horizontas“, atėmus 21 milijoną eurų sumažinimą laikotarpio viduryje, pridėjus 191 milijono eurų Jungtinės Karalystės įnašą; b) iki 1 981,3 milijono eurų iš Skaitmeninės Europos programos; c) iki 200 milijonų eurų iš EITP2.

2) Dalyvaujančiųjų valstybių piniginiai įnašai, tiesiogiai sumokėti rangovams (paramos gavėjams), BĮ metinėse finansinėse ataskaitose nepateikiami.

3) Juos sudaro dalyvaujančių valstybių nepiniginiai įnašai, skirti prieglobą teikiančių subjektų veiklos išlaidoms padengti, ir privačiųjų narių nepiniginiai įnašai, skirti BĮ pagrindinei veiklai.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

3.9.19. Iki 2024 m. pabaigos, trečiaisiais programos „Europos Horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos įgyvendinimo metais, ES ir dalyvaujančios valstybės kartu buvo pasiekusios tik apie 17 % visos savo įnašų siektinos reikšmės (atitinkamai 29 % ir 5 %). Tai, be kita ko, atspindi išteklių, daugiausia susijusių su Skaitmeninės Europos investicine veikla, perskirstymą veiklai pagal naują DI ramstį (žr. [3.9.16](#) dalį).

3.9.20. Nors privačiųjų narių įnašų siektinos reikšmės buvo daugiau nei du kartus didesnės nei ankstesnėje DFP (padidėjo nuo 420 milijonų eurų iki 900 milijonų eurų), 2024 m. buvo pasiekta tik 2,8 milijono eurų nepiniginių įnašų. Tokia padėtis susidarė dėl tų pačių struktūrinių priežasčių, kurios aprašytos dėl programos „Horizontas 2020“ (žr. [3.9.15](#) dalį). Be to, pagal 2021–2027 m. programas privatieji nariai negali dalyvauti tokiuose pagal Skaitmeninės Europos programą finansuojamuose investiciniuose projektuose kaip superkompiuterių pirkimas ar modernizavimas ir DI gamyklų steigimas (apie 70 % BĮ veiklos); jie apribojami inovacijoms skirtų dotacijų projektais, kurie sudaro tik 3 % likusių 30 %, susijusių su BĮ pagal programą „Europos horizontas“ vykdoma dotacijų veikla. Tai gerokai sumažina jų galimybes generuoti nepiniginius įnašus.

3.9.21. Kaip pastebėjome [praėjusių metų metinėje ataskaitoje dėl ES bendrųjų įmonių](#) (3.9.19 dalis), kol „EuroHPC“ finansavimo tvarka⁴⁰ ir (arba) privačiųjų narių įnašų siektina reikšmė nesikeis, ji nepasieks gerokai didesnės privačiųjų narių įnašų siektinos reikšmės pagal 2021–2027 m. DFP. Tai kelia grėsmę, kad nebus pasiekti bendrieji programos tikslai glaudžiai bendradarbiauti su privačiais partneriais.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.9.22. Siekdami įvertinti BĮ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome penkių programos „Horizontas 2020“ ir programos „Europos horizontas“ operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BĮ atliktų galutinių ir (arba) tarpinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Nustatėme trūkumų, susijusių su darbuotojų, dirbančių viename iš mūsų imtį įtrauktime projekte, darbo laiko apskaitos kontrole ir priežiūra. Kitu atveju nustatėme finansinį poveikį turinčią klaidą, atsiradusią dėl netinkamų finansuoti personalo išlaidų, nes buvo neteisingai taikomas dienos įkainių apskaičiavimo metodas.

---

⁴⁰ Žr. prie Tarybos reglamento (ES) 2021/1173 pridėtų įstatų 15 straipsnio 3 dalies g punktą kartu su to paties reglamento 7 straipsnio 1 dalimi ir 11 straipsnio 2 dalimi.

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

3.9.23. Remdamasi Komisijos Bendrosios audito tarnybos *ex post* audito rezultatais, BĮ pranešė, kad programos „Horizontas 2020“ išlaidų (kurios sudarė apie 80 % visų 2024 m. mokėjimų) reprezentatyvusis klaidų lygis yra 0,84 %, o likutinis klaidų lygis – 0 %⁴¹. Programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos išlaidų (siekiančių apie 17 % visų 2024 m. mokėjimų) *ex post* audito rezultatų dar nėra.

Pastabos dėl kitų klausimų

„EuroHPC“ iki 2024 m. pabaigos nepasiekė savo įdarbinimo tikslų

3.9.24. 2021 m. Komisija „EuroHPC“ skyrė 39 papildomas darbuotojų pareigybes, kad būtų galima iki galo pasiekti 54 darbuotojų, kurių jai reikia, skaičių, kad ji galėtų įgyvendinti apie 7 milijardus eurų lėšų pagal 2021–2027 m. DFP. Trisdešimt naujų etatų turėjo būti užimti iki 2022 m. pabaigos, o likę devyni – iki 2023 m. pabaigos. 2024 m. pabaigoje 14 iš 39 etatų vis dar buvo laisvi. Tai gali sutrukdyti BĮ „EuroHPC“ vykdyti savo veiklą taip, kaip planuota.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.9.25. *Priede* pateikiama veiksmų, kurių BĮ „EuroHPC“ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

---

⁴¹ 2024 m. BĮ „EuroHPC“ konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita, skyrius „Vidaus kontrolė“, (p. 104)

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2023	Neišsamūs veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planai.	2024 m. BĮ priėmė atnaujintą VTP ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planą, o 2025 m. gegužės mėn. juos testavo.	Atsižvelgta
2	2023	Nėra jautrių funkcijų vidaus kontrolės politikos.	2024 m. BĮ priėmė jautrių funkcijų valdymo politiką.	Atsižvelgta
3	2021, 2022, 2023	Dėl BĮ finansavimo tvarkos, pagal kurią privatieji nariai galėjo teikti nepiniginius įnašus tik vienos rūšies projektams (inovacijų projektams, sudarantiems apie 3 % visų programos „Europos horizontas“ lėšų), privatieji nariai negalėjo pasiekti savo minimaliųjų įnašų siektinų reikšmių.	Tokia padėtis išliko ir 2024 m. (žr. 3.9.20 dalį).	Dar neatsižvelgta
4	2022, 2023	Žemi su Skaitmeninės Europos programa susijusių įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygiai.	Tokia padėtis, susijusi su Skaitmeninės Europos investicine veikla, išliko ir 2024 m. (žr. 3.9.16 dalį).	Dar neatsižvelgta
5	2023	Susikaupęs grynujų pinigų perteklius.	2024 m. pabaigoje BĮ „EuroHPC“ grynujų pinigų perteklius padidėjo nuo 840,7 milijono eurų 2023 m. pabaigoje iki 904,7 milijono eurų 2024 m. pabaigoje.	Dar neatsižvelgta

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
6	2020, 2021, 2022, 2023	Planuojant administracinių įsipareigojimų ir mokėjimų biudžetą (1 ir 2 antraštinės dalys) buvo nepakankamai atsižvelgta į tai, kad buvo perskirtos didelės nepanaudotų ankstesnių metų mokėjimų asignavimų sumos.	Nors 2024 m. personalo išlaidų biudžeto (1 antraštinė dalis) įvykdymo lygis siekė 95 %, mokėjimų biudžete, susijusiam su pastatais, įranga ir veiklos išlaidomis (2 antraštinė dalis), padėtis išliko. Kadangi buvo nepakankamai atsižvelgta į sukauptų nepanaudotų mokėjimų asignavimų persikirstymą į 2024 m. administracinį biudžetą, su 2 antraštine dalimi susijusio mokėjimų biudžeto įvykdymo lygis išliko žemas – 61 % (2023 m. – 26 %).	Dar neatsižvelgta
7	2021, 2022, 2023	Įdarbinimo siektinos reikšmės nepasiektos.	2024 m. pabaigoje BĮ vis dar nebuvo pasiekusi savo siektinos reikšmės iki 2023 m. pabaigos įdarbinti 39 naujus darbuotojus (žr. 3.9.24 dalį).	Dar neatsižvelgta
8	2023	Įdarbinimo procedūrų pirminės atrankos etapo trūkumai.	2024 m. BĮ „EuroHPC“ savo įdarbinimo procedūrų pirminės atrankos etape įdiegė vertinimo balais sistemą, pagal kurią kiekvienam pagrindiniam kriterijui suteikiamas lyginamasis svoris.	Atsižvelgta

Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (BĮ „EuroHPC“)

BĮ „EuroHPC“ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/EuroHPC-Replies-SAR-JUS-2024/EuroHPC-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.10. Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė (PTP BĮ)

Įvadas

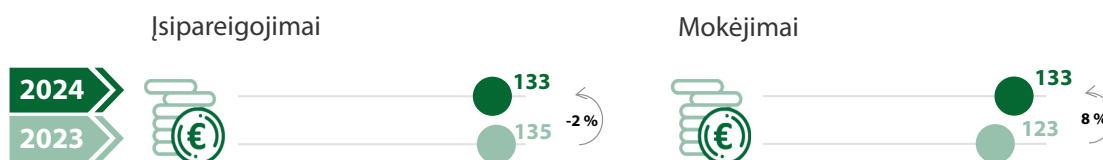
3.10.1. Briuselyje įsikūrusi [Pažangiųjų tinklų ir paslaugų BĮ \(PTP BĮ\)](#) įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2029 m. gruodžio 31 d.⁴² 2023 m. spalio 24 d. ji įgijo finansinį savarankiškumą.

3.10.2. PTB BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, kuriuo siekiama palengvinti ir plėtoti pramonės sektoriaus lyderystę Europoje 5G ir 6G tinklų ir paslaugų srityje. Jos nariai yra ES, kuriai atstovauja Komisija (CNECT GD), ir 6G pažangiųjų tinklų ir paslaugų pramonės asociacija (6G-PA).

3.10.3. [3.10.1 diagramoje](#) pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

3.10.1 diagrama. Pagrindiniai PTP BĮ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalias (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

*Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai ir sutartininkai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

⁴² Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.10.4. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendrosios įmonės (PTP BĮ) vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.10.5. Mes auditavome:

- a) PTB BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos;
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.10.6. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų PTB BĮ finansinėse ataskaitose PTB BĮ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.10.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų PTB BĮ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė (PTB BĮ)

Mokėjimai**Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo**

3.10.8. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų PTB BĮ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.10.9. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl biudžeto valdymo**Privatieji nariai pasiekė savo siektinas reikšmes vykdydami papildomą veiklą**

3.10.10. *3.10.1 lentelėje* pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos PTB BĮ narių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

3.10.1 lentelė. Programai „Europos horizontas“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti grynieji pinigai	Nepatvirtinti grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai ¹	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD) ²	881,5	18,5	900,0	416,8	19,1	N.d.	N.d.	435,9	48 %
Privatieji nariai ²	881,5	18,5	900,0	1,7	0,0	337,3	24,7	363,7	40 %
Iš viso	1 763,0	37,0	1 800,0	418,5	19,1	337,3	24,7	799,6	44 %

1) Pagrindinei veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKOP) ir papildomai veiklai skirti nepiniginiai įnašai (IKAA).

2) Įskaitant 21 milijono eurų Jungtinės Karalystės įnašus ir 21 milijono eurų programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio sumažinimą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BĮ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.10.11. Iki 2024 m. pabaigos ES ir privatieji nariai buvo kartu pasiekę apie 44 % visos savo įnašų siektinos reikšmės (atitinkamai 48 % ir 40 %). Remiantis BĮ metinėmis finansinėmis ataskaitomis, 337,3 milijono eurų privačiųjų narių įnašų suma (93 %) buvo susijusi su papildoma veikla, kuri nėra tiesiogiai susijusi su PTB BĮ finansuojamais projektais. Pažymime, kad tiek IKAA, tiek IKOP atveju BĮ turi taikyti panašias sertifikavimo, ataskaitų teikimo ir patvirtinimo taisykles. Tačiau, kadangi papildomai veiklai netaikomos tos pačios vertinimo ir stebėsenos taisyklės, kaip BĮ finansuojamai veiklai pagal kvietimus teikti pasiūlymus atveju, manome, kad gali kilti rizika, jog ji bus mažiau veiksminga siekiant BĮ programos tikslų.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.10.12. Siekiami įvertinti PTB BĮ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome dviejų programos „Europos horizontas“ operacijų (atsitiktinai atrinktų iš visų 2024 m. BĮ atliktų tarpinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Nustatėme vieną finansinį poveikį turinčią klaidą, atsiradusią dėl netinkamų finansuoti personalo išlaidų, nes mažosios ir vidutinės įmonės savininkas neteisingai nurodė tokias išlaidas ir taikė neteisingą faktinių išlaidų apskaičiavimo metodą.

3.10.13. Komisijos Bendroji audito tarnyba dar negavo jokių programos „Europos horizontas“ *ex post* audito rezultatų, todėl negalėjome į juos atsižvelgti atlikdami savo bendrą vertinimą.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

PTB BĮ dar neįdiegė rizika grindžiamos programos „Europos horizontas“ dotacijų mokėjimų kontrolės sistemos

3.10.14. PTB BĮ dar neįdiegė rizika grindžiamų programos „Europos horizontas“ išlaidų kontrolės priemonių. Sistemingos centralizuotos kontrolės sistemos naudojimas yra pagrindinė vykdomojo direktoriaus patikinimo pareiškimo dėl BĮ mokėjimo operacijų teisėtumo ir tvarkingumo dalis. Rizika grindžiamos kontrolės sistemos sukūrimas pareikalaus daug darbo, kuriam PTB BĮ turės skirti reikiamų išteklių.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.10.15. *Priede* pateikiama veiksmy, kurių PTB BĮ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė (PTP BĮ)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2023	<p>Komisijos vidaus kontrolės sistema įdiegta tik iš dalies. Visų pirma vis dar reikia imtis veiksmų, kad būtų užtikrintas veiksmingas veiklos tęstinumo plano ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių plano veikimas, jautrių funkcijų valdymo politika ir kontrolės principai, susiję su rizikos vertinimu ir kontrolės bei stebėsenos veikla.</p>	<p>2024 m. birželio mėn. BĮ priėmė jautrių funkcijų valdymo politiką.</p> <p>2024 m. patvirtintas atnaujintas bendras veiklos tęstinumo planas ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planas. Abiejų planų testavimas yra 2025 m. bendros IT darbo programos dalis.</p> <p>Iki 2024 m. pabaigos BĮ dar nebuvo įdiegusi rizika grindžiamos programos „Europos horizontas“ išlaidų kontrolės sistemos (žr. 3.10.14 dalį).</p>	Dar neatsižvelgta

Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė (PTP BĮ)

PTB BĮ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/SNS-Replies-SAR-JUS-2024/SNS-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.11. Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė

Įvadas

3.11.1. Briuselyje įsikūrusi [Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė](#) įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d.⁴³ Ji grindžiama pirmąja ir antrąja Europos ir besivystančių šalių partnerystės klinikinių tyrimų srityje (EDCTP) programomis. 2023 m. lapkričio 23 d. ji įgijo finansinį savarankiškumą.

3.11.2. Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ yra ES ir EDCTP asociacijos, kurios nariai šiuo metu yra [15 Europos ir 30 Afrikos šalių](#), partnerystės pagrindu veikiantis subjektas. Jos tikslas – rasti naujų sprendimų, kaip sumažinti infekcinių ligų naštą Užsachario Afrikoje ir stiprinti mokslinių tyrimų pajėgumus, kad būtų galima pasirengti pasikartojančioms infekcinėms ligoms šiame regione ir visame pasaulyje ir į jas reaguoti. Jos narės yra ES, kuriai atstovauja Komisija (RTD GD), ir EDCTP asociacija.

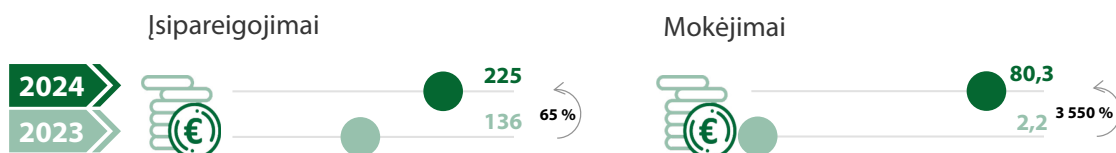
⁴³ Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė

3.11.3. 3.11.1 diagramoje pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

3.11.1 lentelė. Pagrindiniai Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalas (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

*Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai ir sutartininkai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

3.11.4. BĮ 2024 m. įsipareigojimų ir mokėjimų biudžeto padidinimas atspindi tai, kad paskelbtas svarbus kvietimas teikti pasiūlymus ir išankstinio finansavimo mokėjimai pagal dotacijų susitarimus pagal 2023 m. kvietimą teikti pasiūlymus. 2024 m. pabaigoje BĮ buvo baigusį įdarbinimą į jos etatų plane numatytas pareigybes.

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.11.5. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendrosios įmonės vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti 3.1 skirsnyje. Parašas 157 puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.11.6. Mes auditavome:

- Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos;

Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė

- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

3.11.7. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ finansinėse ataskaitose Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Kita

3.11.8. Atkreipiame dėmesį į svarbius įvykius, įvykusius po ataskaitinio laikotarpio ir galinčius turėti didelį poveikį BĮ veiklai. Visų pirma:

- greitas konflikto rytinėje Kongo Demokratinės Respublikos dalyje eskalavimas galėtų kelti grėsmę keliems BĮ finansuojamiems projektams regione;
- BĮ ir EDCTP asociacija, bendradarbiaudamos su Ruandos sveikatos ir biomedicinos ministerija, 2025 m. birželio 15–20 d. Ruandoje organizavo dvyliktąjį EDCTP forumą. 2024 m. BĮ įsipareigojo skirti apie 1 milijoną eurų vien šio renginio veiklos išlaidoms padengti. –
- 2025 m. vasario 13 d. Europos Parlamentas paskelbė rezoliuciją dėl eskaluoto smurto rytinėje Kongo Demokratinės Respublikos dalyje.
- 2025 m. vasario mėn. JAV valstybės sekretorius paskelbė, kad atšaukiama dauguma JAV tarptautinio vystymosi agentūros (USAID) finansuojamų programų, o tai gali neigiamai paveikti kai kuriuos BĮ paramos gavėjus, kurie yra labai priklausomi nuo šio finansavimo.

Savo nuomonės šiuo klausimu nekeičiame.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.11.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.11.10. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.11.11. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ vis dar gerokai atsilieka nuo siektinos reikšmės įtraukti prisidedančiuosius partnerius

3.11.12. [3.11.1 lentelėje](#) pateikiama apžvalga, kurioje lyginamos programai „Europos horizontas“ skirtos Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ narių ir prisidedančiųjų partnerių įnašų siektinos reikšmės ir jų faktiniai (piniginiai ir nepiniginiai) įnašai, nurodyti BĮ metinėse finansinėse ataskaitose 2024 m. pabaigoje.

Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė

3.11.1 lentelė. Programai „Europos horizontas“ skirti narių įnašai (mln. EUR)

Nariai	Narių įnašai (pagal steigimo reglamentą)			Narių įnašai (2024 m. gruodžio 31 d.)					
	Pagrindinė veikla	Administracinės išlaidos	Iš viso	Patvirtinti grynieji pinigai	Nepatvirtinti grynieji pinigai	Patvirtinti nepiniginiai įnašai	Pateikti, bet nepatvirtinti nepiniginiai įnašai	Iš viso	Rezultatas %
ES (RTD GD) ²	830,3	59,8	890,1	120,9	4,0	N.d.	N.d.	124,9	14 %
EDCTP – dalyvaujančiosios valstybės ^{1,2}	550,0	0,0	550,0	5,3	N.d.	0,0	394,5	399,8	73 %
Prisidedantieji partneriai ²	400,0	0,0	400,0	0,0	15,6	N.d.	N.d.	15,6	4 %
Iš viso	1 780,3	59,8	1 840,1	126,2	19,6	0,0	394,5	540,3	29 %

1) EDCTP asociacijos įnašus sudaro piniginiai ir nepiniginiai įnašai papildomai veiklai (IKAA). Prisidedančiųjų partnerių įnašus sudaro piniginiai įnašai į BJ veiklą.

2) Įskaitant 110,1 milijono eurų Jungtinės Karalystės įnašus ir 20 milijonų eurų programos „Europos horizontas“ laikotarpio vidurio sumažinimą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis BJ duomenimis ir jos steigimo reglamentu.

3.11.13. Iki 2024 m. pabaigos EDCTP asociacija jau buvo pranešusi apie 399,8 milijono eurų (73 % siektinos reikšmės) piniginius ir nepiniginis įnašus papildomai veiklai, o ES piniginiai įnašai sudarė tik 14 % siektinos reikšmės. BJ savo metinėse finansinėse ataskaitose apskaičiavo, kad EDCTP asociacijos įnašai kartu su 110,1 milijono eurų įsipareigojimų iš Jungtinės Karalystės papildomai veiklai užtikrins, kad iki programos pabaigos bendra nepiniginis įnašų papildomai veiklai suma būtų 550 milijonų eurų (100 % EDCTP asociacijos minimalaus įnašo siektinos reikšmės).

3.11.14. Pagal Visuotinės sveikatos EDCTP3 BJ [steigimo reglamento](#) 69 konstatuojamąją dalį, Visuotinės sveikatos EDCTP3 BJ turėtų skatinti kitus tarptautinius mokslinių tyrimų finansuotojus, pavyzdžiui, filantropus, farmacijos pramonę ir kitas ES nepriklausančias šalis, prisidėti prie partnerystės kaip prisidedantieji partneriai. Reglamento 102 straipsnyje reikalaujama, kad BJ iki programos įgyvendinimo pabaigos skirtų 400 milijonų eurų piniginius įnašus. Tačiau 2024 m. pabaigoje, t. y. trečiaisiais įgyvendinimo metais, prisidedančiųjų partnerių piniginių įnašų lygis vis dar buvo labai žemas – 15,6 milijono eurų (4 % siektinos reikšmės). 2024 m. BJ perėmė tik vieną papildomą partnerį, kurio įnašai 2025 ir 2026 m. sudarys apie 2,2 milijono eurų. Dėl tokių įnašų stokos gali gerokai sumažėti BJ veiklos svėris, todėl kyla rizika, kad nebus pasiekti jos programos tikslai.

Administracinių išlaidų biudžeto planavimo ir vykdymo trūkumai

3.11.15. Iki 2024 m. pabaigos Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ atliko tik 3 milijonų eurų (75 %) mokėjimų iš maždaug 4 milijonų eurų (1 antraštinė dalis) personalo išlaidų biudžeto ir tik 1 milijono eurų mokėjimų (37 %) iš 2,7 milijono eurų administracinės infrastruktūros biudžeto (2 antraštinė dalis). Todėl nepanaudotų administracinių mokėjimų asignavimų, kurie turėjo būti perskirstyti į kitų metų administracinį biudžetą, dalis sudarė 2,7 milijono eurų, arba 40 % viso 2025 m. administracinio biudžeto (1 ir 2 antraštinės dalys). Anot BĮ, nepanaudoti administracinių mokėjimų asignavimai padidėjo daugiausia dėl vėlavimo įdarbinti (1 antraštinė dalis) ir pavėluoto atnaujinimo sutarčių (2 antraštinė dalis), kurių išlaidos buvo numatytos 2024 m., įgyvendinimo.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.11.16. Siekdami įvertinti BĮ valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome vienos programos „Europos horizontas“ operacijos (atsitiktinai atrinktos iš visų 2024 m. BĮ atliktų tarpinių ir (arba) galutinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Operacijoje klaidų nebuvo.

3.11.17. Komisijos Bendroji audito tarnyba dar negavo jokių programos „Europos horizontas“ *ex post* audito rezultatų, todėl negalėjome į juos atsižvelgti atlikdami savo bendrą vertinimą.

Pastabos dėl kitų klausimų

Vyresniojo darbuotojo atrankos trūkumai

3.11.18. 2024 m. Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ vykdė atrankos į vadovaujamas pareigas procedūrą. Kandidatai, neturintys pranešime apie laisvą darbo vietą nurodytos reikiamos minimalios vadovavimo patirties ir kompetencijos, nebuvo sistemingai pašalinami. Tačiau tai neturėjo įtakos procedūros rezultatams, nes atrinktas kandidatas atitiko visus atrankos kriterijus.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.11.19. *Priede* pateikiama veiksmų, kurių Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2023	<p>Komisijos vidaus kontrolės sistema įdiegta tik iš dalies. Visų pirma vis dar reikia imtis veiksmų, kad būtų užtikrintas veiksmingas veiklos tęstinumo plano ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių plano veikimas, jautrių funkcijų valdymo politika ir su stebėsenos veikla susiję kontrolės principai.</p>	<p>2024 m. gegužės mėn. BĮ priėmė jautrių funkcijų valdymo politiką.</p> <p>2024 m. patvirtintas atnaujintas bendras veiklos tęstinumo planas ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planas. Abiejų planų testavimas yra 2025 m. bendros IT darbo programos dalis.</p>	Dar neatsižvelgta

Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė

Visuotinės sveikatos EDCTP3 BĮ atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/Global_Health_EDCTP3-Replies-SAR-JUS-2024/Global_Health_EDCTP3-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

3.12. Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (ECCC)

Ivadas

3.12.1. Bukarešte įsikūrus Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (ECCC) įsteigtas 2021 m. gegužės mėn. pagal Skaitmeninės Europos programą laikotarpiui iki 2029 m. gruodžio 31 d.⁴⁴ 2024 m. rugsėjo 24 d. jis įgijo finansinį savarankiškumą. Iki tos dienos Komisija buvo atsakinga už 2024 m. ECCC biudžetą ir įgyvendino 74,2 milijono eurų mokėjimų asignavimų ir 2,1 milijono eurų įsipareigojimų asignavimų.

3.12.2. ECCC dirba kartu su Nacionalinių koordinavimo centrų tinklu, kad, bendradarbiaudamas su kibernetinio saugumo srities pramonės atstovais, MVJ, Europos mokslinių tyrimų ir standartizacijos organizacijomis, viešaisiais ir suinteresuotaisiais subjektais remtų inovacijas ir pramonės politiką kibernetinio saugumo srityje.

3.12.3. *3.12.1 diagramoje* pateikti pagrindiniai ECCC duomenys 2024 m. rugsėjo 24 d.–gruodžio 31 d. laikotarpiu.

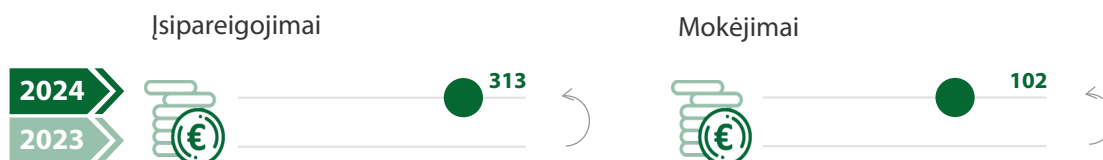
---

⁴⁴ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/887, kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas.

Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (ECCC)

3.12.1 diagrama. Pagrindiniai ECCC duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalias (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

*Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos ECCC iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir perskirstymai kitiems metams.

** Darbuotojai – tai laikinieji darbuotojai ir sutartininkai.

Šaltinis: ECCC pateikti duomenys.

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.12.4. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centro (ECCC) vadovybės ir už valdymą atsakingų subjektų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti [3.1](#) skirsnyje. Parašas [157](#) puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.12.5. Mes auditavome:

- ECCC finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos;
- šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.12.6. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų ECCC finansinėse ataskaitose ECCC finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jo operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jo finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Dalyko pabrėžimas

3.12.7. Atkreipiame dėmesį į 2024 m. ECCC finansinių ataskaitų 4.1.2 pastabą, kurioje paaiškinama, kad 2024 m. rugsėjo 24 d. ECCC įgijo finansinį savarankiškumą. Iki tos dienos Komisija buvo atsakinga už ECCC įsteigimą ir pradinę veiklą. Taip pat atkreipiame dėmesį į 4.3.3 pastabą, kurioje paaiškinama, kad 2024 m. visa išankstinio finansavimo suma, išmokėta pagrindinei veiklai, buvo 275,2 milijono eurų, iš kurių 195,6 milijono eurų Komisija skyrė prieš ECCC įgyjant finansinį savarankiškumą. Savo nuomonės šiuo klausimu nekeičiame.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.12.8. Mūsų nuomone, už laikotarpį nuo 2021 m. rugsėjo 24 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. parengtose ECCC finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Dalyko pabrėžimas

3.12.9. Atkreipiame dėmesį į 2024 m. ECCC metinių finansinių ataskaitų 5.1.3 pastabą, kurioje paaiškinama, kad iki 2024 m. gruodžio 31 d. valstybės narės dar nebuvo sumokėjusios savanoriškų įnašų, skirtų ECCC bendriesiems veiksams ir administraciniam biudžetui. Savo nuomonės šiuo klausimu nekeičiame.

Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (ECCC)

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.12.10. Mūsų nuomone, už laikotarpį nuo 2021 m. rugsėjo 24 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. parengtose ECCC finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.12.11. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl biudžeto valdymo

ECCC neturi informacijos apie savo narių bendruosius įnašus, gautus iki tol, kol jis įgijo finansinį savarankiškumą

3.12.12. Savo 2024 m. metinėse finansinėse ataskaitose ECCC neatskleidė jokios informacijos apie savo narių iki finansinio savarankiškumo įgijimo programos „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programos lygmeniu sumokėtus bendruosius įnašus ir nepalygino įnašų, kuriuos jis gavo iš visų šaltinių iki metų pabaigos, su kiekvienai programai nustatytais įnašų siektinomis reikšmėmis. Todėl metų pabaigoje nebuvo pateikta visa informacija apie ECCC rezultatus.

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

ECCC iš dalies įdiegė savo vidaus kontrolės sistemą

3.12.13. 2024 m. pabaigoje ECCC buvo iš dalies įdiegęs savo [vidaus kontrolės sistemą](#), kuri grindžiama 17 principų. Visų pirma jis dar nebaigė darbo, kad užtikrintų veiksmingą savo veiklos tęstinumo ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planų veikimą, nustatytų jautrių funkcijų valdymo politiką ir neįgyvendino kontrolės principų, susijusių su rizikos vertinimu, rizika grindžiama kontrole ir stebėsenos veikla.

Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (ECCC)

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.12.14. Siekdami įvertinti ECCC valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą, atlikome vienos Skaitmeninės Europos programos operacijos (atsitiktinai atrinktos iš visų 2024 m. ECCC atliktų tarpinių mokėjimų ir patvirtinimų) auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu. Nustatėme vieną finansinį poveikį turinčią klaidą, atsiradusią dėl netinkamų finansuoti personalo išlaidų, nes apskaičiuojant dienos įkainius buvo naudojami neteisingi vieneto įkainiai.

3.12.15. Komisijos Bendroji audito tarnyba atlieka programos „Europos horizontas“ mokėjimų *ex post* auditus. Skaitmeninės Europos atveju šiuos auditus atlieka Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga (HADEA). *Ex post* audito rezultatų dar nėra, todėl negalėjome į juos atsižvelgti atlikdami bendrą vertinimą.

Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos
centras (ECCC)

ECCC atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/ECCC-Replies-SAR-JUS-2024/ECCC-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

Pagal Euratomą veikianti bendroji įmonė

3.13. Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

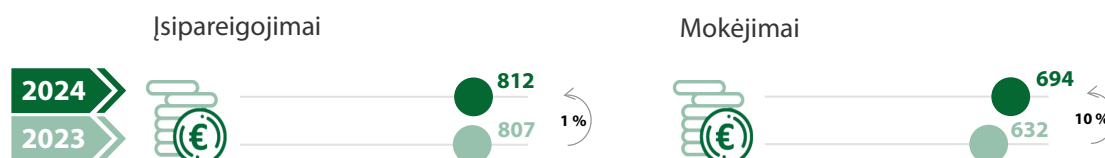
Įvadas

3.13.1. Europos Tarptautinio termobranduolinio eksperimentinio reaktoriaus (ITER) įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo BĮ (BĮ F4E) įsteigta 2007 m. balandžio mėn. 35 metų laikotarpiui⁴⁵. Viena iš pagrindinių jos užduočių – teikti Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) įnašą Tarptautinei ITER branduolio sintezės energijos organizacijai (ITER-IO), kuri yra atsakinga už ITER projekto įgyvendinimą. Pagrindiniai branduolių sintezės įrenginiai yra Kadaraše, Prancūzijoje, bet pati BĮ F4E yra įsikūrusi Barselonoje. Jos nariai yra Euratomas, kuriam atstovauja Komisija, ir Euratomo valstybės narės.

3.13.2. 3.13.1 diagramoje pateikiami pagrindiniai BĮ duomenys.

3.13.1 lentelė. Pagrindiniai F4E duomenys

Turimas biudžetas (mln. EUR)*

Personalias (įdarbintas gruodžio 31 d. duomenimis)**

*Turimą biudžetą sudaro ankstesniais metais nepanaudoti asignavimai, kuriuos BĮ iš naujo įtraukė į einamųjų metų biudžetą, taip pat asignuotosios pajamos ir persikirstymai kitiems metams.

**Darbuotojai – tai pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai.

Šaltinis: BĮ pateikti duomenys.

⁴⁵ Tarybos sprendimas 2007/198 (Euratomas), įsteigiantis Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrąją įmonę ir suteikiantis jai lengvatą.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

Mūsų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

Nuomonė

3.13.3. Mūsų audito metodas, mūsų nuomonės pagrindas, Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės (BĮ F4E) vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė ir auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą aprašyti **3.1** skirsnyje. Parašas **157** puslapyje yra neatsiejama nuomonės dalis.

3.13.4. Mes auditavome:

- a) BĮ F4E finansines ataskaitas, kurias sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinės būklės ir biudžeto vykdymo ataskaitos;
- b) šiose finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

3.13.5. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų BĮ F4E finansinėse ataskaitose BĮ F4E finansinė būklė 2024 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių metų jos operacijų rezultatai, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles. Jos grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Dalyko pabrėžimas

3.13.6. Atkreipiame dėmesį į BĮ 2024 m. metinių finansinių ataskaitų 6.4.2 pastabą, kurioje įvertinta, kad bendros jos ITER projekto įgyvendinimo įsipareigojimų įvykdymo išlaidos (galutinė išlaidų sąmata) siekia 25,8 milijardo eurų (2024 m. vertėmis). Ši sąmata atspindi išlaidų padidėjimą dėl peržiūrėtų ITER pradinių reikšmių, kurias ITER-IO pasiūlė 2024 m. liepos mėn., tačiau ITER taryba jų dar oficialiai nepriėmė (žr. **3.13.12–3.13.15** dalis).

3.13.7. Be to, atkreipiame dėmesį į BĮ 2024 m. metinių finansinių ataskaitų įžanginės dalies d punktą („Tarptautinės padėties poveikis“), kuriame aprašomas didelis ir

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

užsitęsęs infliacijos poveikis, kurį tiekimo grandinės problemos, kurias sukėlė COVID-19 ir agresijos karas prieš Ukrainą, turėjo BĮ F4E operacijoms. BĮ F4E apskaičiavo, kad bendras poveikis jos įverčiui užbaigimo metu bus 246 milijonai eurų (2008 m. vertėmis).

Savo nuomonės šiuo klausimu nekeičiame.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

3.13.8. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų F4E finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Mokėjimai

Nuomonė dėl finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo

3.13.9. Mūsų nuomone, 2024 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų F4E finansinėse ataskaitose atspindimi mokėjimai visais reikšmingais aspektais yra teisėti ir tvarkingi.

3.13.10. Toliau pateiktos pastabos mūsų nuomonės nekeičia.

Pastabos dėl kitų klausimų

2024 m. peržiūrėjus ITER pradines reikšmes gerokai padidėjo BĮ F4E rizikos pozicija

3.13.11. Dalyvaujančiųjų valstybių (Euratomo valstybių narių, kurioms atstovauja Komisija, taip pat Kinijos, Indijos, Japonijos, Pietų Korėjos, Rusijos ir Jungtinių Valstijų) ITER susitarimas, kuriuo įsteigiama ITER-IO, įsigaliojo 2007 m. spalio mėn. BĮ F4E buvo įsteigta 2007 m. kaip vietos agentūra, atsakinga už ES įnašą į ITER projektą. ITER-IO ir BĮ F4E gyvavimo trukmė yra 35 metai ir jos veiks iki 2042 m. ITER tarybos sprendimu ITER susitarimo galiojimas gali būti pratęstas dar dešimčiai metų.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

3.13.12. 2024 m. birželio mėn. ITER-IO ITER tarybai pasiūlė peržiūrėtą projekto planą, į kurį įtrauktos naujos pradinės reikšmės, kurios pakeis 2016 m. sutartas reikšmes. Peržiūrėtame plane ITER surinkimo etapo pabaiga nuo 2025 m. (pirmoji plazma) atidedama iki 2035 m. (mokslinių operacijų pradžios), o viso projekto pabaiga – nuo 2042 m. iki 2059 m. (17 metų vėliau nei dabartinė pabaigos data). ITER taryba susipažino su peržiūrotomis pradinėmis reikšmėmis ir pritarė tam, kad ITER-IO ir vietos agentūros (pavyzdžiui, BĮ F4E) jas naudotų kaip ITER projekto pažangos stebėsenos ir veiklos valdymo darbo planą, nedarant poveikio bendrosioms išlaidoms ir metinėms biudžeto procedūroms. Tačiau ITER taryba 2024 m. pradinių reikšmių oficialiai nepatvirtino⁴⁶.

3.13.13. 2024 m. antrąjį pusmetį BĮ F4E, atsižvelgdama į ITER tarybos rekomendaciją, pradėjo koreguoti savo veiklos planavimą pagal peržiūrotas pradines reikšmes. Pagal 2012 m. Prancūzijos vyriausybės dekretą dėl ITER įsteigimo, Kadarašo reaktorius turi pradėti veikti per 25 metus (iki 2037 m. balandžio mėn.), nebent Prancūzija suteiktų pratęsimo leidimą.

3.13.14. 2024 m. pradinės reikšmės apima keletą svarbių ITER projekto techninių pakeitimų, kurie gali turėti didelį poveikį BĮ F4E skirtų nepiniginių įnašų apimčiai. Pagrindiniai pokyčiai yra šie:

- surinkimo proceso atskyrimas į du etapus, sudėtingesnių įrankių dalių įsigijimas atidėtas vėlesniam etapui;
- volframo, o ne berilio naudojimas į plazmą atsuktoje pirmojoje sienelėje, taip pagerinant saugumą ir mažinant ilgalaikes išlaidas;
- labai padidėjusi radijo dažnio šildymo galia, nes pasikeitė pirmosios sienos medžiaga, todėl prireikė dar 48 girotronų. BĮ F4E pasiūlė pristatyti iki 16 iš šių 48 girotronų mainais už galimybę atitinkamai sumažinti ITER piniginius įnašus, kad būtų sustiprintas ES pramonės atsparumas šioje ypatingos svarbos branduolių sintezės technologijų srityje;
- dviejų etapų karštųjų kamerų įrenginių projektavimas užterštiems ITER komponentams šalinti su paprastesniais ir gerokai mažesniais įrenginiais žemo aktyvavimo etape, kuris trukėtų iki 2050 m.

---

⁴⁶ Žr. 34-ojo posėdžio (2024 m. birželio 20 d.) ITER tarybos sprendimus.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

3.13.15. Galiausiai, pagal siūlomas naujas pradines reikšmes visoms vietos agentūroms reikės didesnių grynujų pinigų ir nepiniginių įnašų į ITER-IO. Remiantis BĮ F4E metinėmis finansinėmis ataskaitomis, numatomas 2024 m. pradinių reikšmių finansinis poveikis yra pagrindinis veiksnys, dėl kurio BĮ su ITER projekto įgyvendinimu susiję įsipareigojimai (įvertis užbaigus projektą) gerokai padidėjo nuo 21,2 milijardo eurų (2023 m. pabaigoje; 21,6 milijardo eurų 2024 m. vertėmis) iki 25,8 milijardo eurų (2024 m. pabaigoje). Tai reiškia, kad Euratomo ir Prancūzijos įnašai į BĮ veiklos biudžetus padidės maždaug 4,2 milijardo eurų (2024 m. vertėmis).

3.13.16. Pripažįstame, kad 2016 m. pradines reikšmes reikėjo pakoreguoti, kad būtų galima spręsti iki šiol kilusių didelių vėlavimų problemą, visų pirma supaprastinant projektų įgyvendinimą. Tačiau dėl ITER-IO pasiūlytų peržiūrėtų pradinių reikšmių padidėjo BĮ F4E pozicija, susijusi su tam tikra rizika, kuri nėra tinkamai nurodyta jos naujausiame rizikos registre:

- tvarumo rizika: ITER projekto aktualumas gali sumažėti dėl svarbių tarpinių reikšmių pasiekimo (pavyzdžiui, pirmojo plazmos pasiekimo) pokyčių arčiau projekto pabaigos datos ir didesnės konkurencijos, atsiradusios dėl branduolių sintezės projektų vystymo trečiojoje šalyse;
- teisinė rizika: valstybės narės gali atsisakyti pasirašyti dėl ITER susitarimo pratęsimo (kuris baigiasi 2042 m.) arba Prancūzijos dekretas gali nustoti galioti prieš pradėdant eksploatuoti reaktorius;
- techninė ir ekonominė rizika: reikšmingi F4E techninių rezultatų apimtys pokyčiai (pavyzdžiui, tie, kurie daro poveikį karštųjų ląstelių įrenginiams) gali turėti įtakos inovacijoms;
- finansinė rizika: gerokai didesni BĮ F4E įnašai gali būti netvariai finansuojami Euratomo pagal būsimas DFP arba priimančiosios šalies – Prancūzijos.

Pastabos dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo

3.13.17. Auditavome 30 atsitiktinai į imtį įtrauktų operacijų (galutinių, tarpinių mokėjimų ir patvirtinimų), kurie buvo patvirtinti 2024 m., siekdami įvertinti BĮ F4E valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su veiklos išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu, veiksmingumą. Nustatėme vieną finansinį poveikį turinčią klaidą dėl pagrindinio dviejų pastatų sutarčių pakeitimo, į kurį nebuvo atsižvelgta taikant naują viešųjų pirkimų procedūrą.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

Pastabos dėl valdymo ir kontrolės sistemų

BĮ F4E rizikos valdymo sistemos ir IT priemonės trūkumai

3.13.18. Nustatydamą riziką, BĮ F4E daugiausia dėmesio skiria projekto veiklos vykdymo rizikai. Neatsižvelgiama į visus žmogiškųjų išteklių rizikos veiksnius, pavyzdžiui, poreikį restruktūrizuoti BĮ, kad ji prisitaikytų prie 2024 m. pradinių reikšmių, labai didelį išorės paslaugų teikėjų paslaugų naudojimą, išteklių planavimo ir valdymo temas (visų pirma BĮ gebėjimą išlaikyti arba įdarbinti reikiamų įgūdžių turinčius asmenis) ir [ES tarnybos nuostatų](#) ar BĮ etikos sistemos nesilaikymą.

3.13.19. Be to, IT priemonė, kurią įmonė BĮ F4E naudoja rizikai valdyti, nesuteikia informacijos apie atitinkamos pagrindinės rizikos finansinį poveikį einamosiomis kainomis ir faktinį jos mastą.

Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

3.13.20. *Priede* pateikiama veiksmy, kurių BĮ F4E ėmėsi reaguodama į mūsų ankstesnių metų pastabas, apžvalga.

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

Priedas. Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
1	2019, 2023	<p>Nėra centralizuotos išorės paslaugų teikėjų koordinavimo ir valdymo funkcijos arba BĮ F4E bendrųjų žmogiškųjų išteklių poreikių vertinimo metodikos (įskaitant IPT).</p> <p>Bendrųjų žmogiškųjų išteklių poreikių (įskaitant IPT) planavimas, nepagrįstas tinkamu darbo krūvio arba reikiamų įgūdžių ir gebėjimų įvertinimu.</p> <p>Nėra vienos oficialios IPT apibrėžties, kad būtų galima tinkamai įvertinti jų poveikį statutinių darbuotojų poreikiams.</p>	<p>2022 m. buvo sudaryta darbo grupė didelei priklausomybei nuo išorės išteklių įvertinti, kad jų naudojimą būtų galima geriau planuoti ir pagrįsti.</p> <p>2024 m. BĮ F4E patvirtino išorės paslaugų teikėjų paslaugų naudojimo politiką, įskaitant jų poreikių nustatymą ir planavimą. Vėliau 2025 m. buvo priimtas sprendimas dėl jų veiklos koordinavimo ir valdymo centralizavimo.</p>	Dar neatsižvelgta
2	2021, 2023	<p>Naujausias BĮ F4E rizikos registras apima nepakankamą IPT asimiliacijos riziką, tačiau neapima jokios kitos galimos rizikos, susijusios su didele priklausomybe nuo IPT ilguoju laikotarpiu.</p>	<p>BĮ F4E 2025 m. planuoja įvertinti, ar į rizikos registrą reikia įtraukti kitą su IPT susijusią riziką.</p>	Dar neatsižvelgta
3	2022, 2023	<p>Žemas veiklos įsipareigojimų biudžeto įvykdymo lygis.</p>	<p>2024 m. padėtis pagerėjo. 2024 m. pabaigoje BĮ F4E įvykdė 91 % turimo veiklos įsipareigojimų</p>	Atsižvelgta

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
		Žemas administracinių mokėjimų biudžeto (2 antraštinė dalis) įvykdymo lygis ir daugelio iš praėjusių metų perkeltų įsipareigojimų panaikinimas.	biudžeto (2023 m. – 70 %) ir 68 % administracinių mokėjimų biudžeto (2023 m. – 65 %) ir panaikino 19 % įsipareigojimų, perkeltų iš ankstesnių metų (2023 m. – 21 %).	
4	2022, 2023	Pereinamojo laikotarpio BĮ F4E vyresnioji vadovybė nuo 2022 m. pabaigos ir 2023 m. jos lygmeniu įvykdyta reikšminga reorganizacija, dėl kurios pasikeitė vidurinės grandies vadovų funkcijos ir pareigos.	2024 m. BĮ F4E pradėjo visas likusias įdarbinimo į laisvas vyresniosios ir vidurinės grandies vadovų pareigas procedūras ir jas užbaigė 2025 m. kovo mėn.	Atsižvelgta
5	2022	Naujausiame BĮ F4E rizikos vertinime neatspindėta rizika, kuri kyla dėl žinomų reikšmingų įvykių, darančių poveikį jos veiklai.	BĮ F4E pradėjo taikyti naują rizikos nustatymo koncepciją, kad padėtų atlikti greitą konsolidavimą rizikos suvestinės lygmeniu ir padidintų visos rizikos valdymo veiklos matomumą. Tačiau pagrindinė rizika, kylanti dėl siūlomų 2024 m. pradinių reikšmių, nėra tinkamai parodyta BĮ rizikos vertinime (žr. 3.13.16 dalį). BĮ F4E 2025 m. planuoja įvertinti, ar šią riziką reikia įtraukti į rizikos registrą.	Dar neatsižvelgta
6	2023	2023 m. metinėse finansinėse ataskaitose BĮ F4E ilgalaikio planavimo įvertiniai (įvertis užbaigimo metu) buvo	BĮ F4E 2024 m. metinėse finansinėse ataskaitose įvertis užbaigimo metu buvo grindžiamas	Atsižvelgta

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

Numeris	Metai, kuriais pateikta Audito Rūmų pastaba	Audito Rūmų pastaba (santrauka)	Taisomasis veiksmas ir kiti svarbūs pokyčiai (santrauka)	Audito Rūmų pastabos būklė
		gerokai nepakankamai įvertinti, nes jie vis dar yra grindžiami 2016 m. tarpinėmis reikšmėmis ir išlaidų prielaidomis, kuriomis nebuvo atsižvelgta į reikšmingus ir naujesnius techninius pokyčius.	siūlomomis 2024 m. pradinėmis reikšmėmis (žr. 3.13.15 dalį).	
7	2023	BĮ F4E metinėse ataskaitose nebuvo tiksliai atspindėta padėtis, susijusi su nuolatiniais darbuotojais, įskaitant laikinuosius darbuotojus, dirbančius pagal neterminuotas darbo sutartis, taigi <i>de facto</i> nuolatinius darbuotojus.	2024 m. BĮ F4E metinėse ataskaitose nepateikta jokios informacijos apie laikinuosius darbuotojus, paskirtus į nuolatinės pareigybes.	Dar neatsižvelgta
8	2023	BĮ F4E vidaus audito skyrius nepateikė pakankamų įrodymų, kad planuojant vidaus audito veiklą reguliariai naudojama rizikos valdymo informacija. Į vidaus kontrolės sistemą dar nebuvo įtrauktas integruotas rizikos valdymo procesas.	2024 m. BĮ F4E pradėjo rengti reguliarius ketvirtinius savo rizikos valdymo ir vidaus audito grupių susitikimus. Vykdamas vidaus kontrolės procesą dar nėra atsižvelgta į šių susitikimų rezultatus.	Dar neatsižvelgta
9	2023	Nėra jautrių funkcijų valdymo politikos.	2024 m. balandžio mėn. BĮ F4E priėmė jautrių funkcijų valdymo politiką. Laikydamosi politikos nuostatų, ji sudarė jautrių pareigybių ir atitinkamų rizikos mažinimo priemonių sąrašą.	Atsižvelgta

Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė (BĮ F4E)

BĮ F4E atsakymai

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/F4E-Replies-SAR-JUS-2024/F4E-Replies-SAR-JUS-2024_LT.pdf

Šią ataskaitą priėmė Audito Rūmų nario Petri Sarvamaa'os vadovaujama IV kolegija 2025 m. rugsėjo 23 d. Liuksemburge vykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Tony Murphy

Santrumpos

BAT	Europos Komisijos Bendroji audito tarnyba
BĮ	Bendroji įmonė
BĮ „ECSEL“	Elektroninių komponentų ir sistemų bendroji įmonė
BĮ „EU-Rail“	Europos geležinkelių bendroji įmonė
BĮ „EuroHPC“	Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė
BĮ „S2R“	Bendroji įmonė „Shift2Rail“ (Europos geležinkelių iniciatyva)
BĮ „Švarus dangus“	Bendroji įmonė „Švarus dangus“
BĮ F4E	Branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė
BĮ SESAR	Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė
BP 7	Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintoji bendroji programa (2007–2013 m.)
BPS BĮ	Biologinės pramonės sektorių bendroji įmonė
BST BĮ	Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė
CNECT GD	Komisijos Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinis direktoratas
DFP	Daugiametė finansinė programa
DI	Dirbtinis intelektas
ECCC	Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centras
EDCTP	Europos ir besivystančių šalių partnerystė klinikinių tyrimų srityje
EITP	Europos infrastruktūros tinklų priemonė
Euratomas	Europos atominės energijos bendrija
EŽBE BĮ	Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė
HADEA	Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga
IKA	Nepiniginiai įnašai papildomai veiklai
IKOP	Nepiniginiai įnašai pagrindinei veiklai
IPT	Išorės paslaugų teikėjas
ITER	Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius
ITER-IO	Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija
KEV BĮ	Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė

MOVE GD	Komisijos Mobilumo ir transporto generalinis direktoratas
NA BĮ	Netaršios aviacijos bendroji įmonė
NSSI BĮ	Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė
NVI BĮ	Naujoviškų vaistų iniciatyvos bendroji įmonė
PTP BĮ	Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė
RTD GD	Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
Švariojo H2 BĮ	Švariojo vandenilio bendroji įmonė
TAAIS	Tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai
TAS	Tarptautiniai audito standartai
VAT	Vidaus audito tarnyba
Visuotinės sveikatos EDCTP3	Visuotinės sveikatos bendroji įmonė ir Europos ir besivystančių šalių partnerystė klinikinių tyrimų srityje 3
VTP	Veiklos tęstinumo planas

AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2025

Europos Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika nustatyta [Audito Rūmų sprendime Nr. 6–2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis Audito Rūmų turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenciją](#). Todėl paprastai pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi bet kokie padaryti pakeitimai. Asmenys, kurie pakartotinai naudoja Audito Rūmų turinį, neturi iškreipti pirminės prasmės ar minties. Audito Rūmai nėra atsakingi už bet kokius pakartotinio naudojimo padarinius.

Būtina gauti papildomą leidimą, jei tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, Audito Rūmų darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikiami trečiųjų asmenų kūriniai.

Gavus tokį leidimą, juo panaikinamas ir pakeičiamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi bet kokie naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika netaikoma.

Europos Sąjungos institucijų europa.eu domeno svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. Audito Rūmai jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktą privatumo ir autorių teisių politiką.

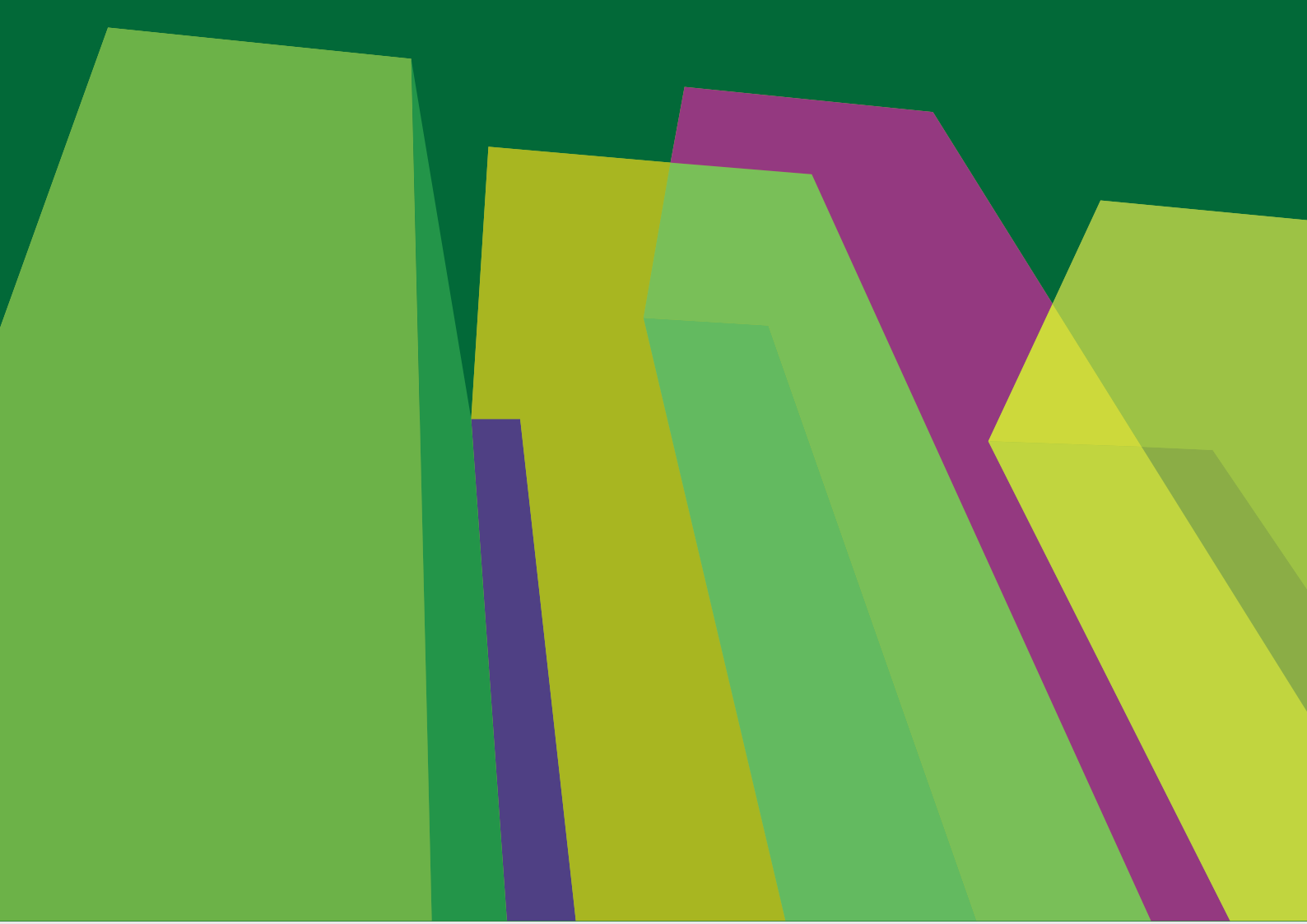
Audito Rūmų logotipo naudojimas

Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Audito Rūmų sutikimo.

PDF	ISBN 978-92-849-5360-8	ISSN 2812-0094	doi:10.2865/2467170	QJ-01-25-035-LT-N
-----	------------------------	----------------	---------------------	-------------------

KAIP CITUOTI

Europos Audito Rūmai, [2024 finansinių metų metinė ataskaita dėl ES bendrųjų įmonių](#), Europos Sąjungos leidinių biuras, 2025 m.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Europos Sąjungos
leidinių biuras